

**DIAGNOZA SYTUACJI
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ
GMINY AUGUSTÓW**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA	4
2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE	4
2.2. GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE	11
2.3. POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE	17
2.4. WALORY PRZYRODNICZE.....	23
2.4.1. LASY	23
2.4.2. OBSZARY CHRONIONE	24
2.4.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	58
2.4.4. STAN POWIETRZA, KLIMAT I PROGNOZOWANE JEGO ZMIANY	71
2.4.5. SUSZA.....	75
2.5. WALORY KULTUROWE	80
2.6. LOKALNI TWÓRCY, POSTACIE ŚWIATA KULTURY	89
2.7. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	90
3. SFERA SPOŁECZNA.....	92
3.1. DEMOGRAFIA.....	92
3.2. WIEK I STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW	102
3.3. MIESZKALNICTWO.....	109
3.4. STRUKTURA ZATRUDNIENIA I RYNEK PRACY, ŹRÓDŁA UTRZYMANIA MIESZKAŃCÓW	114
3.5. BEZROBOCIE	116
4. SFERA GOSPODARCZA	119
4.1. ROLNICTWO	119
4.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	121
4.3. TERENY INWESTYCYJNE	125
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	126
5.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA	126
5.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	127
5.3. GOSPODARKA ODPADAMI	136
5.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	140
6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	144
6.1. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	144
6.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA I REKREACYJNA	151
6.3. INFRASTRUKTURA KULTURY	151
6.4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ	156
6.5. INFRASTRUKTURA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	160
7. FINANSE SAMORZĄDOWE.....	161
8. PODSUMOWANIE ANALIZY I DIAGNOZY	167
8.1. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO	167

8.2. ANALIZA SWOT.....	183
9. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	188

1. WPROWADZENIE

Opracowana w ramach przedmiotowego dokumentu „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Augustów” będzie stanowiła punkt wyjścia i bazę dla opracowania strategii rozwoju gminy zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1259 z późn. zm.).

Diagnoza została podzielona na trzy główne sfery, w ramach których zawarto opis poszczególnych dziedzin życia w gminie: sferę przestrzenno-środowiskową, społeczną i gospodarczą, ponadto opisano infrastrukturę techniczną, społeczną oraz finanse samorządowe. Diagnoza zawiera także podsumowanie wyników badania ankietowego, które zostało przeprowadzone na terenie Gminy Augustów wśród jej mieszkańców.

Diagnoza przygotowana została w dwóch wariantach:

- 1) Dynamicznym – przeprowadzona została analiza trendów/tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach. Diagnoza została zatem przeprowadzana w układzie dynamicznym (kilkuletnim), który pozwolił na uzyskanie informacji o dokonujących się zmianach.
- 2) Porównawczym – w diagnozie zastosowane zostały porównania, które pozwoliły umiejscowić gminę w szerszym kontekście, a jednocześnie mogą posłużyć jako podstawa do samodoskonalenia. Kluczowy w tym przypadku był dobór tła porównawczego. Gminę przedstawiono na tle powiatu, województwa, a niekiedy również kraju. Ponadto dokonano porównań gminy z jednostkami samorządu terytorialnego wchodzących w skład powiatu augustowskiego.

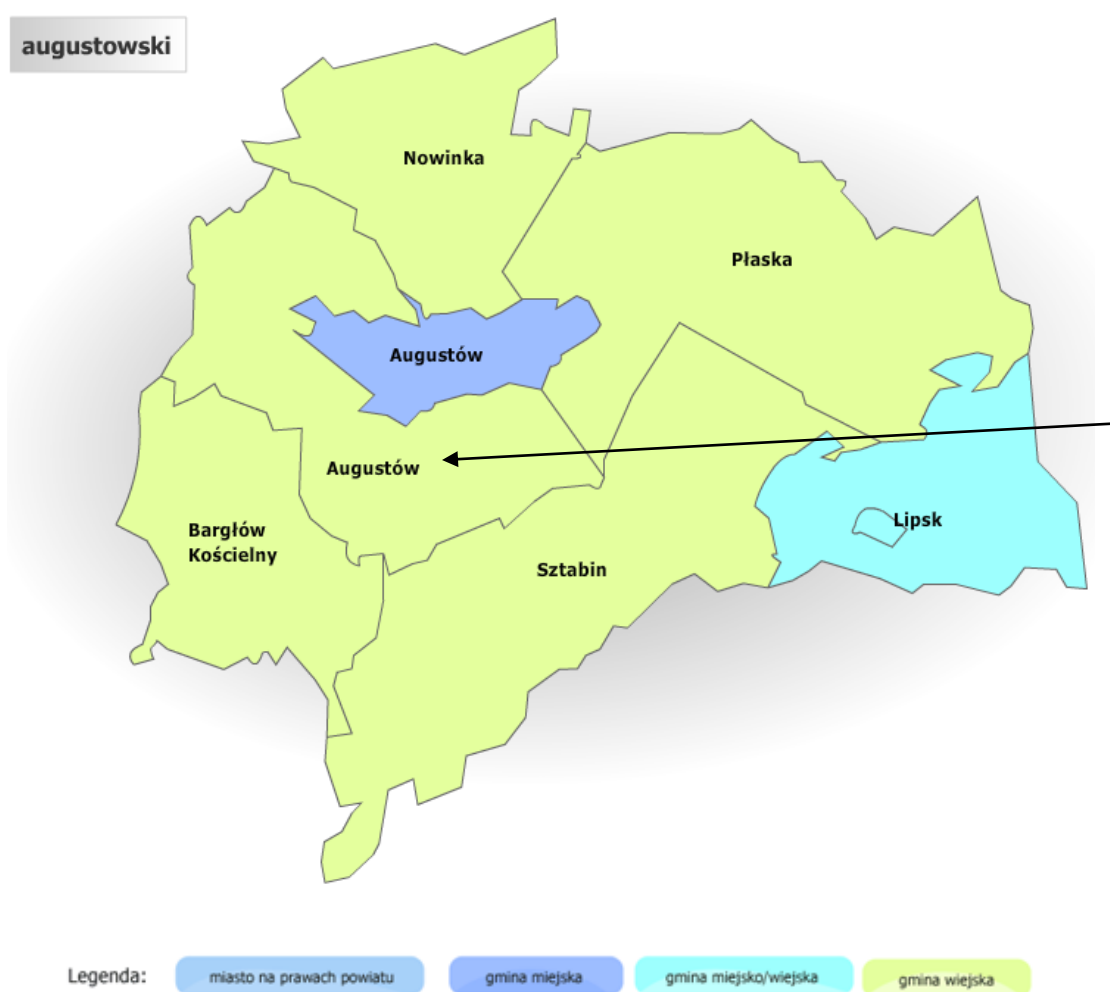
Na sam koniec warto wspomnieć, że diagnoza nie jest w procesie planowania celem samym w sobie, ale stanowi podstawę do dalszych prac. Ma ona bowiem umożliwić podejmowanie właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju gminy, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, wskazanie obszarów strategicznej interwencji.

2. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA

2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Gmina Augustów położona jest w północno – wschodniej części Polski na skraju województwa podlaskiego na Równinie Augustowskiej. Gmina graniczy z Gminą Miasto Augustów (gmina miejska) oraz gminami wiejskimi: Nowinka, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny (powiat augustowski), Raczki (powiat suwalski) oraz z Kalinowo (powiat ełcki).

Rysunek 1. Położenie Gminy Augustów na tle powiatu augustowskiego

Źródło: <https://administracja.mac.gov.pl>

The map displays the Białystok voivodeship (województwo białostockie) in Poland. The voivodeship is shaded in light blue and is bordered by several other voivodeships: Podlaskie to the north, Lubelskie to the east, Świętokrzyskie to the south, and Mazowieckie to the west. Major cities and towns within the voivodeship include Białystok (the capital), Augustów, Suwałki, Zamość, and Hajnówka. The map also shows the Bug River and various smaller towns and villages. A red arrow points to the city of Augustów.

Powierzchnia gminy, zgodnie z danymi GUS, wynosi 267 km². W stosunku do powierzchni całego województwa podlaskiego, a także powierzchni powiatu augustowskiego, powierzchnia gminy to odpowiednio 1,32% oraz 16,09%.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Augustów

Tabela 1. Szczegółowy podział sposobu zagospodarowania gruntów na terenie gminy

Lp.	Wyszczególnienie	J. m.	Wartość
1	użytki rolne, w tym:	ha	16322.4917
1a	grunty orne	ha	9778.2243
1b	sady	ha	23.9226
1c	łąki	ha	3849.207
1d	pastwiska	ha	1470.7629
1e	grunty rolne zabudowane	ha	621.2934
1f	grunty pod stawami i rowami	ha	579.0815
2	lasy i grunty leśne	ha	8607.5263
3	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	ha	437.2979
4	nieużytki i tereny różne	ha	658.2089
5	tereny komunikacyjne	ha	66.3681
6	tereny mieszkaniowe	ha	7.5083
7	tereny przemysłowe	ha	11.3172
8	inne tereny zabudowane.	ha	35.328
9	drogi	ha	506.0378
10	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	ha	4.8593

Zródło: dane Gminy Augustów

Administracyjnie obszar gminy dzieli się na 36 sołectw. W tabeli 2 zaprezentowano spis poszczególnych miejscowości położonych na terenie Gminy Augustów wraz z liczbą ludności i ich powierzchnią.

Tabela 2. Liczba mieszkańców i powierzchnia poszczególnych miejscowości położonych na terenie Gminy Augustów

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Powierzchnia miejscowości
Białobrzegi	334	6.66 km ²
Biernatki	177	5.91 km ²
Bór	74	1.74 km ²
Chomontowo	59	2.00 km ²
Czarnucha	52	44.47 km ²
Czerkiesy	11	-
Gabowe Grądy	103	4.33 km ²
Gliniski	112	6.13 km ²
Góry	22	0.93 km ²
Grabowo	72	1.72 km ²
Grabowo- Kolonie	113	7.70 km ²
Jabłońskie	250	5.01 km ²
Janówka	457	7.12 km ²
Jeziorki	326	8.68 km ²
Kolnica	341	7.53 km ²
Kolnica Nowa	107	6.01 km ²
Komaszówka	49	1.70 km ²
Mazurki	155	4.61 km ²

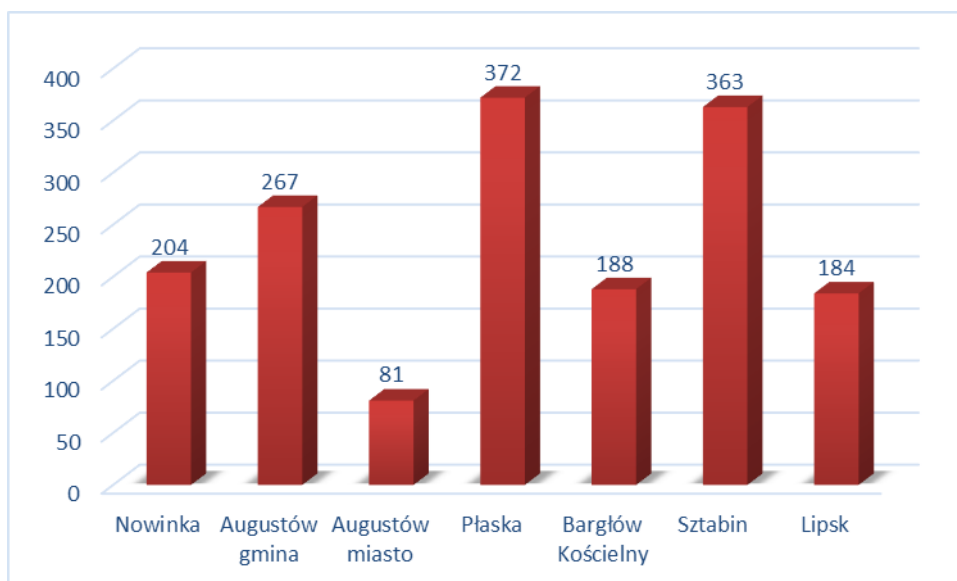
Miejscowość	Liczba mieszkańców	Powierzchnia miejscowości
Mikołajówek	78	2.45 km ²
Netta Druga	273	7.57 km ²
Netta Pierwsza	339	9.43 km ²
Netta-Folwark	193	9.57 km ²
Obuchowizna	23	0.66 km ²
Osowy Grąd	190	5.29 km ²
Ponizie	200	4.62 km ²
Posielanie	59	2.21 km ²
Promiski	86	9.18 km ²
Pruska Mała	140	0.35 km ²
Pruska Wielka	304	5.13 km ²
Rutki Nowe	325	10.33 km ²
Rutki Stare	240	6.76 km ²
Rzepiski	83	1.10 km ²
Świderek	41	1.39 km ²
Topiłówka	342	31.52 km ²
Turówka	116	4.23 km ²
Twardy Róg	20	-
Uścianki	68	2.58 km ²
Żarnowo Drugie	310	5.90 km ²
Żarnowo Pierwsze	285	8.51 km ²
Żarnowo Trzecie	215	5.36 km ²

Źródło: dane Gminy Augustów

Pod względem powierzchni Gmina Augustów zajmuje trzecie miejsce w powiecie augustowskim, większą powierzchnię zajmują Gmina Płaska i Gmina Sztabin.

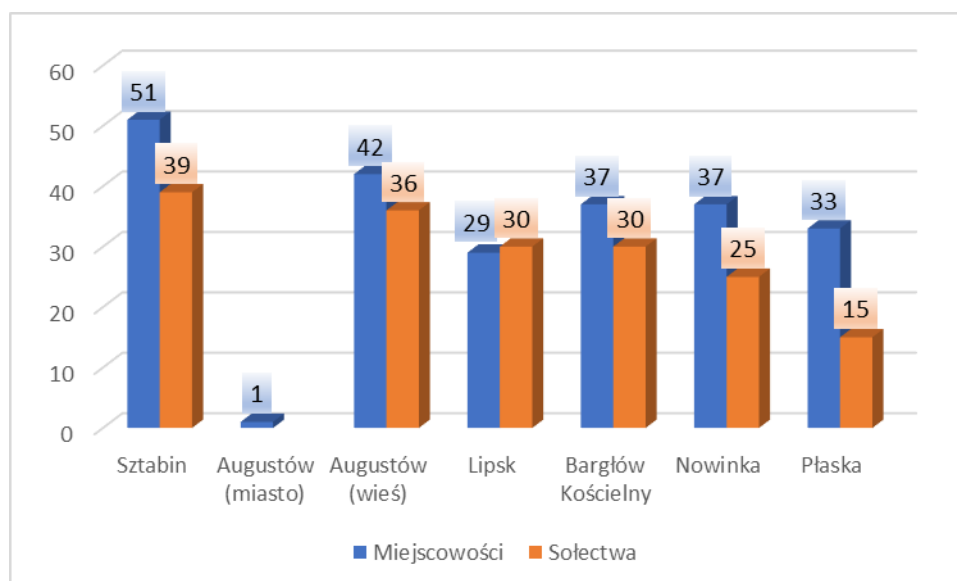
Na wykresie 2 zaprezentowano zestawienie miejscowości i sołectw zlokalizowanych w poszczególnych gminach. Na terenie powiatu augustowskiego najwięcej miejscowości znajduje się w Gminie Sztabin (dane GUS, Gmina Augustów zajmuje drugie miejsce), najmniej zaś w Gminie Lipsk (nie biorąc pod uwagę Gminy Miasto Augustów).

Wykres 1. Powierzchnia gmin w powiecie augustowskim

Źródło: dane GUS za 2022 r.

Wykres 2. Sołectwa i miejscowości w gminach powiatu augustowskiego

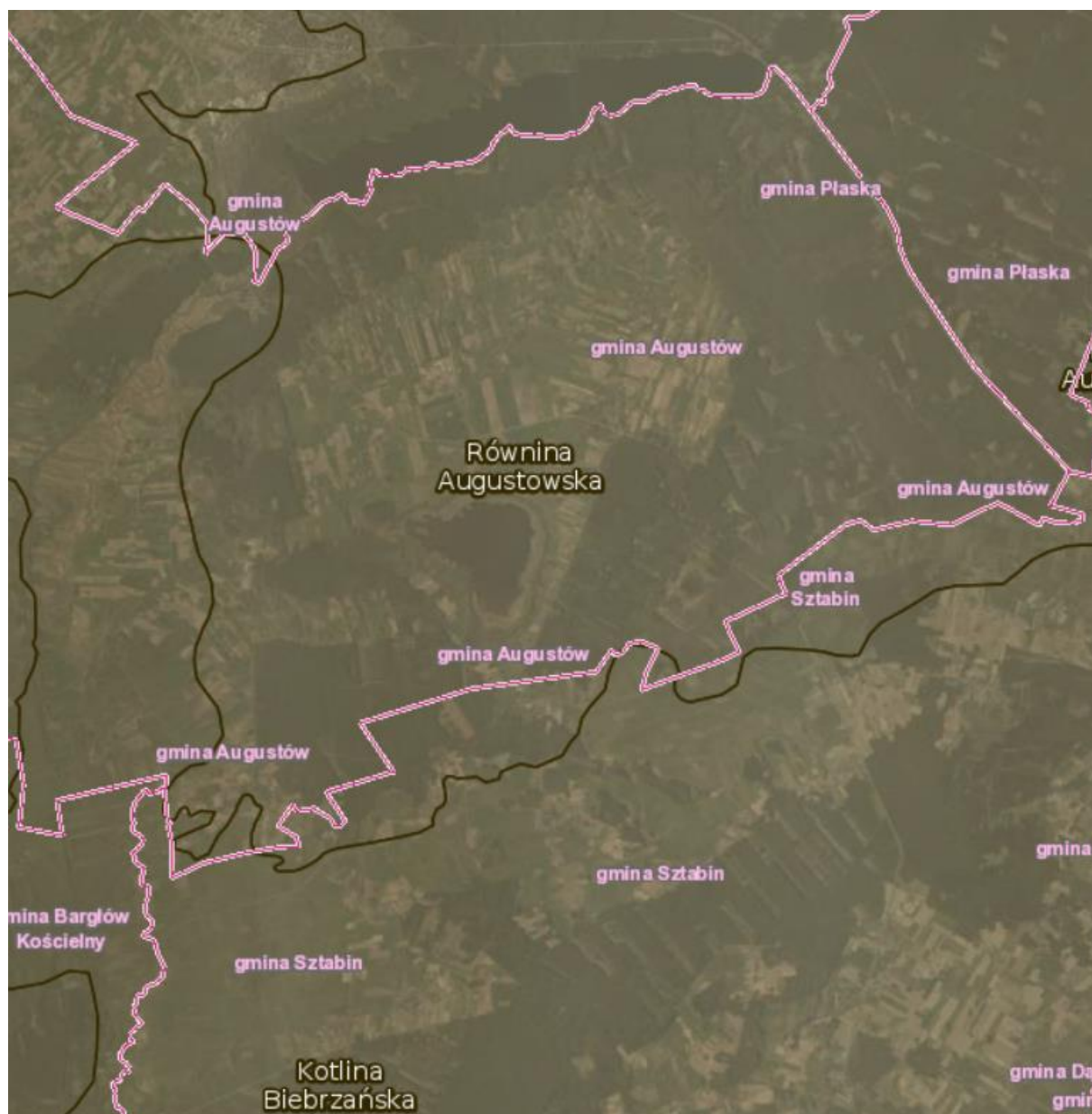

Źródło: dane GUS za 2022 r.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (wg J. Kondrackiego) na terenie Gminy Augustów znajdują się trzy mezoregiony wchodzące w skład trzech różnych makroregionów. Największą część gminy zajmuje Równina Augustowska będąca częścią makroregionu Pojezierza Litewskiego. Obszar ten powstał w wyniku działalności lodowca. Równina Augustowska jest równiną sandrową położona jest ona na wysokości 120 - 190 m n.p.m. Charakteryzuje się mało zróżnicowaną rzeźbą terenu, pokryta jest piaskami i żwirami,

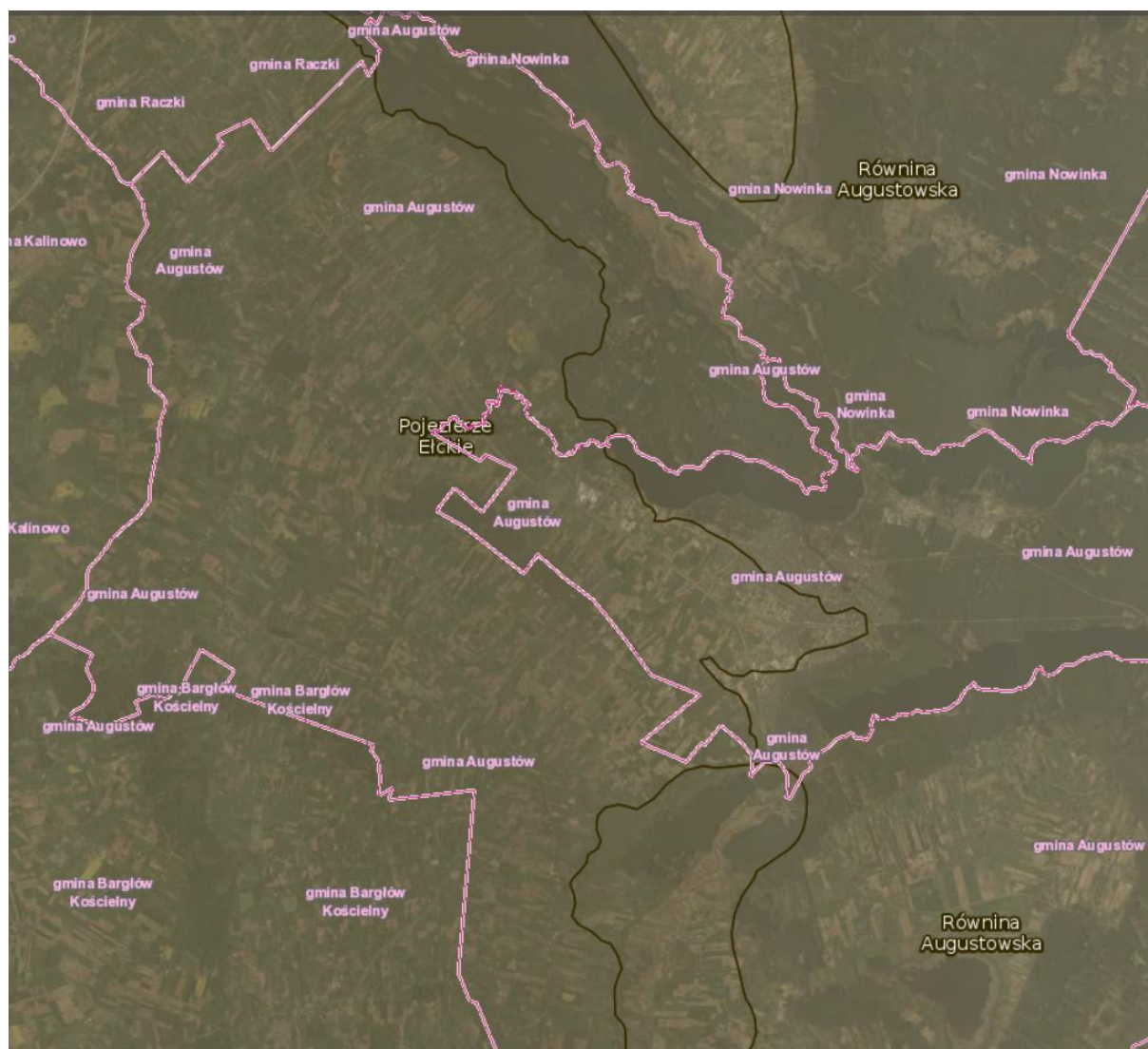
naniesionymi przez wody wypływające spod czoła topniejącego lodowca. Kotlina Biebrzańska, wciskająca się na teren gminy od południa, jest częścią makroregionu Niziny Północnopodlaskiej. Kotlina Biebrzańska to podłużne obniżenie o długości około 130 km i szerokości od 2 do 35 km, ukształtowane przez lodowce. Środkiem tej Kotliny płynie rzeka Biebrza i jej dopływy. Pojezierze Elckie to trzeci mezoregion występujący na terenie Gminy Augustów i zajmujący jej zachodnią część. Pojezierze stanowi część makroregionu Pojezierzy Mazurskich. Jest to obszar młodoglacjalny wyznaczony przez zasięg zlodowacenia północnopolskiego.

Rysunek 3. Położenie Gminy Augustów na tle regionów fizycznogeograficznych, cz. 1

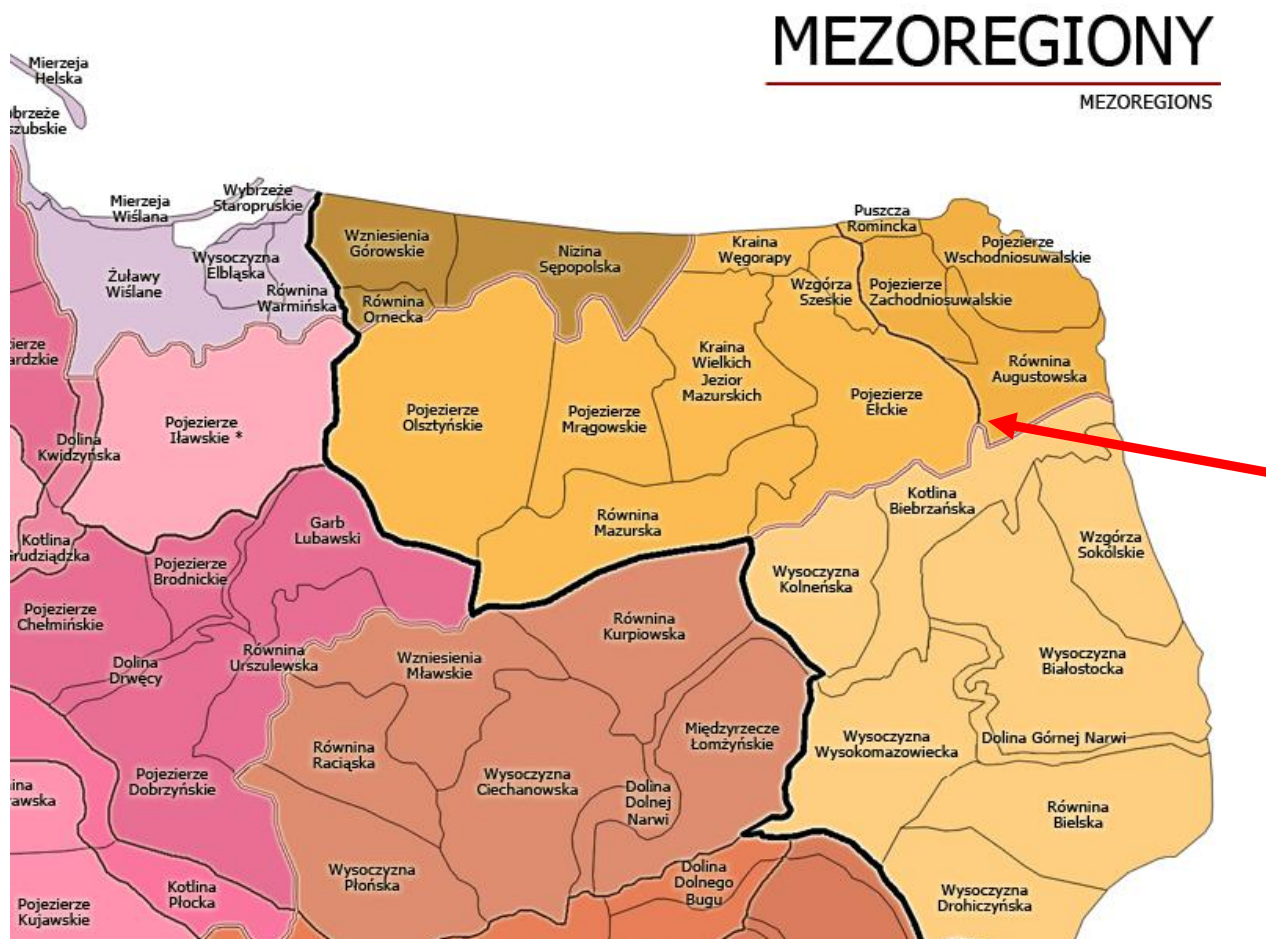

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Rysunek 4. Położenie Gminy Augustów na tle regionów fizycznogeograficznych, cz. 2

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Źródło: Kondracki J., „Geografia regionalna Polski”, PWN, 2002 r.

Gmina Augustów leży na terenie ukształtowanym przez zlodowacenie bałtyckie, inaczej nazywane północno – polskim. Maksymalny zasięg tego zlodowacenia sięgnął północnej granicy powiatu augustowskiego tzn. południowych brzegów jeziora Wigry. Na południe od jeziora Wigry znajduje się sandr augustowski usypany przez wody wydostające się spod topniejącego lodowca, który następnie przechodzi w pradolinę rzeki Biebrzy.

2.2. GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE

Gleby

Gleby w Gminie Augustów są wytworzone na podłożu materiałów polodowcowych. W strukturze bonitacyjnej użytków rolnych dominują grunty klasy III – IV stanowiące ponad 70%. Charakteryzują się one średnim potencjałem plonotwórczym. Wśród gruntów rolnych

największy udział mają grunty orne (grunty rolne pod zasiewami i grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi), których jest blisko 50%. Sady i ogrody przydomowe zajmują niecałe 0,5% w strukturze powierzchni gruntów rolnych, natomiast łąki i pastwiska trwale to łącznie ok. 48,6% powierzchni gruntów rolnych.

Badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez przeprowadziła natomiast Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku. W latach 2011-2014 przebadano 974 próbki glebowe pobrane z użytków rolnych na terenie powiatu augustowskiego. W tabeli 3 zaprezentowano szczegółowe wyniki przeprowadzonych badań.

Tabela 3. Zestawienie zasobności gleb na terenie powiatu augustowskiego w latach 2011-2014

Liczba gospodarstw (szt.)		364
Liczba prób (szt.)		974
Zbadana powierzchnia (ha)		1606,03
pH (%)	bardzo kwaśny	23
	kwaśny	30
	lekko kwaśny	22
	obojętny	19
	zasadowy	6
Potrzeby wapnowania (%)	konieczne	19
	potrzebne	19
	wskazane	13
	ograniczone	11
	zbędne	38
Zawartość fosforu (%)	bardzo niska	13
	Niska	31
	średnia	23
	wysoka	14
	bardzo wysoka	19
Zawartość potasu (%)	bardzo niska	21
	Niska	37
	średnia	25
	wysoka	9
	bardzo wysoka	8
Zawartość magnezu (%)	bardzo niska	9

	Niska	13
	średnia	27
	wysoka	21
	bardzo wysoka	30

Źródło: Wyniki badań odczynu i zasobności gleb na terenie poszczególnych powiatów woj. podlaskiego w latach 2011 – 2014

Jednym z podstawowych wskaźników oceny jest odczyn gleb. Zależy on od wielu czynników m.in. rodzaju skały macierzystej, składu granulometrycznego gleby, warunków przyrodniczych oraz zabiegów agrotechnicznych. Na terenie powiatu występuje 30% gleb kwaśnych, 22% - lekko kwaśnych i 23% - bardzo kwaśnych. Odczyn środowiska glebowego wpływa znacznym stopniu na życie roślin, mikroorganizmów ale również na egzystencje fauny glebowej. Decyduje tym samym o aktywności biologicznej gleby. Częściej spotykane kwaśne odczyny gleb, powodują obniżanie plonowania roślin. Ułatwiają one również przyswajanie przez rośliny metali ciężkich. Z odczynem gleb ściśle związana jest także potrzeba ich wapnowania. Wapnowanie poprawiające właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleb, jest zabiegiem agrotechnicznym, który powinien być stosowany na tych terenach, w których procentowy udział gleb wymagających wapnowania w przedziale koniecznym i potrzebnym przekroczył 30%. Na terenie powiatu augustowskiego dla 38% przebadanych gleb nie dostrzeżono potrzeby wapnowania.

Zawartość w glebie przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu jest ważnym wskaźnikiem pozwalającym ustalić poziom racjonalnego nawożenia.

Fosfor jest składnikiem niezbędnym dla rozwoju roślin, pełniąc ważne funkcje w procesach życiowych roślin: reguluje podziały komórek, rozwój korzeni, ma wpływ na procesy kwitnienia, zawiązywanie nasion oraz procesy dojrzewania. Potas jest jednym z trzech, obok wspomnianych wcześniej azotu i fosforu, makroskładników o zasadniczym znaczeniu w żywieniu roślin. Pierwiastek ten odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej rośliny, aktywuje enzymy, bierze udział w procesie fotosyntezy i transportu asymilatów oraz warunkuje wrażliwość na stres wodny związany z suszą. Z kolei magnez jest składnikiem o dużym znaczeniu fizjologicznym dla roślin. Podstawowa rola magnezu w roślinie jest związana z jego obecnością w cząsteczce chlorofilu, a zatem wpływem na procesy fotosyntezy. Ponadto magnez aktywuje enzymy i reguluje gospodarkę azotem w roślinie. Pierwiastek ma istotne znaczenie w kształtowaniu jakości produktów roślinnych, z punktu widzenia ich wartości żywieniowej dla zwierząt i człowieka.

Procentowy udział gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu (P_2O_6) na terenie powiatu wynosi 44%. Udział gleb o zawartości potasu (K_2O) bardzo niskiej i niskiej wynosi 58%, a magnezu - 22%. Określenie zasobności gleb w makroelementy jest podstawą do ustalenia optymalnych dawek nawozów sztucznych.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura monitoringu przypadła na lata 2020 – 2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie województwa podlaskiego przeprowadzono badanie w 6 punktach, jeden z nich zlokalizowany został na obszarze powiatu sejneńskiego, czyli w powiecie sąsiadującym z powiatem augustowskim:

- Miejscowość: Hołny Wolmera (Gmina Sejny),
- Kompleks: 4 (żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)); Typ: AP (gleby płowe); Klasa bonitacyjna: IIIb,
- Gatunek gleby wg: BN-78/9180-11: pglp (piasek gliniasty lekki pylasty), PTG 2008: pg (piasek gliniasty),
- Wyniki pomiarów za 2020 r.:
 - Próchnica – 2,31%,
 - Węgiel organiczny - 1,34%,
 - Azot ogólny – 0,138%,
 - Radioaktywność – 747 Bq*kg⁻¹,
 - Zasolenie - 39 mg KCl*100g⁻¹,
 - Sód - 0,002%.

Co prawda punkt ten nie obejmuje bezpośrednio obszaru Gminy Augustów, jednak należy stwierdzić, że jakość gleb na analizowanym terenie jest zbliżona do tej występującej w punkcie pomiarowym.

Nadmierna koncentracja soli powoduje zmniejszenie dostępności wody dla roślin, zniekształcenie równowagi jonowej w glebach oraz zwiększenie zawartości soli w roślinach i obniżenie ich wartości użytkowej. Do oceny zasolenia gleb stosuje się parametr przewodności elektrolitycznej właściwej, który wyraża się również jako równoważną zawartość chlorku potasu. Przeciętne wartości przewodności elektrolitycznej nie zmieniły się w kolejnych

okresach badań monitoringowych i pozostawały na niskim, nieszkodliwym dla roślin i jakości gleb poziomie.

Próchnica glebowa jest mieszaniną substancji o skomplikowanej budowie i zróżnicowanych właściwościach, zależnych od stopnia humifikacji. Powstaje w wyniku biochemicznych przemian produktów biologicznego rozkładu związków organicznych, wchodzących w skład roślin i organizmów glebowych. Ubytek próchnicy jest ważnym wskaźnikiem pogorszenia warunków siedliskowych oraz żyzności gleb.

W warunkach Polski do oceny zasobności gleb w próchnicę najczęściej stosowane są następujące przedziały zawartości:

- <1% - niska;
- 1-2% - średnia;
- 2-3,5% - wysoka;
- >3,5% - bardzo wysoka.

W analizowanym punkcie odnotowano więc wysoką zawartość próchnicy.

Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2 mierzone w 1M KCl. Zgodnie z informacjami z szóstej tury monitoringu w omawianym punkcie:

- odczyn „pH” w zawiesinie H₂O wynosił 7,20,
 - odczyn „pH” w zawiesinie KCl wynosił 6,7 (był najwyższy od 1995 r.),
- a więc mieści się w przedziale optymalnym.

Biorąc pod uwagę zaprezentowane dane oraz informacje wynikające z opracowania: „Stan Środowiska w Polsce. Raport 2018” można stwierdzić, że na terenie powiatu augustowskiego, a więc i Gminy Augustów, jakość gleb ulega pewnej poprawie. Nadal jednak istnieje potrzeba realizacji różnych działań, aby stan gleb był jak najlepszy.

Zgodnie ze „Stanem Środowiska w Polsce. Raport 2018” można zauważyć, iż historyczne zanieczyszczenia gleb pozostałościami środków ochrony roślin nie stanowią znacznego problemu dla produkcji rolniczej i zdrowia ludzi. Należy jednak zwrócić uwagę, że aktualnie następuje stały wzrost zużycia środków ochrony roślin w Polsce. Ten ogólny trend można również uznać za obecny na terenie gminy i wymagać on będzie dalszej obserwacji.

Zgodnie ze „Stanem Środowiska w Polsce. Raport 2022” w latach 2010 – 2021 odnotowano spadek łącznej powierzchni zajętej przez grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale o 1,8%, na rzecz m.in. powierzchni zajętej przez grunty zabudowane i zurbanizowane (0,72%), jak również przez lasy (0,53%). Poziom zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo metalami ciężkimi i związkami z grupy WWA jest niski. Zakwaszenie stanowi główny problem dla żyzności gleb ornych. W Polsce obserwuje się wysoki udział gleb o odczynie kwaśnym. Z kolei średni poziom zawartości próchnicy w glebach ornych utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Wspomniana w dokumencie Strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego (COM(2020) 381) w zakresie gleb wyznacza dla UE na 2030 r. konkretne cele zmniejszenia o połowę wykorzystania pestycydów i nawozów, a także zwiększenia ilości gruntów pod rolnictwo ekologiczne.

Złoża zasobów geologicznych

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2022 r.” na terenie gminy występują złoża piasku i żwiru oraz jedno złożo torfów leczniczych. Zestawienie posiadanych złóż zaprezentowano w tabeli 4.

Tabela 4. Złoża zasobów geologicznych

L.p.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Wykaz złóż piasków i żwirów - tys. t					
1	Biernatki*	R	24	-	-
2	Jabłońskie*	R	372	-	-
3	Jabłońskie II	E	124	-	12
4	Jabłońskie III	R	84	-	-
5	Janówka II*	Z	112	-	-
6	Janówka III*	E	15	-	4
7	Janówka IV*	E	8	-	18
8	Żarnowo III	Z	163	-	-
9	Żarnowo IV	R	82	-	-
Wykaz złóż torfów leczniczych (borowin) - tys. m³					
10	Kolnica	R	583,78	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2022 r.

Objaśnienia do tabeli:

*złoża zawierające piasek ze żwirem

Z - złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo

E - złożo eksploatowane

Na terenie gminy występują surowce mineralne. Konieczne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę dostępnych zasobów - zadbania o nie i efektywne ich wykorzystywanie (w razie takiej potrzeby) tak by pozostały one dla przyszłych pokoleń.

2.3. POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE

Przez obszar Gminy Augustów przebiegają następujące drogi, na których odbywa się międzynarodowy ruch tranzytowy:

- droga krajowa Nr 8 (DK Nr 8), klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o przebiegu: „Granica Państwa – Kudowa Zdrój – Kłodzko – Ząbkowice Śląskie – Wrocław – Oleśnica – Syców – Kępno – Złoczew – Sieradz – Droga 1 /Węzeł „Rzgów”/ – Piotrków Trybunalski – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Radzymin – Wyszaków – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Białystok – Korycin – Augustów – Raczek – Suwałki – Budzisko – Granica Państwa”;
- droga krajowa Nr 16 (DK Nr 16), klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o przebiegu „Droga 91 /Dolna Grupa/ – Grudziądz – Ława – Ostróda – Olsztyn – Mrągowo – Elk – Augustów – Pomorze – Poćkuny – Ogrodniki – Granica Państwa”.

Przez teren Gminy Augustów przebiega droga wojewódzka Nr 664 Augustów – Lipsk/Lipsk – gr. państwa i droga Nr 665 Węzeł Guty – Grajewo - Rajgród – Augustów /Droga Nr 8/.

W poniższych tabelach zaprezentowano drogi powiatowe i gminne przebiegające przez teren omawianej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 5. Wykaz dróg powiatowych zamiejskich w powiatowym zarządzie dróg
w Augustowie na terenie Gminy Augustów

LP.	Nr drogi	Nr ewidencyjny	Nazwa drogi wg jej przebiegu	Długość na terenie PZD
1	1116B	P0011162001000	Bargłów Kościelny - Stara Kamionka - do dr. Nr 16	8,52
2	1187B	P0011872001000	Jabłońskie — Topiłówka — Mazurki	8,1
3	118813	P0011882001000	Jeziorki — Turówka — Biernatki - Mazurki	6,348
4	1189B	P0011892001000	Sucha Wieś — Chomontowo — Pruska Mała - Mazurki	8,03
5	1191B	P0011912001000	Granica województwa — Pruska Mała - Janówka	3,657
6	1192B	POOI 1922001000	Od dr. 16 — Grabowo — Janówka	7,834
7	1193B	P0011932001000	Od dr. 16 — Reszki — Łabędnik	6,897
8	1195B	P0011952001000	Bargłów Kościelny — Nowiny - Uścianki	5,714

LP.	Nr drogi	Nr ewidencyjny	Nazwa drogi wg jej przebiegu	Długość na terenie PZD
9	1196B	POOI 1962001000	Jeziorki — Uścianki — Netta Druga	6,62
10	1197B	POOI 1972001000	Od dr. 8 — Szczebra — Młynisko — Topiłówka	9,28
11	1213B	P0012132001000	Barszcze — Pruska — Tajno Łanowe — Netta Druga	19,453
12	121813	P0012182001000	Bargłów Dworny — Netta Folwark	4234
13	1219B	P0012192001000	Białobrzegi — Gliniski	3,8
14	1220B	P0012202001000	Białobrzegi — Bór — Sosnowo — Kopiec — Mogielnice — Dębowo Dolistowo — dr. 670	26,92
15	1221B	P0012212001000	Białobrzegi — Ponizie — Czarnucha - Kolnica — do dr. Nr 8	9,527
16	1222B	P0012222001000	Rzepiski — Komaszówka — Promiski	4,025

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 6. Drogi gminne

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	102621B	przez wieś Jabłońskie (poprzeczna)
2.	102622B	przez wieś Jabłońskie (pod lasem)
3.	102623B	Topiłówka – Janówka – Pruska W. - Grabowo
4.	102624B	od Posielania do Mazurk
5.	102625B	Janówka – Mikołajówek
6.	102626B	Wójtowskie Wł. – Biernatki - Grabowo
7.	102627B	Rutki Stare – Biernatki
8.	102628B	Rutki Stare - Turówka
9.	102629B	Rutki Stare - Ginie
10.	102630B	Chomontowo – Grabowo – Kol.
11.	102631B	Ginie – Grabowo
12.	102632B	Jeziorki – Kamionka St.
13.	102633B	Żarnowo III – kol. Jeziork
14.	102634B	Żarnowo III - Turówka
15.	102635B	Turówka – Żarnowo III – Żarnowo I (Borowa)
16.	102636B	Żarnowo II – Białobrzegi (dr. Prosta)
17.	102637B	Żarnowo – dr. Rezowa
18.	102638B	Żarnowo II – Netta II
19.	102639B	Żarnowo II - Uścianki
20.	102640B	Bargłów – Netta I - Białobrzegi
21.	102641B	Netta I – Netta Folwark
22.	102642B	Netta Folwark – Kanał Augustowski
23.	102643B	Netta Folwark - Brzozówka
24.	102644B	przez wieś Gliniski
25.	102645B	Obuchowizna – Świderek

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
26.	102646B	Przez wieś Osowy Grąd
27.	102647B	Gabowe Grądy – Bór – Twardy Róg
28.	102648B	Wieś Gabowe Grądy
29.	102649B	przez wieś Promiski
30.	102650B	Przez wieś Komaszówka
31.	102651B	Kolnica – dr. Podzielona
32.	102652B	Kolnica dr.Podborowa
33.	102653B	Czarnucha – Góry - Kolnica
34.	102654B	Ponizie – BSD Kolnica
35.	102655B	Topiłówka – Bagno Kamienicze
36.	102656B	przez wieś Mazurki
37.	102657B	przez wieś Mazurki
38.	102658B	Mikołajówek – Pruska Mała
39.	102659B	przez wieś Chomontowo
40.	102660B	Rutki Stare – Rutki Nowe
41.	102661B	Rutki Nowe – Kamionka Nowa
42.	-	Rzepiski – Komaszówka

Źródło: dane Gminy Augustów

Na terenie Gminy Augustów znajdują się:

- drogi krajowe – ok. 22,2 km;
- drogi wojewódzkie – ok. 6,7 km;
- drogi powiatowe – ok. 82 km;
- drogi gminne – 114 km;
- drogi wewnętrzne – ok. 250 km.

Stan techniczny niektórych dróg wciąż jest niezadowalający.

Przy granicy gminy przebiega linia kolejowa nr 40 Sokółka – Suwałki.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. w zakresie transportu publicznego mieszkańcy mogli skorzystać z 54 przystanków autobusowych.

Przez teren Gminy Augustów przebiegają trasy i szlaki rowerowe, w tym:

- europejska trasa rowerowa Euro Velo R11 (szlak międzynarodowy Ateny – Skopje – Belgrad – Koszyce – Kraków – Warszawa – Wilno – Tallin – Helsinki – Nordkapp (Norwegia), przebiegający przez województwo podlaskie na trasie: Tarnowo – Miastkowo – Czartoria – Jankowo – Nowogród – Szablak – Jednaczewo – Łomża – Piątnica – Kalinowo – Drozdowo – Rakowo-Czachy – RakowoBoginie – Krzewo – Bronowo – Niwkowo – Wizna – Ruś – Sambory – Sieburczyn – Rutkowskie – Burzyn – Szostaki – Mocarze – Chyliny – Pluty – Brychy – Barwiki – Racibory – Radziłów –

Klimaszewnica – Białaszewo – Okół – Ruda – Modzelówka – Pieńczykówek – Stoczek – Ciszewo – Kuligi – „Las Grzędy” – Woźnawieś – Orzechówka – Tajenko – Sosnowo – Gabowe Grądy – Białobrzegi – Augustów – Studzieniczna – Serwy – Bryzgiel – Gawrych Ruda – Wigry – Karolin – Sejny – Ogrodniki – (Lazdijai));

- główny szlak rowerowy transgraniczny: „Pierścień rowerowej Suwalszczyzny” R65 (Żegary – Przystawańce – Puńsk – Budzisko – RutkaTartak – Ejszeryszki – Wiżajny – Leszkie – Stańczyki – Przerośl – Rakówek – Wólka – Filipów – Bakalarzewo – Raczki – Dowspuda – Grabowo – Barszcze – Dręstwo – Kopiec – Wrotki – Sztabin – Krasnybór – Lipsk – Rygałówka – Bartnik – Żabickie – Rubcowo – Gruszki – Rudawka – Muły – Rygol – Giby – Zelwa – Berżniki – Ogrodniki – Żegary);
- „Wschodni szlak rowerowy Green Velo” (szlak krajowy, przebiegający przez: Suwalszczyznę i Puszcę Augustowską (Suwalski Park Krajobrazowy, Dolina Czarnej Hańczy, Suwałki, Wigierski Park Narodowy, Klasztor Kamedułów nad Jeziorem Wigry, Kanał Augustowski, Puszcza Augustowska, Augustów); Dolinę Biebrzy i Narwi (Biebrzański Park Narodowy, Czerwone Bagno, Carska Droga, Osowiec Twierdza, Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi, Łomża, Tykocin, Narwiański Park Narodowy); Puszcza Białowieska i Knyszyńska (Białystok, Pałac Branickich, Opera i Filharmonia Podlaska, Supraśl, Muzeum Ikon, Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, Zalew Siemianówka, Białowiecki Park Narodowy, Muzeum Przyrodniczo Leśne, Rezerwat Pokazowy Żubrów, Kolejka Wąskotorowa, Hajnówka); Dolina Bugu (Święta Góra Grabarka, Mielnik, Góra Zamkowa).

Zgodnie z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów” na obszarze gminy nie funkcjonuje żegluga mimo przebiegu po jej terenie Kanału Augustowskiego. Nie odbywają się również stałe rejsy po jeziorach augustowskich. Żegluga ogranicza się do sporadycznych rejsów wycieczkowych zorganizowanych grup turystycznych.

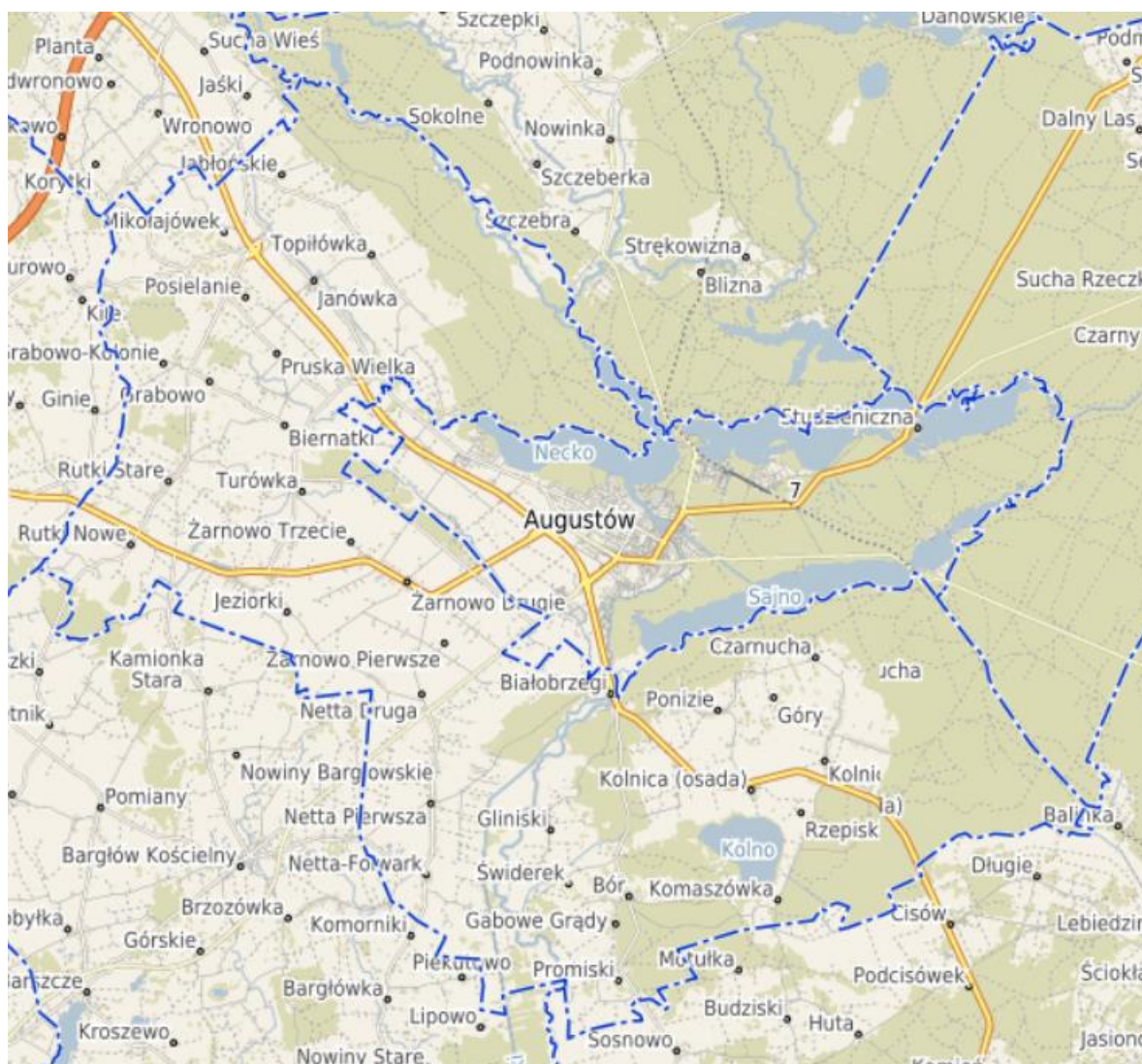
W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. przewidziano działania zwiększające możliwości wykorzystania Kanału Augustowskiego oraz niektórych jezior i rzek województwa do celów żeglugi śródlądowej, żeglarstwa i spływów.

Zgodnie ze „Studium...” zakładane jest wykorzystanie Kanału Augustowskiego w celach różnych form turystyki kwalifikowanej, m.in. do żeglugi pasażerskiej. Docelowo możliwe jest połączenie Kanału Augustowskiego bezpośrednio z jeziorem Sajno, umożliwiające otwarcie żeglugi z Augustowa od tego akwenu. Przy takim wykorzystaniu tego obiektu dużą rolę jako

punkt obsługi ruchu żeglugowego, żeglarskiego i kajakowego zyskałaby miejscowość Białobrzegi. Wzrosłoby znaczenie i rola w obsłudze ruchu turystycznego wsi położonych po zachodniej stronie Kanału Augustowskiego: Netta Pierwsza, Netta Druga, Netta Folwark.

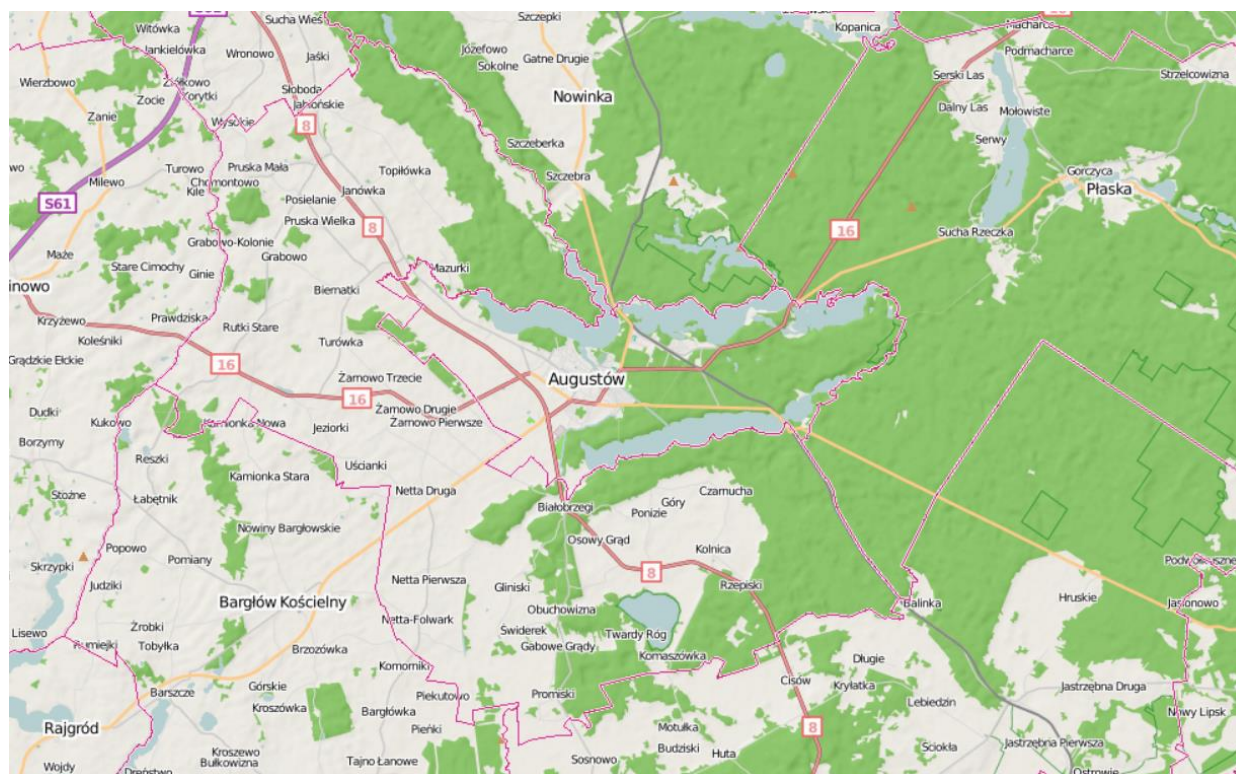
Na terenie Gminy Augustów, ani powiatu i województwa nie znajduje się żaden port lotniczy.

Rysunek 6. Szlaki komunikacyjne, cz. 1

Źródło: augustow.e-mapa.net

Rysunek 7. Szlaki komunikacyjne, cz. 2

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. uznano za ważne podczas określania kierunków wspierania wykorzystania specjalizacji regionalnej województwa tworzenie warunków przestrzennych do wykorzystania walorów położenia tranzytowego i przygranicznego regionu dla rozwoju turystyki aktywnej i krajoznawczej na bazie funkcjonowania obu części Kanału Augustowskiego – polskiej i białoruskiej (z możliwością spływów kajakowych na odcinku Augustów – Grodno); oraz turystyki przyrodniczej i aktywnej na bazie transgranicznych obszarów chronionych: potencjalnego „Trzy Puszcze”, obejmującego fragmenty Puszczy Augustowskiej, położone w rejonie styku granic Polski, Litwy i Białorusi, i Przełom Bugu oraz Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Puszcza Białowieska. Co ze względu na położenie gminy mogłoby mieć również pewien wpływ na sytuację na jej terenie choć ze względu na obecną sytuację międzynarodową realizacja tych założeń mogłaby przynieść również pewne zagrożenia dla regionu.

2.4. WALORY PRZYRODNICZE

2.4.1. FLORA I FAUNA

Puszcza Augustowska jest niezwykle ważnym korytarzem migracyjnym dla leśnych gatunków flory i fauny, łączący lasy Europy środkowej i wschodniej. Jest to fragment korytarza ekologicznego o randze międzynarodowej KPh – Korytarza Północnego, łączącego Puszcze Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym. Siedliska puszczy stanowią ostoję wielu zagrożonych gatunków, przede wszystkim rysia *Lynx lynx* i wilka *Canis lupus* (w ostoi znajdują się jedne z ich najstabilniejszych populacji niżowych), także wydry *Lutra lutra* i bobra *Castor fiber*. Ogółem stwierdzono tu 10 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Typy siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują ok. 12% obszaru. Spośród zagrożonych i cennych siedlisk największą powierzchnię zajmują bagienne lasy (siedlisko 91D0 z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Pośród tego typu lasów szczególne znaczenie mają bagienne lasy sosnowo - brzoźowe (zespół *Thelypteridi-Betuletum pubescentis*). Teren Puszczy Augustowskiej jest najważniejszym obszarem występowania tego typu siedlisk w Polsce. Lasy te, o charakterze leśnego torfowiska przejściowego są ważnym siedliskiem rzadkich gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Spośród rzadkości florystycznych w Puszczy Augustowskiej w tego typu lasach zwracają uwagę storczyki - *Malaxis monophyllos* i *Corallorhiza trifida*, oraz turzycy - *Carex liliacea* i *C. chordorhiza*, a także reliktowe mchy - np. *Helodium blandowii*. Oprócz bagiennych lasów szczególną wartość przedstawiają zagrożone ekosystemy otwartych torfowisk różnego typu, wodne oraz niektóre leśne na glebach mineralnych (zwłaszcza widne, subkontynentalne bory i lasy mieszane). Szczególnie cenne, oprócz torfowisk doliny Rospudy, są torfowiska położone nad jeziorami ciągu Kanału Augustowskiego. Na terenie Puszczy Augustowskiej występuje 7 gatunków roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego dla czterech – aldrowandy pęcherzykowatej, skalnicy torfowiskowej, lipiennika Loesela i sasanki otwartej obszar ma zasadnicze znaczenie w skali Polski, a tutejsze populacje stanowią znaczącą część krajowych zasobów, będąc często najobfitszymi w Polsce (populacje lipiennika i skalnicy nad Rospudą, populacje aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego). Liczne są stanowiska rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków roślin naczyniowych (35 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi). Występują tu 24 gatunki storczykowatych, w tym, na torfowiskach nad Rospudą - *Herminium monorchis* na jedynym naturalnym stanowisku w Polsce. Również jedyne znane w ostatnich dziesięcioleciach miejsce występowania w Polsce ma tu paproć - *Botrychium virginianum*.

Bogata jest lichenoflora (w tym kilka gatunków brodaczek - *Usnea*) i bryoflora (liczne relikty glacialne). Najwięcej rzadkich gatunków związanych jest z mszysto-turzycowymi torfowiskami niskimi i przejściowymi, a tutejsze populacje wielu zagrożonych roślin torfowiskowych są największe w Polsce. Do najrzadszych gatunków z tej grupy należą, oprócz lipiennika Loesela i skalnicy torfowiskowej: *Eriophorum gracile*, *Baeothryon alpinum*, *Saxifraga hirculus*, *Carex chordorrhiza*, *Hammarbya paludosa*, *Betula humilis*, *Salix lapponum* (wszystkie z Polskiej Czerwonej Księgi). Na torfowiskach występuje niezwykle obfita w gatunki ginące bryoflora, z takimi gatunkami jak np. *Meesia triquetra*, *Pseudocalliergon trifarium* i *Paludella squarrosa*. Różnorodność i bogactwo flory torfowiskowej jest wynikiem różnorodności torfowisk, w większości przypadków nienaruszonych przez gospodarkę człowieka. W runie widnych borów mieszanych i lasów o charakterze świetlistej dąbrowy występują liczne, zanikające gdzie indziej, gatunki światłożadne, w tym wschodnioeuropejskie, po części związane ze strefą lasostepu (np. *Pulsatilla patens*, *Astragalus danicus*). Z torfowiskami i jeziorami związane są liczne ptaki wodno-błotne, w tym siewkowate. Wiele inwazyjnych gatunków obcych, na innych obszarach Polski już szeroko rozpowszechnionych, występuje tu jeszcze nielicznie bądź wcale. Bogactwu przyrodniczemu sprzyja, zachowana jeszcze w obrębie niektórych polan w Puszczy, ekstensywna gospodarka łąkowa i pastwiskowa. Pozostałe tereny to głównie łąki kośne i pastwiska, wiele z nich jest do dziś użytkowanych ekstensywnie przy słabo rozwiniętej sieci osadniczej.

Biorąc pod uwagę leśnictwo wszystkich form własności, według danych GUS, powierzchnia gruntów leśnych ogółem w 2022 r. wynosiła 8 621,39 ha, a poziom lesistości wynosił 31,5%.

2.4.2. OBSZARY CHRONIONE

Na terenie Gminy Augustów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza i Jeziora Augustowskie,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Rajgrodzkie,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rospudy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Biebrzy,
- rezerwat przyrody – Jezioro Kolno,
- Obszar NATURA 2000 „Ostoja Augustowska”,
- Obszar NATURA 2000 „Puszcza Augustowska”,
- Obszar NATURA 2000 „Ostoja Biebrzańska”;
- użytki ekologiczne,

– pomniki przyrody.

Tabela 7. Pomniki przyrody

Nazwa pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewid.
1 topola biała, 2 jesiony wyniosłe, 1 lipa drobnolistna	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10, zm. Uchwałą Nr XXVI/214/2018 Rady Gminy Augustów z dnia 18 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2740)	jesion wyniosły, lipa drobnolistna	Netta Folwark		
2 sosny pospolite	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	2 sosny pospolite		L-ctwo Kolnica	oddz. 116j
Sosna pospolita	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	Sosna pospolita		L-ctwo Kolnica	117a
Sosna pospolita, Świerk pospolity	Zarządzenie Nr 12/80 Woj. Suwalskiego z 12.03.1980 r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10	Sosna pospolita, Świerk pospolity		L-ctwo Kolnica	127a-80c
2 jesiony wyniosłe	Rozporządzenie Nr 6/93 Woj. Suwalskiego z dnia 18.01.1993 r. Dz. Urz. Woj. Suw. Nr 2, poz.11	2 jesiony wyniosłe		L-ctwo Kolno	95g
Modrzewie europejskie - 30 szt.	Uchwała Nr XXX/298 Prezydium WRN w Białymstoku z 26.07.1955 r. Dz. Urz. WRN Nr 7, poz. 85	grupa drzew	wieś Osowy Grąd	obręb leśny Białobrzegi	38n
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z 14.12.1998 r. Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	129a
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj.	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	102j

Nazwa pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewid.
	Suwałskiego z 14.12.1998 r. Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510				
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998 r. Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	149a
Sosna zwyczajna "Matka"	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	149a
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	146c
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Czarny Bród	146c
Wiąz polny	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Wiąz polny		L-ctwo Czarny Bród	148h
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Studzieniczne	112a
Sosna zwyczajna "Kołnierzykowata"	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Sajenek	255j
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Sosna zwyczajna		L-ctwo Sajenek	251a
Sosna zwyczajna	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwałskiego	Sosna zwyczajna		L-ctwo Budy	192d

Nazwa pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewid.
	z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510				
Świerk pospolity	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Woj.Suw. Nr 74, poz.510	Świerk pospolity		L-ctwo Budy	263g
Świerk pospolity	Rozporządzenie Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z 14.12.1998r Dz.Urz. Art.Suw. Nr 74, poz.510	Świerk pospolity		L-ctwo Budy	263g

Źródło: Rejestr pomników przyrody na terenie województwa podlaskiego – stan na dzień 08 kwietnia 2022 r.

Tabela 8. Użytki ekologiczne

Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	obręb geodezyjny	nr działek ewidencyjnych	Forma własności, rodzaj gruntów	Opis
ekosystem bagienny	2004	0,88	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	54/1 / 54 f	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego ze zbiorowiskami roślinnymi
ekosystem bagienny	2004	0,6	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	54/1 / 54 g	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
ekosystem bagienny	2004	0,38	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	54/2 / 54 j	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska z łozowiskiem
ekosystem bagienny	2004	5,37	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	55, 61/1 / 55 g, 62/1 / 62 a	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
ekosystem bagienny	2004	2,09	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	61/1 / 61 b	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego i jego zbiorowisk roślinnych
ekosystem bagienny	2004	1	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	63/1 / 63 c	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska niskiego
ekosystem bagienny	2004	7,46	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Czarnucha	125 / 125 n, 140 / 140 f	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie

Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	obręb geodezyjny	nr działek ewidencyjnych	Forma własności, rodzaj gruntów	Opis
							torfowiskowej roślinności
ekosystem bagienny	2004	2,06	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Białobrzegi	148 / 148 b	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska zarastającego lasem
ekosystem bagienny	2004	1,02	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Białobrzegi	148 / 148 d	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska zarastającego lasem
ekosystem bagienny	2004	0,93	Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 27, poz. 528	Rutki Nowe	208 / 208 h	Nadleśnictwo Białobrzegi	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska z naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi
Stawik Studzieniczański,	2005	0,98	Dz. Urz. Woj.. Podl. Nr 264, poz. 3045		16h	Nadleśnictwo Augustów	Zachowanie, ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, ekosystemów bagiennych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt

Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	obręb geodezyjny	nr działek ewidencyjnych	Forma własności, rodzaj gruntów	Opis
Ślepe jeziorko	2005	0,86	Dz. Urz. Woj.. Podl. Nr 264, poz. 3045		16l	Nadleśnictwo Augustów	Zachowanie, ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, ekosystemów bagiennych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt
Leśne Oko	2005	0,29	Dz. Urz. Woj.. Podl. Nr 264, poz. 3045		28i	Nadleśnictwo Augustów	Zachowanie, ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, ekosystemów bagiennych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt
Suchar Czarnobrodzki	2005	0,7	Dz. Urz. Woj.. Podl. Nr 264, poz. 3045		80m	Nadleśnictwo Augustów	Zachowanie, ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, ekosystemów bagiennych ze

Rodzaj użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	obręb geodezyjny	nr działek ewidencyjnych	Forma własności, rodzaj gruntów	Opis
							stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt
Bagno czarnobrodzkie	2005	1,69	Dz. Urz. Woj.. Podl. Nr 264, poz. 3045		80I	Nadleśnictwo Augustów	Zachowanie, ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, ekosystemów bagiennych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt

Źródło: Rejestr użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego (stan na 21.01.2021 r.)

Rezerwat przyrody Jezioro Kolno – data uznania: 30.03.1960 r. Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 1 lutego 1960 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1960, Nr 29, poz. 137). Dane pozostałych aktów prawnych: Obwieszczenie Wojewody Podlaskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podla. z 2002 r. Nr 2, poz. 39). Nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego. Plan ochronny ustanowiony na podstawie Rozporządzenia Nr 17/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Jezioro Kolno" (Dz. Urz. Woj. Podla. z 2003 r. Nr 76, poz. 1512) obowiązywał do dnia 31 grudnia 2022 r. Cele ochrony: zachowanie miejsc lęgowych łabędzia głuchego (Cygнус olor).

Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” – akt prawny związany z utworzeniem: Rozporządzenie Nr 6/91 Wojewody Suwalskiego z dnia 2 maja 1991 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu i wokół jezior województwa suwalskiego (Dz. Urz. Art. Suwalskiego z 1991 r. Nr 17, poz. 167). Inne akty prawne związane z obszarem: Rozporządzenie Nr 82/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 15 czerwca 1998 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Art. Suwalskiego z 1998 r. Nr 36, poz. 194), Rozporządzenie Nr 18/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na Obszarach Chronionego Krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2004 r. Nr 142, poz. 1901), Rozporządzenie Nr 21/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 54, poz. 734), Rozporządzenie Nr 64/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 180, poz. 2099), jak również Uchwała Nr XII/89/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22.06.2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Art. Podl. Z 2015 r., poz. 2117) ze zmianami wprowadzonymi przez: Uchwałę nr L/467/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2018 r. poz. 2905) oraz Uchwałę nr LI/486/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 10 września 2018 r. w sprawie sprostowania błędu pisarskiego w uchwale Nr L/467/18 Sejmiku Województwa

Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r. zmieniającej uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie” w brzmieniu opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z 29 czerwca 2018 r. pod pozycją 2905 (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2018 r. poz. 3723).

Powierzchnia tego Obszaru wynosi 69 574,99 ha. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych kompleksu leśnego Puszczy Augustowskiej.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. *zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy:

1) tworzących zadrzewienia śródpolne:

a) krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,

b) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

– 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

– 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

– 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew,

– których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

1) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów);

Zakazy, o których mowa w pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;

2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;

3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;

4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. 2023, poz. 151 z późn. zm.).

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:

1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;

2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i lotniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających

działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 977 z późn. zm.);

3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;

4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;

5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:

a) o nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,

b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;

6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w powyższym pkt 7 lit. B*, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;

7) terenów w granicach administracyjnych miasta Augustowa;

8) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2023, poz. 682 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” działa obecnie na mocy Uchwały Nr XII/93/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22.06.2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2015 r., poz. 2121).

Zmienionej przez Uchwałę nr IV/24/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podl. Z 2018 r., 5415).

Inne akty związane z terenem: Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży z dnia 27 kwietnia 1982 r., Rozporządzenie Nr 6/91 Wojewody Suwalskiego z dnia 2 maja 1991 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu i wokół jezior województwa suwalskiego (Dz. Urz. Województwa Suwalskiego z 1991 r. Nr 17, poz. 167), Rozporządzenie Nr 82/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 15 czerwca 1998 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Województwa Suwalskiego z 1998 r. Nr 36, poz. 194), Rozporządzenie Nr 18/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na Obszarach Chronionego Krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 20 września 2004 r. Nr 142, poz. 1901),

Rozporządzenie Nr 15/05 Wojewody Podlaskiego z 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Doliny Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 8 marca 2005 r. Nr 54, poz. 728), Rozporządzenie Nr 58/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Biebrzy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 2 sierpnia 2005 r. Nr 180, poz. 2093).

Powierzchnia Obszaru wynosi jakieś 28 442,27 ha. Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Biebrzy, nad Kanałem Augustowskim oraz w dolinie rzeki Netty.

Na Obszarze zakazuje się:

- 2) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,

– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

1) tworzących zadrzewienia śródpolne:

a) krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,

b) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

- 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

- 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

- 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew,

– których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

9) drzew i krzewów, które obumarły lub nie roją szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

Zakazy, o których mowa w pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;

2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;

3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;

4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2023, poz. 151 z późn. zm.).

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie dotyczy:

1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;

2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości

wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 977 z późn. zm.);

3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;

4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;

5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:

a) o nie więcej niż 10m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,

b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m² ;

6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w pkt 7 lit. B, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;

7) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2023, poz. 682 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Rajgrodzkie – obszar położony jest w południowej części Pojezierza Elckiego i graniczy z Kotliną Biebrzańską. Obejmuje granicami Jezioro Rajgrodzkie, które zajmuje jego północną część, kompleksy leśne w części południowej oraz stawy i bagna. Jezioro Rajgrodzkie jest dużym jeziorem rynnowym, o pow. 1514 ha i głębokości 52,0 m, składającym się z 4 rynien rozchodzących się promieniście od głównego akwenu. Brzegi jeziora są przeważnie wysokie i zalesione. Kompleksy leśne w południowej części obszaru są to głównie bory sosnowe ze świerkiem o olszą. W ich obrębie znajduje się rezerwat ptasi - Czapliniec Belda - który jest miejscem gnieźdzenia się czapli siwej.

Data wyznaczenia: 01.01.1982 r. Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2015 r. poz. 2119). Dane pozostałych aktów prawnych związanych z obszarem: Uchwała Nr X/46/82 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łomży z dnia 27 kwietnia 1982 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego, krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. WRN w Łomży z 1982 r. Nr 2, poz. 18), Rozporządzenie

Nr 6/91 Wojewody Suwalskiego z dnia 2 maja 1991 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu i wokół jezior województwa suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z 1991 r. Nr 17, poz. 167), Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Łomżyńskiego z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. Woj. Łomżyńskiego z 1998 r. Nr 6, poz. 56), Rozporządzenie Nr 82/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 15 czerwca 1998 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z 1998 r. Nr 36, poz. 194), Rozporządzenie Nr 17/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie województwa łomżyńskiego (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2004 r. Nr 142, poz. 1900), Rozporządzenie Nr 18/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na Obszarach Chronionego Krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2004 r. Nr 142, poz. 1901), Rozporządzenie Nr 18/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pojezierza Rajgrodzkie" (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 54, poz. 725), Rozporządzenie Nr 18/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 54, poz. 731), Uchwała Nr VIII/78/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 23 maja 2011 r. w sprawie zmiany Rozporządzenia Wojewody Podlaskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2011 r. Nr 165, poz. 1921), Uchwała Nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2015 r. poz. 2119), Uchwała Nr L/470/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 czerwca 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2018 r. poz. 2908). Nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego. Położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (121,2 ha) i Bargłów Kościelny (3 837,74 ha), oraz w powiecie grajewskim na terenie Gminy Rajgród (10 969,13 ha). Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Pojezierza Rajgrodzkiego.

Na Obszarze zakazane jest:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy położonych na terenie gmin Augustów i Bargłów Kościelny:

- 1) tworzących zadrzewienia śródpolne:
 - a) krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,
 - b) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:
 - 80 cm - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,
 - 65 cm - w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
 - 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew, – których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie rokują szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

Zakazy, o których mowa w pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

- 1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- 3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- 4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. 2023, poz. 151 z późn. zm.).

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie dotyczy:

- 1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;
- 2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 977 z późn. zm.);
- 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- 4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;
- 5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz

walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:

- a) o nie więcej niż 10 m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,
- b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;
- 6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa pkt 7 lit. b, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;
- 7) terenów w granicach administracyjnych miasta Rajgród;
- 8) terenu pod budownictwo mieszkaniowe na działce o numerze ewidencyjnym 340/2 w obrębie wsi Woźnawieś, gm. Rajgród;
- 9) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2023, poz. 682 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rospudy – ochrona obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Rospudy, charakteryzujących się dużym bogactwem rzadkich gatunków – 19 gat. storczyków, orlika krzykliwego, włośchatki i in. o łącznej powierzchni 23710,86 ha.

Data wyznaczenia: 01.01.1991 r. Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 6/91 Wojewody Suwalskiego z dnia 2 maja 1991 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu i wokół jezior województwa suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z 1991 r. Nr 17, poz. 167). Dane pozostałych aktów prawnych: Rozporządzenie Nr 82/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 15 czerwca 1998 r. w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na obszarach chronionego krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z 1998 r. Nr 92, poz. 880), Rozporządzenie Nr 18/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki przestrzennej na Obszarach Chronionego Krajobrazu województwa suwalskiego (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2004 r. Nr 142, poz. 1901), Rozporządzenie Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rospudy" (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 54, poz. 730), Rozporządzenie Nr 60/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rospudy" (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2005 r. Nr 180, poz. 2095), Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Rospudy" (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2015 r. poz. 2118), Uchwała Nr L/471/18 Sejmiku Województwa Podlaskiego

z dnia 25 czerwca 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2018 r. poz. 2909).

Nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego. Obszar położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim na terenie gmin: Augustów (3 103,75 ha) i Nowinka (5 062,59 ha) oraz w powiecie suwalskim na terenie gmin: Bakalarzewo (3 297,12 ha), Filipów (5 264,06 ha), Przerośl (463,84 ha), Raczki (6 193,35 ha) i Suwałki (326,15 ha). Czynna ochrona ekosystemów Obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie rzeki Rospudy.

Na obszarze zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy:

1) tworzących zadrzewienia śródpolne:

a) krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,

b) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

- 80 cm - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

- 65 cm - w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

- 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew, – których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych;

2) drzew i krzewów, które obumarły lub nie roją szansy na przeżycie (w tym złomów i wywrotów).

Zakazy, o których mowa w pkt 3 i pkt 4 nie dotyczą części obszaru, na których położone są złoża skał:

1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;

2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;

3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.;

4) wykorzystywanych do celów leczniczych w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. 2023, poz. 151 z późn. zm.).

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 nie dotyczy:

1) części Obszaru, dla których w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;

2) obszarów i terenów przewidzianych pod zabudowę w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na których dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i letniskowej pod warunkiem możliwości wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków, z wyłączeniem obiektów małej architektury, na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 977 z późn. zm.);

- 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- 4) obiektów budowlanych na terenach ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych niezbędnych do ich funkcjonowania;
- 5) odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania istniejącej linii zabudowy na działce do brzegów wód, a także nie zwiększania istniejącej powierzchni budynku:
 - a) o nie więcej niż 10m² w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100 m²,
 - b) o nie więcej niż 10% w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100 m²;
- 6) terenów wokół sztucznych zbiorników wodnych, o których mowa w pkt 7 lit. b, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i o głębokości nie większej niż 3 m;
- 7) obiektów małej architektury w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2023, poz. 682 z późn. zm.), bez możliwości ich rozbudowy i zmiany użytkowania.

Rysunek 8. Położenie obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, data dostępu: 03.11.2023 r.

Obszary NATURA 2000 na terenie Gminy Augustów:

- Puszcza Augustowska PLB200002 (obszar specjalnej ochrony ptaków) - występuje tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej a 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej takich gatunków ptaków jak: bąk (PCK), błotniak stawowy, błotniak łąkowy, bocian czarny, cietrzew (PCK), dzięcioł białostrzbiety (PCK), dzięcioł trójpalczasty (PCK), dzięcioł zielonosiwy, gadożer (PCK), głuszc (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), kraska (PCK), łabędź krzykliwy, orlik krzykliwy (PCK), żuraw, włochatka (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), trzmielozad; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje bielik (PCK). Ptaki obszaru wymagają lepszego zbadania.

Akt prawny związany z utworzeniem: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U.04.229.2313).

Inne akty prawne związane z obszarem: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, Nr. 25 poz. 133).

Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony. Nie obowiązuje tu ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

- Ostoja Biebrzańska PLB200006 (obszar specjalnej ochrony ptaków) - w ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Ostoja Biebrzańska jest jedną z najważniejszych i to zarówno w Polsce jak i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce oraz jedną z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka oraz rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w lata o wysokim poziomie wody). Jest to też bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer oraz orzeł przedni i orzełek). Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony, jak również nie obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego.

Akt prawny związany z utworzeniem: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

(Dz.U.04.229.2313). Inne akty prawne związane z obszarem: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198, poz. 1226), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, Nr. 25 poz. 133).

Ustanowione tymczasowe cele ochrony dla ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 na podstawie Obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 26 kwietnia 2022 r. (znak: WPN.6323.36.1.2022.MC).

Tabela 9. Tymczasowe cele ochrony dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Biebrzańska
PLB200006

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 50 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 2 500 ha
A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 10 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 bądź lepszym na powierzchni co najmniej 1000 ha
A027 czapla biała <i>Ardea alba</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 30 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 ha
A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 10 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na łącznej powierzchni co najmniej 10 000 ha obszarów leśnych (biotop lęgowy) i 15 000 ha pozostałych (biotop żerowiskowy)
A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 350 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 40 000 ha

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
A037 łabędź czarnodzioby Cygnus bewickii (Cygnus columbianus) – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 60 osobników
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na łącznej powierzchni co najmniej 10 000 ha
A041 gęś białoczelna Anser albifrons – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 50 000 osobników
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na łącznej powierzchni co najmniej 10 000 ha
A050 świstun Anas penelope – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 8 000 osobników
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 8 000 ha
A054 rożeniec Anas acuta – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 500 - 5 000 osobników
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na łącznej powierzchni co najmniej 8 000 ha
A072 trzmielojad Pernis apivorus	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 30 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 15 000 ha obszarów leśnych (biotop lęgowy)
A075 bielik Haliaeetus albicilla	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 12 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 8 500 ha obszarów leśnych (biotop lęgowy)
A081 błotniak stawowy Circus aeruginosus	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 60 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A084 błotniak łąkowy Circus pygargus	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 30 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A089 orlik krzykliwy Clanga pomarina	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 20 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony na powierzchni co najmniej 5 000 ha obszarów leśnych (biotop lęgowy) i 7 000 ha pozostałych (biotop żerowiskowy)

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
A090 orlik grubodzioby Clanga clanga	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 8 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony na powierzchni co najmniej 10 000 ha obszarów leśnych (biotop lęgowy) i 15 000 ha pozostałych (biotop żerowiskowy)
A119 kropiatka Porzana porzana	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 300 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A120 zielonka Porzana parva	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 20 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 1 000 ha
A122 derkacz Crex crex	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 400 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 20 000 ha
A127 żuraw Grus grus – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 5 000 os.
	Siedlisko	Utrzymanie dwóch wskaźników stanu siedliska (GR_ws1 lub GR_ws2) w stanie ochrony FV na łącznej powierzchni co najmniej 2 500 ha
A127 żuraw Grus grus – populacja lęgowa	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 300 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 15 000 ha
A151 batalion Philomachus pugnax – populacja wędrowna	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 10 000 os.
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A153 kszuk Gallinago gallinago	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 5 000 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A154 dubelt Gallinago media	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 100 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
		powierzchni co najmniej 10 000 ha
A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 100 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 2 000 ha
A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 25 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 200 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 2 000 ha
A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 1 - 5 par
	Siedlisko	Utrzymanie trzech wskaźników stanu siedliska (STH_s3, STH_s4, STH_s5) co najmniej w stanie U1
A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 100 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 2 000 ha
A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 120 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 2 000 ha
A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 0-500 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 5 000 ha
A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 5 par.
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
		poprawa stanu ochrony na powierzchni co najmniej 12 000 ha
A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 0-5 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 10 000 ha
A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 100 pa
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony na powierzchni co najmniej 5 000 ha
A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 30 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 6 000 ha
A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 200 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 5 000 ha
A239 dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 80 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 8 000 ha
A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 300 par
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 4 000 ha
A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 2 500 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni co najmniej 5 000 ha
A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie 50 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni

Gatunek	Parametr/wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony
		co najmniej 1 000 ha
A409 cietrzew Tetrao tetrix	Populacja	Zachowanie populacji na poziomie co najmniej 10 samców
	Siedlisko	Utrzymanie siedliska w stanie ochrony U1 lub poprawa stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 10 000 ha

Źródło: Obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego z dnia 26 kwietnia 2022 r. (znak: WPN.6323.36.1.2022.MC)

- Ostoja Augustowska PLH200005 (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk zatwierdzony przez Komisję Europejską) – jest to Ostoja wielu zagrożonych gatunków, przede wszystkim rysia *Lynx lynx* i wilka *Canis lupus* (w ostoje znajdują się jedne z ich najstabilniejszych populacji niżowych), także wydry *Lutra lutra* i bobra *Castor fiber*. Ogółem stwierdzono tu 10 gatunków zwierząt objętych Załącznikiem II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na terenie ostoji występuje 7 gatunków roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego dla czterech - aldrowandy pęcherzykowatej, skalnicy torfowiskowej, lipiennika *Loesela* i sasanki otwartej obszar ma zasadnicze znaczenie w skali Polski, a tutejsze populacje stanowią znaczącą część krajowych zasobów, będąc często najobfitszymi w Polsce (populacje lipiennika i skalnicy nad Rospudą, populacje aldrowandy w ciągu jezior Kanału Augustowskiego). Liczne są stanowiska rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków roślin naczyniowych (35 gatunków z polskiej czerwonej księgi i czerwonej listy). Występują tu 24 gatunki storczykowatych, w tym chociażby, na torfowiskach nad Rospudą - *Herminium monorchis* na jedynym naturalnym stanowisku w Polsce. Bogata jest lichenoflora (w tym kilka gatunków brodaczek - *Usnea*) i bryoflora (liczne relikty glacialne). Najwięcej rzadkich gatunków związanych jest z mszysto-turzycowymi torfowiskami niskimi i przejściowymi, a tutejsze populacje wielu zagrożonych roślin torfowiskowych są największe w Polsce. Do najrzadszych gatunków z tej grupy należą, oprócz lipiennika *Loesela* oraz skalnicy torfowiskowej: *Eriophorum gracile*, *Baeothryon alpinum*, *Saxifraga hirculus*, *Carex chordorrhiza*, *Hammarbya paludosa*, *Betula humilis*, *Salix lapponum* (wszystkie one znajdują się w polskiej czerwonej księdze). Na torfowiskach występuje niezwykle obfita w gatunki ginące bryoflora, z takimi gatunkami jak np. *Meesia triquetra*, *Pseudocalliergon trifarium* i *Paludella squarrosa*.

Akt związany z utworzeniem obszaru: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region

biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 43 str. 63). Inne akty związane z obszarem: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Augustowska (PLH200005) (Dz.U. 2021 poz. 1397).

Dla przedmiotowego obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31.12.2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 137)). Zostało ono zmienione przez Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2020 poz. 4651).

W ramach planu określone zostały cele działań ochronnych wymienione w tabeli 10.

Tabela 10. Cele działań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Augustowska

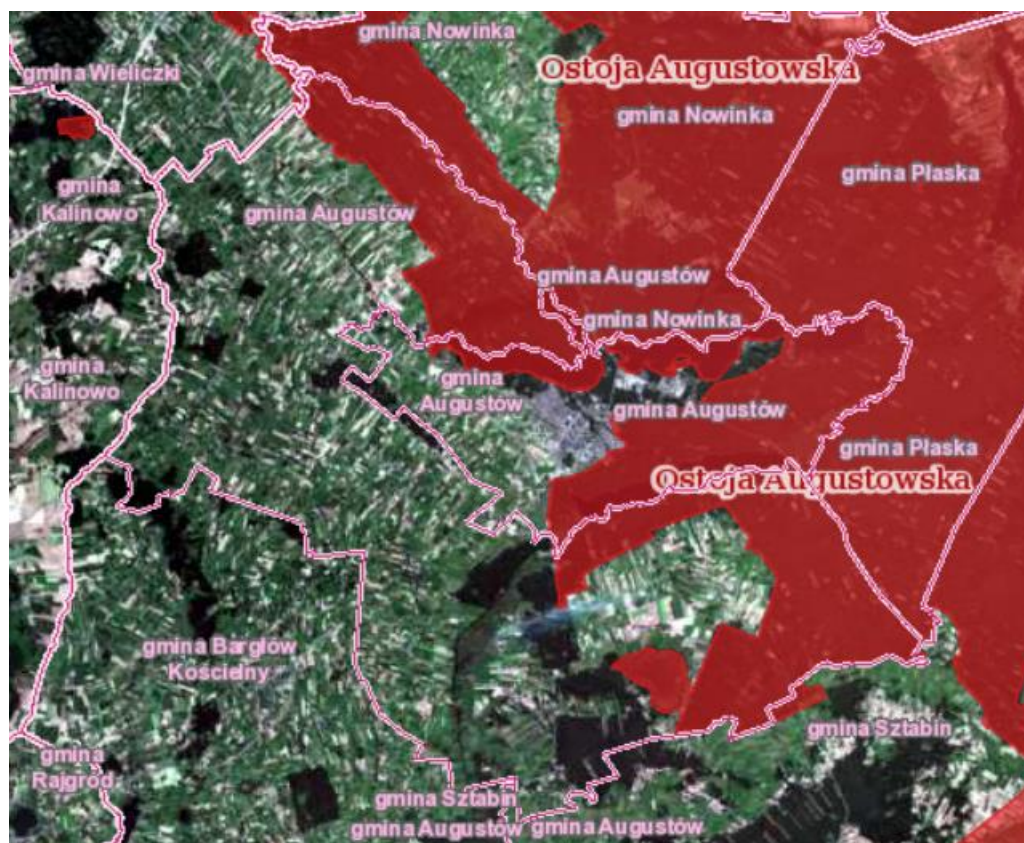
Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1.
2.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U2.
3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Utrzymanie właściwego stanu zachowania siedliska.
4.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1.
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arcostaphylion</i>)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1.
6.	6120 Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1.
7.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
8.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
9.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum</i>	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
	<i>buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
10.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
11.	9170 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i> , <i>Melitti Carpinetum</i>)	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach). Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu określonych zabiegów hodowlano-ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu. Utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
12.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>LedoSphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohniiPiceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach). Wyłączenie z użytkowania rębego. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
13.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobfragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>FraxinoAlnetum</i> olsy źródłiskowe)	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach). Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu odpowiednich zabiegów hodowlano-ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich płatów siedliska, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
14.	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i> (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	Ochrona miejsc występowania gatunku.
15.	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Ochrona i niepogorszenie stanu siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
16.	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Ochrona i niepogorszenie stanu siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
17.	1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrowanda vesiculosa</i>	Utrzymanie stanu populacji na obecnym właściwym poziomie. Monitoring stanu ochrony gatunku.
18.	1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Ochrona i niepogorszenie stanu siedlisk gatunku.
19.	1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceous</i>	Ochrona i niepogorszenie stanu siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich stanowisk gatunku,

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
		oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
20.	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Ochrona i niepogorszenie stanu siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
21.	1939 Rzepik szczeciniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	Utrzymanie stanu populacji na obecnym właściwym poziomie. Monitoring stanu ochrony gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia wszystkich stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
22.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Utrzymanie stanu populacji na obecnym, właściwym poziomie.
23.	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Utrzymanie stanu populacji na obecnym, właściwym poziomie. Monitoring stanu ochrony gatunku.
24.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Utrzymanie obecnego trendu populacji gatunku oraz niepogarszanie dobrego stanu ekologicznego wód powierzchniowych w sensie ilościowym i jakościowym.
25.	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Utrzymanie stanu populacji na obecnym, właściwym poziomie. Monitoring stanu ochrony gatunku.
26.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
27.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
28.	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Utrzymanie obecnego trendu populacji gatunku oraz niepogarszanie dobrego stanu ekologicznego wód powierzchniowych w sensie ilościowym i jakościowym.
29.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
30.	1013 Poczwarówka Greyera <i>Vertigo geyeri</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
31.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.
32.	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem wyznaczenia stanowisk gatunku, oceny jego stanu oraz zaplanowania działań ochronnych.

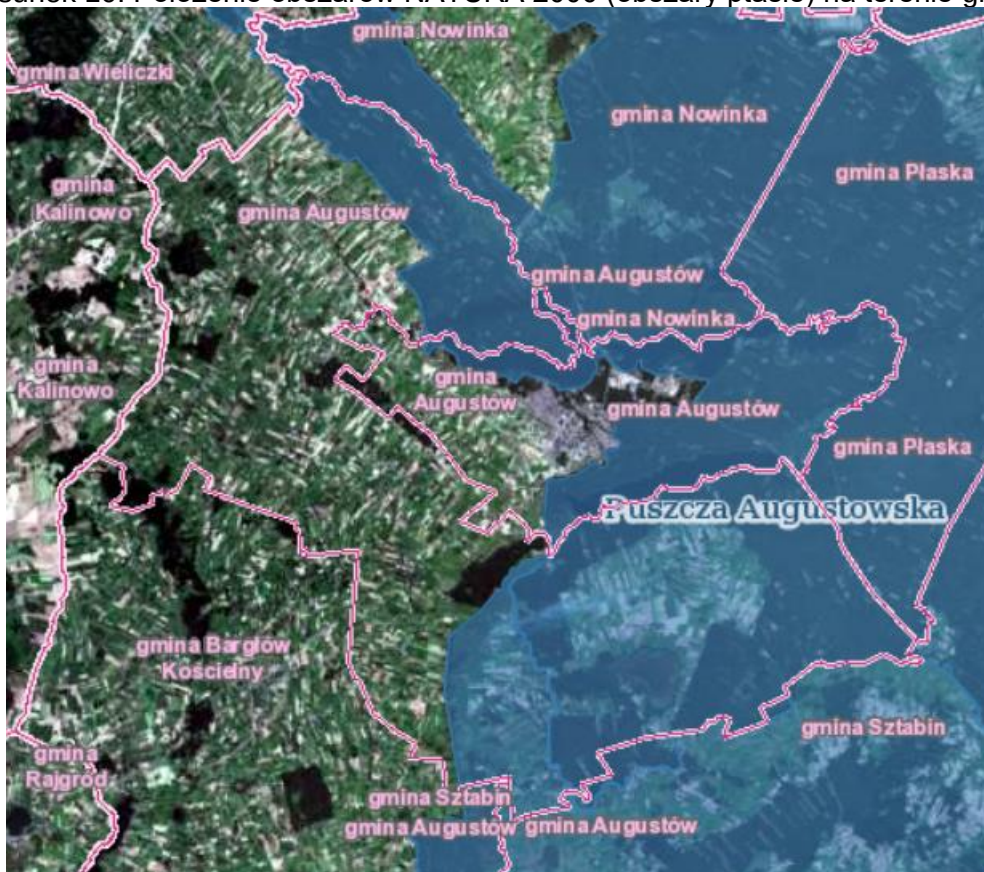
Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005

Rysunek 9. Położenie obszarów NATURA 2000 (obszary siedliskowe) na terenie gminy

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, data dostępu: 06.11.2023 r.

Rysunek 10. Położenie obszarów NATURA 2000 (obszary ptasie) na terenie gminy

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów” przez teren gminy przebiegają także korytarze ekologiczne:

- GKPN-4 Puszcza Augustowska;
- GKPN-1 Dolina Biebrzy.

Jak to wskazano w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. Puszcza Augustowska jest rejonem turystycznym o znaczeniu międzynarodowym. Teren puszczy (wraz z Wigierskim Parkiem Narodowym, Kanałem Augustowskim, Czarną Hańczą i uzdrowiskiem Augustów) predestynowany jest do rozwoju wypoczynku pobytowego, turystyki aktywnej, krajoznawczej, przyrodniczej i kulturowo-etnicznej, lecznictwa sanatoryjnego oraz sportów wodnych co może mieć swoje przełożenie na sytuację na terenie gminy i kierunki oraz możliwości jej rozwoju.

2.4.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zasoby wód powierzchniowych Gminy Augustów zgromadzone są w korytach rzek, cieków, kanałów i stale prowadzących wodę rowów oraz w jeziorach, stawach i mokradłach. Przez Gminę przebiega Kanał Augustowski ze śluzami: "Borki" w Netcie Folwark i Białobrzegach. Główną rzeką Gminy Augustów jest Netta. Jest to prawostronny dopływ Biebrzy o łącznej długości 102,5 km. Rzeką Netta, zwana w górnym odcinku Rospudą, płynie w kierunku południowym i południowo-wschodnim mijając szereg jezior (Czarne, Rospuda Filipowska, Kamienne, Długie Filipowskie, Garbaś, Głębokie, Sumowo, Okrągłe Bakalarzewskie, Bolesty). Następnie, na teren Gminy Augustów wpływa w okolicy Świętego Miejsca i uchodzi do jeziora Rospuda Augustowska połączonego z jeziorem Necko. Z jeziora Necko wypływa jako Netta wspólnym szlakiem z Kanałem Augustowskim, a później jako Kanał Bystry wpaść do jeziora Sajno. Z jeziora Sajno, już jako Netta, płynie zasilając w wodę położony obok Kanał Augustowski, łącząc się z nim ostatecznie w okolicy wsi Sosnowo. Po połączeniu z Kanałem Augustowskim rzeka płynie uregulowanym korytem i uchodzi poprzez jaz piętrzący do Biebrzy obok śluzy w Dębowie. Główne dopływy Rospudy-Netty na terenie powiatu augustowskiego to: Blizna ze Szczeberką, Zalewianka (Kamienny Bród), Turówka, Kolniczanka, Olszanka i Bargłówka.

Tabela 11. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy

KOD JCWP	Nazwa JCWP
LW30030	Rospuda Augustowska
LW30031	Necko
LW30037	Sajno
LW30038	Kolno
RW200002622989	Netta (Rospuda) od wypływu z jez. Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jez. Sajno
RW2000172622969	Kolniczanka z jez. Kolno
RW2000172622984	Węgrówka
RW20001726229869	Bargłówka
RW2000182622729	Zelwianka
RW20001826229829	Turówka
RW200020262279	Netta (Rospuda) od wypływu z jez. Bolesty do wypływu z jez. Necko ze Szczeberką od Blizny
RW200023262169	Lebiedzianka
RW2000252622939	Netta (Rospuda) - jez. Sajno
RW2000252626939	Jerzgnia (Lega) od wpływu do jez. Selmęt Wielki do wypływu z jez. Dręstwo

Źródło: www.kzgw.gov.pl

Jeziora i rzeki leżące na terenie gminy leżą na Obszarze Dorzecza Wisły w regionie wodnym Narwi.

Na terenie Gminy Augustów w ostatnich latach umiejscawiano punkty badawcze wód powierzchniowych. Poniższe dane pochodzą z lat 2016 – 2021. Brak danych dotyczących jakości wód na terenie gminy w 2022 roku.

Tabela 12. Stan jezior na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 1

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych			Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		
				Rok najstarsz. badań	Rok najnows. badań	Klasa	Rok najstarsz. badań	Rok najnows. badań	Klasa
PL01S0802_0028	jez. Rospuda Augustowska - 01 (głęбочek)	PLLW30030	Rospuda Augustowska	2021	2021	3	2021	2021	<=2
PL01S0802_0597	jez. Necko - st.01	PLLW30031	Necko	2021	2021	3	2021	2021	>2
PL01S0802_0604	jez. Sajno - st.02	PLLW30037	Sajno	2021	2021	4	2021	2021	>2
PL01S0802_0611	jez. Kolno - st.01	PLLW30038	Kolno	2018	2021	3	2018	2018	>2

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Tabela 13. Stan jezior na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 2

Nazwa jcwp	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)			Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			
	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Stan / potencjał ekologiczny
Rospuda Augustowska	2021	2021	2	2021	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny
Necko	2018	2021	2	2018	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny
Sajno	2021	2021	2	2021	2021	4	słaby stan ekologiczny
Kolno	2018	2018	>2	2018	2021	3	umiarkowany stan ekologiczny

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Tabela 14. Stan jezior na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 3

Nazwa jcwp	Klasyfikacja stanu chemicznego			Ocena stanu jcwp		
	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Stan chemiczny	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Ocena
Rospuda Augustowska	2021	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	2021	zły stan wód
Necko	2021	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód
Sajno	2021	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	2021	zły stan wód
Kolno	2021	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	2021	zły stan wód

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Tabela 15. Stan rzek na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 1

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych			Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		
				Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa
PL01S0801_2296	Netta - Jaziewo	PLRW200002622989	Netta (Rospuda) od wypływu z jez. Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim bez jez. Sajno	2017	2020	3	2017	2020	1
PL01S0801_0287	Kolniczanka - Świderek	PLRW2000172622969	Kolniczanka	2019	2019	3	2019	2019	>2
PL01S0801_0288	Węgrówka - Netta Pierwsza	PLRW2000172622984	Węgrówka	2019	2019	3	2019	2019	>2

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych			Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		
				Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa
PL01S0801_3435	Bargłówka - Kolonia Tajenko	PLRW20001726229869	Bargłówka	2019	2019	4	2016	2019	>2
PL01S0802_0601	Zelwianka (Zalewianka) - Mazurki	PLRW2000182622729	Zelwianka	2021	2021	4	2021	2021	>2
PL01S0801_1337	Turówka - Białobrzegi	PLRW20001826229829	Turówka	2019	2019	5	2019	2019	>2
PL01S0801_1315	Netta - uroczysko Kozia Szyja	PLRW200020262279	Netta (Rospuda) od wypływu z jez. Bolesty do wypływu z jez. Necko ze Szczeberką od Blizny	2019	2019	5	2019	2019	>2
PL01S0801_3253	Lebiedzianka - Krasnybór	PLRW200023262169	Lebiedzianka	2017	2020	4	2017	2020	>2
PL01S0801_0347	Netta (Rospuda) - jez. Sajno	PLRW2000252622939	Netta (Rospuda) - jez. Sajno	2021	2021	1	2021	2021	2
PL01S0802_0640	Jegrznia - Rybczyzna	PLRW2000252626939	Jerzgnia (Lega) od wpływu do jez. Selmęt Wielki do wypływu z jez. Dręstwo	2016	2019	2	2019	2019	>2

Zródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Tabela 16. Stan rzek na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 2

Nazwa ppk	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)			Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			
	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Klasa	Stan / potencjał ekologiczny
Netta - Jaziewo	2017	2017	2	2017	2020	3	umiarkowany potencjał ekologiczny
Kolniczanka - Świderek	2019	2019	>2	2019	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny
Węgrówka - Netta Pierwsza	2019	2019	>2	2019	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny
Bargłówka - Kolonia Tajenko	2016	2019	>2	2016	2021	4	słaby stan ekologiczny
Zelwianka (Zalewianka) - Mazurki	2021	2021	2	2021	2021	4	słaby stan ekologiczny
Turówka - Białobrzegi	2019	2019	>2	2019	2019	5	zły stan ekologiczny
Netta - uroczysko Kozia Szyja	2019	2019	2	2019	2019	5	zły stan ekologiczny
Lebiedzianka - Krasnybór	2017	2017	>2	2017	2020	4	słaby stan ekologiczny
Netta (Rospuda) - jez. Sajno	2018	2018	2	2018	2021	2	dobry stan ekologiczny
Jegrznia - Rybczyzna	2019	2019	>2	2016	2019	3	umiarkowany stan ekologiczny

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Tabela 17. Stan rzek na terenie Gminy Augustów (lata 2016 – 2021), cz. 3

Nazwa ppk	Klasyfikacja stanu chemicznego			Ocena stanu jcwp		
	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Stan chemiczny	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	Ocena
Netta - Jaziewo	2017	2020	stan chemiczny poniżej dobrego	2017	2020	zły stan wód
Kolniczanka - Świderek	2019	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	2021	zły stan wód
Węgrówka - Netta Pierwsza	2019	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	2021	zły stan wód
Bargłówka - Kolonia Tajenko	2016	2016	stan chemiczny dobry	2016	2021	zły stan wód
Zelwianka (Zalewianka) - Mazurki	2021	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2021	2021	zły stan wód
Turówka - Białobrzegi	2019	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2019	2021	zły stan wód
Netta - uroczysko Kozia Szyja	2019	2019	stan chemiczny dobry	2019	2019	zły stan wód
Lebiedzianka - Krasnybór	2017	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2017	2021	zły stan wód
Netta (Rospuda) - jez. Sajno	-	-	-	2018	2021	brak możliwości wykonania oceny
Jegrznia - Rybczyzna	2019	2021	stan chemiczny poniżej dobrego	2016	2021	zły stan wód

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu, wody.gios.gov.pl

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Dz.U. 2023, poz. 300) w przypadku jezior ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych występuje jedynie w przypadku jeziora Necko. W przypadku rzek przepływających przez teren gminy sytuacja jest gorsza i jedynie w przypadku jcwp Netta (Rospuda) - jez. Sajno (RW2000252622939) zgodnie z dokumentem brak jest ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, w pozostałych przeanalizowanych z terenu Gminy Augustów przypadkach są one zagrożone.

Stan wód na terenie Gminy Augustów wciąż wymaga przeprowadzania wielu prac polepszających ich stan. Szczególnie potrzeba prac poprawiających stan chemiczny wód. Klasyfikacja stanu chemicznego i ocena stanu jcwp zarazem jezior jak i rzek jest niezadawalająca. Także w przypadku niektórych jezior i rzek także ich stan ekologiczny jest słaby lub zły. Analizując ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych to zdecydowanie gorsza sytuacja występuje wśród rzek niż wśród jezior.

Susza, korzystanie z zasobów dyspozycyjnych

Zgodnie z „Planem przeciwdziałania skutkom suszy” (przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. 2021, poz. 1615) na terenie Polski na 38,95% obszarów dorzeczy występuje normalny stopień wykorzystania zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych (eksploatacja wód nie wyczerpuje całych zasobów wodnych), na 37,50% obszarów dorzeczy stopień jest intensywny (eksploatacja wody na poziomie maksymalnej dostępności zasobów), a na 23,55% bardzo intensywny (eksploatacja przewyższa ilość zasobów wodnych). Zlewnie o intensywnym stopniu wykorzystania są zlokalizowane m.in. we wschodniej części Niziny Północnopodlaskiej.

Ocenę możliwości korzystania z zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych w czasie suszy determinuje wskaźnik stanu nienaruszalnych zasobów wód powierzchniowych. Uzyskane wyniki wskazują, iż podczas suszy hydrologicznej na 70,23% obszaru Polski zasoby nienaruszalne wód powierzchniowych nie zostają wyeksploatowane. Oznacza to, że mimo niskich stanów wód, wszyscy użytkownicy wód zlewni nie mają problemu z pojawiającym się brakiem wody. Również ekosystemy wodne i od wód zależne funkcjonują prawidłowo. Nie oznacza to jednak, że sytuacja nie może ulec pogorszeniu, np. w wyniku zwiększenia liczby użytkowników wód w zlewni (co przyczyni się do większego poboru) albo nałożenia się innych negatywnych czynników (np. wysoka temperatura wody, która uniemożliwi pracę elektrowni

używających do procesów technologicznych zasobów wód powierzchniowych; zmniejszenie się zawartości tlenu w wodzie skutkującego przyduchą ryb oraz obniżeniem parametrów jakościowych wód płynących).

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, że nawet w przypadku wystąpienia suszy zasoby nienaruszalne wód powierzchniowych nie zostają wyeksploatowane. Choć teren gminy nie leży na obszarze zlewni o intensywnym stopniu wykorzystania wód jest on w stosunkowo dobrej sytuacji. Wraz ze zmianami klimatycznymi sytuacja hydrologiczna terenu może się pogorszyć i stać się niebezpieczną dla zdrowia oraz życia jej mieszkańców.

Istnieje potrzeba przeprowadzenia prac polepszających stan wód powierzchniowych oraz zabezpieczeniem mieszkańców przed brakiem wody. Ważne jest przygotowanie na potencjalne zmiany klimatyczne, które mogłyby pogorszyć obecną stosunkowo zadawalającą sytuację w tym zakresie.

Wody podziemne

Gmina Augustów położona jest w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd):

- Kod: PLGW200032, nazwa: 32.

JCWPd 32:

Liczba pięter wodonośnych: 3.

Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd: 48%.

Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych: Mokradła (52% powierzchni obszarów chronionych).

Leje depresji (lej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.: Nie występują.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- I klasa – wody bardzo dobrej jakości,
- II klasa – wody dobrej jakości,
- III klasa – wody zadowalającej jakości,
- IV klasa – wody niezadowalającej jakości ,
- V klasa – wody złej jakości.

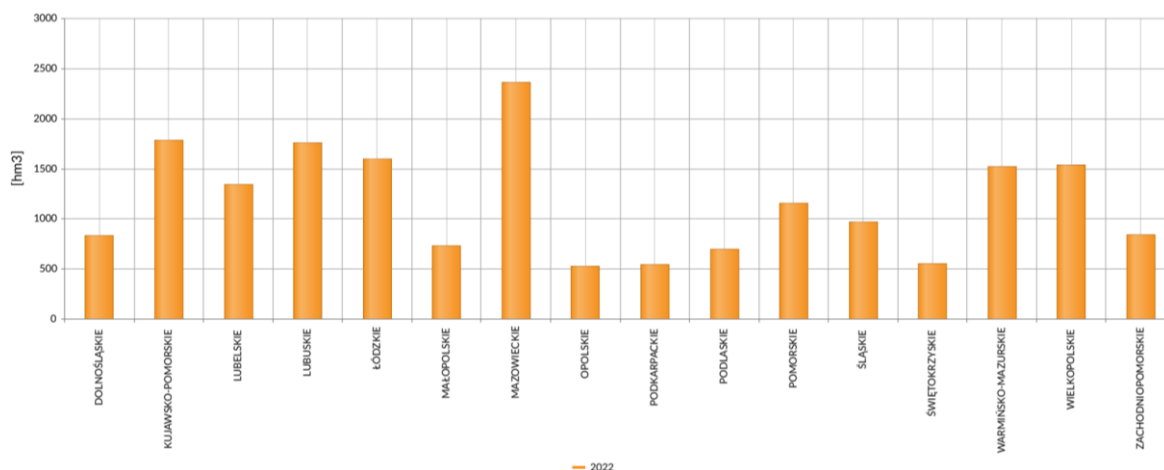
W tym roku nie przeprowadzono badań na terenie Gminy Augustów. Na terenie powiatu augustowskiego umiejscowiono dwa punkty badawcze: na terenie Gminy Sztabin i Gminy Lipsk. Klasa jakości końcowa była następująca:

- miejscowość Kamień (Gmina Sztabin) – klasa III (wody zadowalającej jakości),
- miejscowość Lipsk (Gmina Lipsk) – klasa II (wody dobrej jakości).

Tym samym można uznać, że sytuacja na terenie Gminy Augustów wygląda podobnie i jakość wód na jej terenie jest przynajmniej zadowalająca.

Stan wód podziemnych w JCWPd nr 32 zgodnie z informacjami zawartymi na stronie Monitoringu jakości wód podziemnych w 2019 r. (tak jak w latach poprzednich) był dobry.

Wykres 3. Zasoby wód podziemnych w województwach, 2022

Źródło: dane GUS

Na wykresie 3 zaprezentowano zasób wód w poszczególnych województwach w 2022 r., niższy od województwa podlaskiego poziom zasobów wód podziemnych wystąpił w województwach: opolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w województwie podlaskim wynosiły 695,5 hm³ i były o 0,5 hm³ wyższe niż w roku poprzednim.

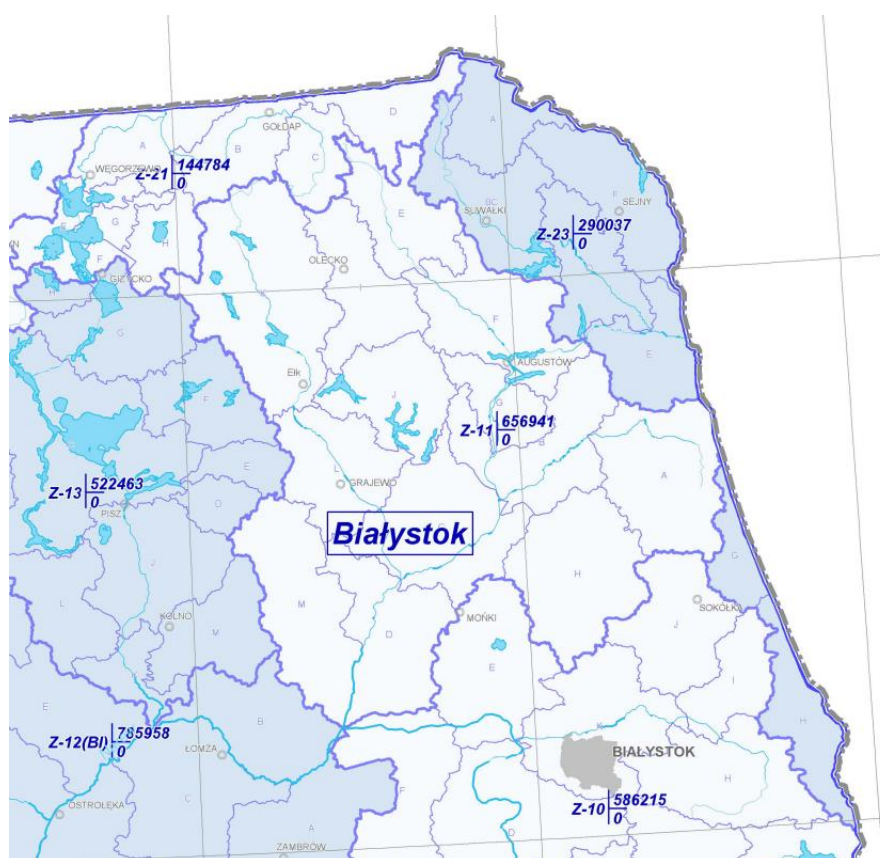
Można uznać, że sytuacja na terenie gminy i powiatu w porównaniu do innych części kraju (podobnie jak w przypadku całego województwa, na którego terenie są położone) mogłaby być jeszcze lepsza.

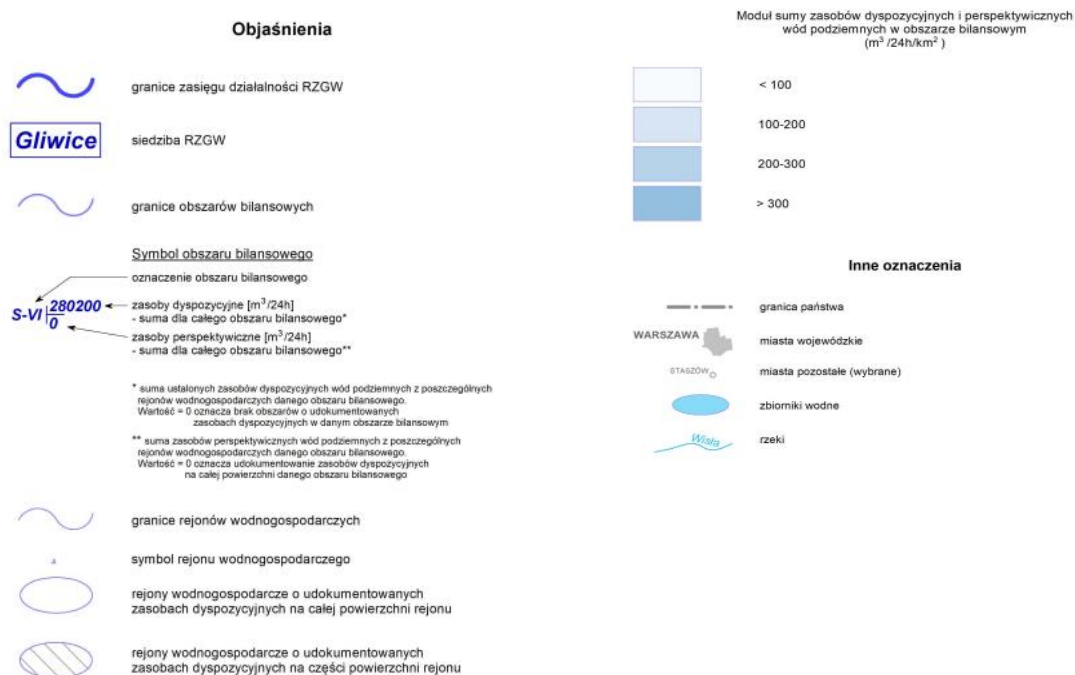
Istnieje potrzeba zadbania o posiadane zasoby i promowania oszczędzania zużycia wody.

Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych na terenie gminy znajdują się na niesatysfakcjonującym poziomie. Należy prowadzić prace służące zadbaniu o posiadane zasoby i rozsądne z nich korzystanie.

Mapę dotyczącą zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych na terenie Gminy Augustów i jej otoczeniu prezentuje Rysunek 11.

Rysunek 11. Mapa zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych w obszarach bilansowych
(stan na 31.12.2022 r.)

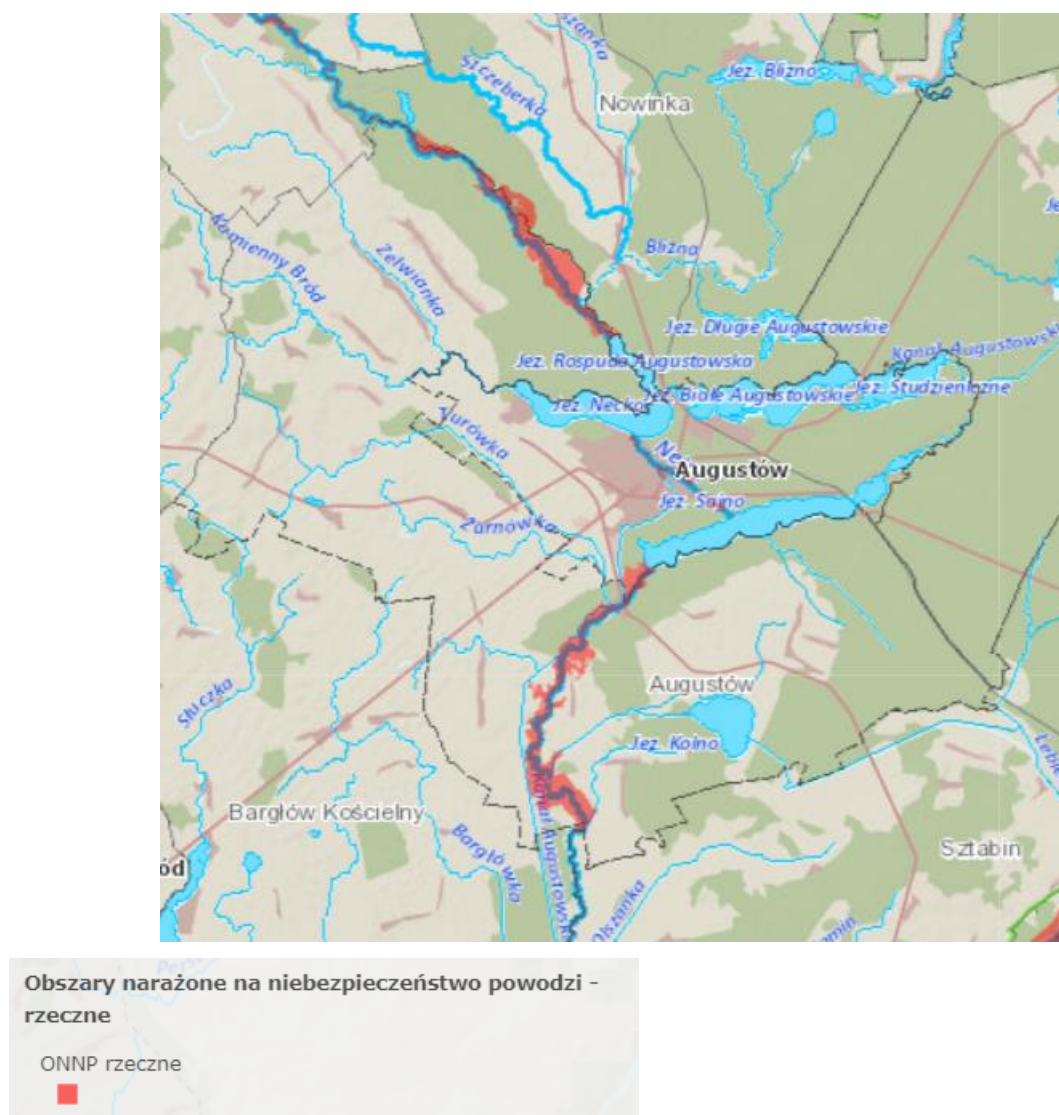

Źródło: www.pgi.gov.pl

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w ISOK (Informatyczny System Osłony Kraju) na terenie gminy występuje ryzyko powodziowe.

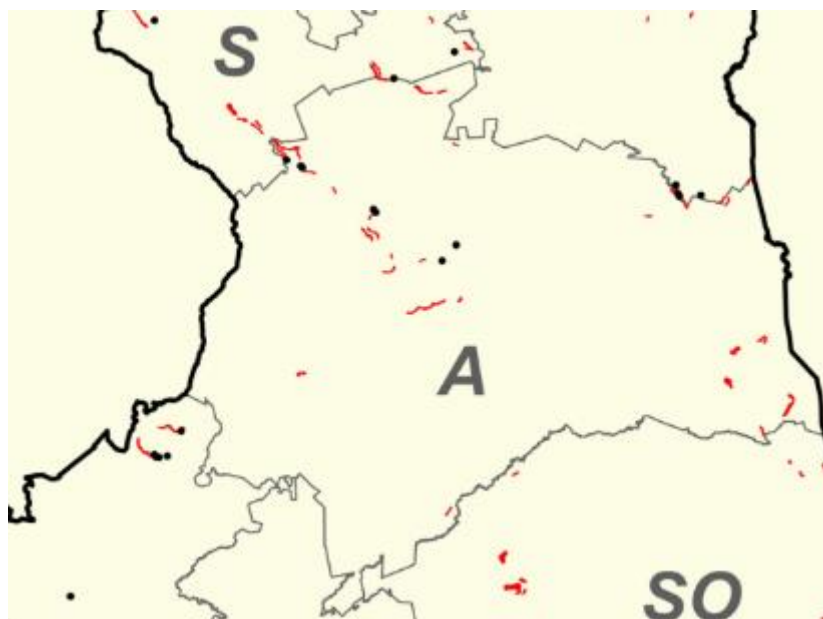
Rysunek 12. Mapa ryzyka powodziowego

Źródło: wody.isok.gov.pl

Na terenie Gminy Augustów wykryto obszary zagrożone występowaniem ruchów masowych w przyszłości.

Rysunek 13. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w powiecie augustowskim (A)

OBJAŚNIENIA

- Osuwiska istniejące
- Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych
- Granice powiatów
- A** Symbole nazw powiatów: A - augustowski

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl>

2.4.4. STAN POWIETRZA, KLIMAT I PROGNOZOWANE JEGO ZMIANY

W zawartym w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022” Zestawieniu gmin na obszarze których wystąpiło przekroczenie nie wskazano w żadnym przypadku przekroczenia na terenie Gminy Augustów.

Ze względu jednak na występowanie przekroczeń w strefie podlaskiej (na której terenie leży gmina) wciąż istnieje potrzeba przeprowadzenia działań służących jego poprawie a przynajmniej temu by na terenie gminy nie uległ on pogorszeniu.

Pod względem klimatycznym jest to obszar znajdujący się w Regionie Mazursko – Podlaskim, obejmującym swym zasięgiem wschodnią część Pojezierza Mazurskiego oraz część Podlasia. Cały region pozostaje pod znacznym wpływem rozciągającego się na wschód bloku

kontynentalnego Euroazji. Z tego też względu obszar ten ma najsurowsze warunki klimatyczne w całej nizinnej części kraju.

Amplituda średnich miesięcznych temperatur dla okresu 1971-2021 wyniosła 65,8°C (na Stacji w Suwałkach).

Średnia temperatura miesięcy zimowych jest jedną z najniższych w Polsce. Średnia roczna temperatura powietrza w 2021 r. wynosiła 7,1°C.

Czas, w ciągu którego bezpośrednie promieniowanie słoneczne docierało do powierzchni ziemi na stacji meteorologicznej w Suwałkach w 2021 r. wynosił średnio 1603 h/rok.

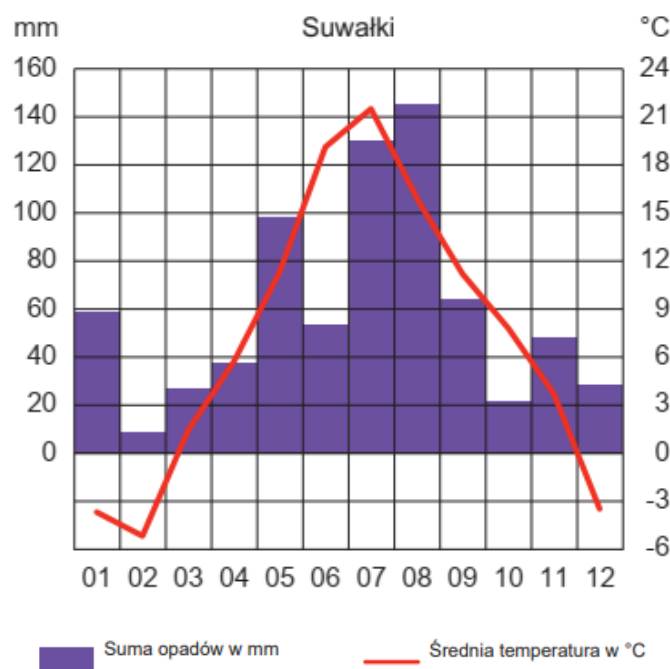
W stacji meteorologicznej w Suwałkach, zgodnie z danymi „Rocznika Statystyczny Województwa Podlaskiego 2022”, w 2021 r. usłonecznienie w godzinach wyniosło 1603.

Dominującą postacią fizyczną zasilania atmosferycznego w regionie są opady deszczu. W 2021 r. roczna suma opadów wyniosła 720 mm.

Średnia roczna prędkość wiatru w 2021 r. osiągała wartość do 3,5 m/s w Suwałkach.

Dane z wyżej wymienionej stacji mają swoje przełożenie na sytuację w Gminie Augustów i można uznać, że reprezentują warunki meteorologiczne na niej występujące.

Wykres 4. Temperatury powietrza i opady atmosferyczne w stacji meteorologicznej w Suwałkach, 2021 r.

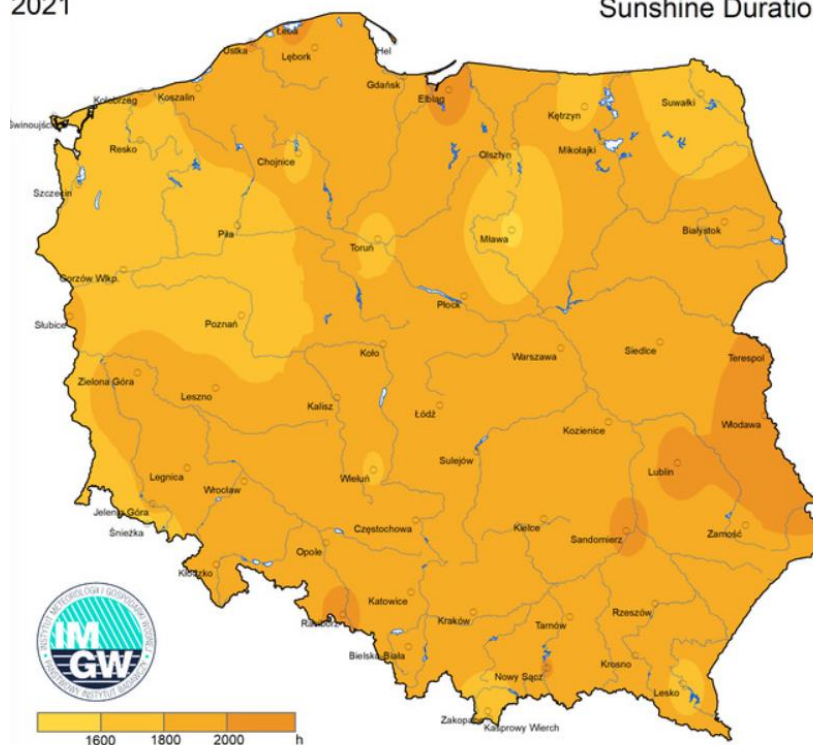

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2022

Rysunek 14. Usłonecznienie

ROK - YEAR
2021

Usłonecznienie
Sunshine Duration

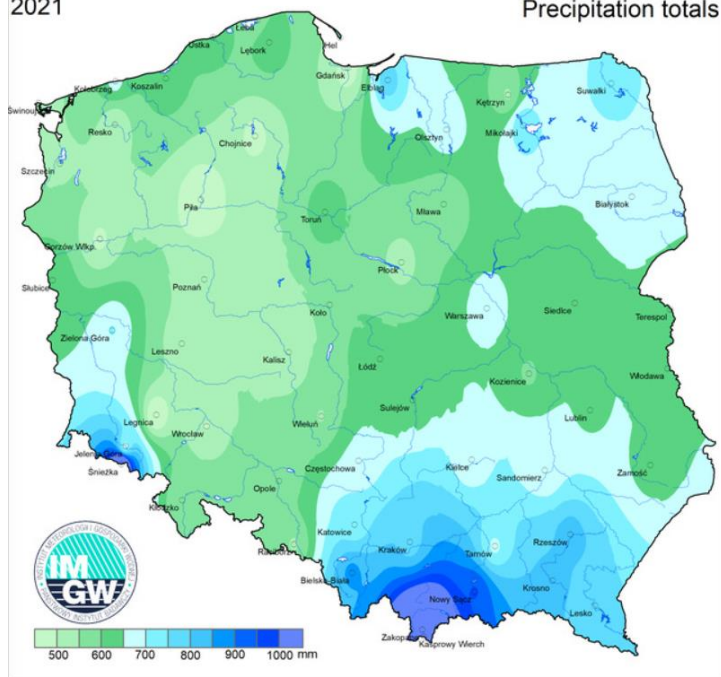

Źródło: <https://klimat.imgw.pl/pl>

Rysunek 15. Suma opadów

ROK - YEAR
2021

Suma opadu
Precipitation totals

Źródło: <https://klimat.imgw.pl/pl>

Poziom usłonecznienia zapewnia opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej takich jak instalacje fotowoltaiczne.

W kolejnych latach na terenie Gminy Augustów będzie miało miejsce nasilenie występowania katastrof i zdarzeń wynikających ze zmian klimatycznych. Obserwując zachodzące trendy, można się spodziewać zwiększenia liczby nagłych pożarów, powodzi czy innych zdarzeń nadzwyczajnych. Zgodnie bowiem z zapisami „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” w regionie północno – wschodnim do 2030 r.:

- zwiększy się średnia roczna temperatura oraz liczba dni z temperaturą $>25^{\circ}\text{C}$;
- nastąpi zmniejszenie liczby dni z pokrywą śnieżną;
- zwiększy się długość okresów suchych;
- przewidywane sumy roczne opadów nie wykazują żadnego wyraźnego trendu zmian do 2030 r. Dokument wskazuje jednak, że należy się liczyć ze wzrastającą częstością występowania opadów ulewnych, szczególnie w dwóch najbliższych dekadach. Tak duża niestabilność intensywnych opadów może przyczyniać się do wywołania podtopień, jak i lokalnych gwałtownych powodzi.

Tabela 18. Zmiany warunków klimatycznych w regionie północno-wschodnim do 2030 r.

Wskaźniki klimatyczne	2000-2010	2010-2020	2020-2030
Temperatura średnia roczna	7,0	7,6	7,6
Liczba dni z temperaturą $<0^{\circ}\text{C}$	121	115	115
Liczba dni z temperaturą $>25^{\circ}\text{C}$	24	30	31
Liczba stopniodni $<17^{\circ}\text{C}$	3748	3581	3582
Długość okresu wegetacyjnego $>5^{\circ}\text{C}$ (w dniach)	216	220	221
Max opad dobowy (w mm)	25	24	26
Długość okresów suchych <1 mm (w dniach)	20	23	23
Długość okresów mokrych >1 mm (w dniach)	8,0	8,0	8,1
Liczba dni z pokrywą śnieżną	104	93	93

Źródło: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Wzrost dobowych temperatur, któremu będzie towarzyszyć wzrost sum opadów o charakterze nawałnym, wpłynie na zwiększenie intensywności i częstotliwości występowania susz. Wysokie sumy dobowe z opadów nawałnych, przy wskazywanym wzroście temperatury nie zrównoważą bowiem intensywnej letniej wielkości parowania. Opisane kierunki możliwych

zmian wskazują na pogorszenie klimatycznego bilansu wodnego dla sezonu letniego i jesienno oraz powodują konieczność realizacji projektu mających na celu zwiększenie retencji w granicach Gminy Augustów.

2.4.5. SUSZA

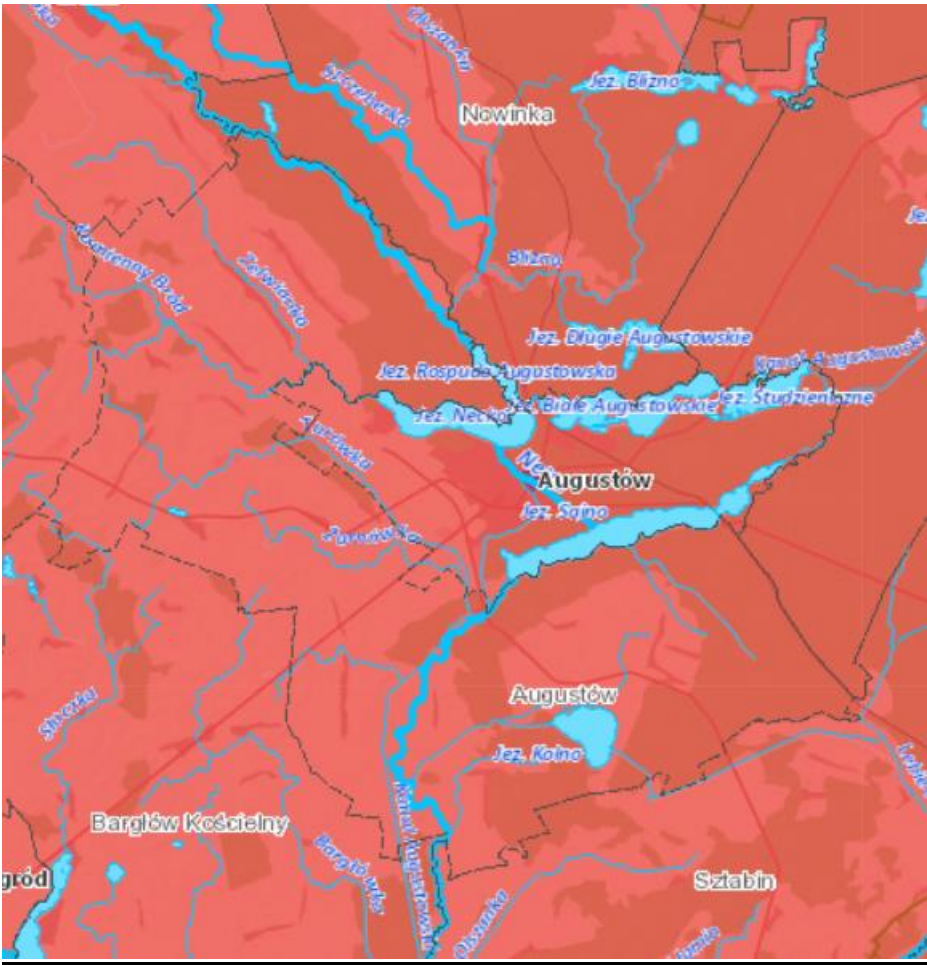
Zgodnie z zapisami „Planu przeciwdziałania skutkom suszy”, susza rozumiana jest jako: „zjawisko naturalne, wywołane przez długotrwały brak opadów atmosferycznych, przejawiający się okresowym obniżeniem poziomu wód powierzchniowych lub podziemnych, mogące skutkować ograniczeniami w możliwości korzystania z wód, dostępu do usług wodnych lub możliwości prowadzenia produkcji rolnej lub leśnej. W zależności od jej typów, tj. od tego, czy mamy do czynienia z suszą atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną czy hydrogeologiczną, prowadzi ona do powstawania różnorodnych skutków w zakresie korzystania z zasobów wodnych. Wspólnym mianownikiem skutków suszy jest wielkość dostępnych zasobów wodnych przeznaczonych do użytkowania i zabezpieczających funkcjonowanie ekosystemów”.

„Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloletiu. Susza hydrologiczna jest z reguły kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również ujawnić się i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego”. „Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych”.

W „Planie przeciwdziałania skutkom suszy” określono klasy zagrożenia suszą dla poszczególnych terenów Polski. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi na rysunkach 16 – 19, obszar Gminy Augustów zaliczono do terenów:

- ekstremalnie zagrożonych suszą atmosferyczną;
- od słabego po ekstremalnie zagrożonych suszą rolniczą (z przewagą ekstremalnego zagrożenia);
- umiarkowanie zagrożonych suszą hydrologiczną;
- słabo zagrożonych suszą hydrogeologiczną.

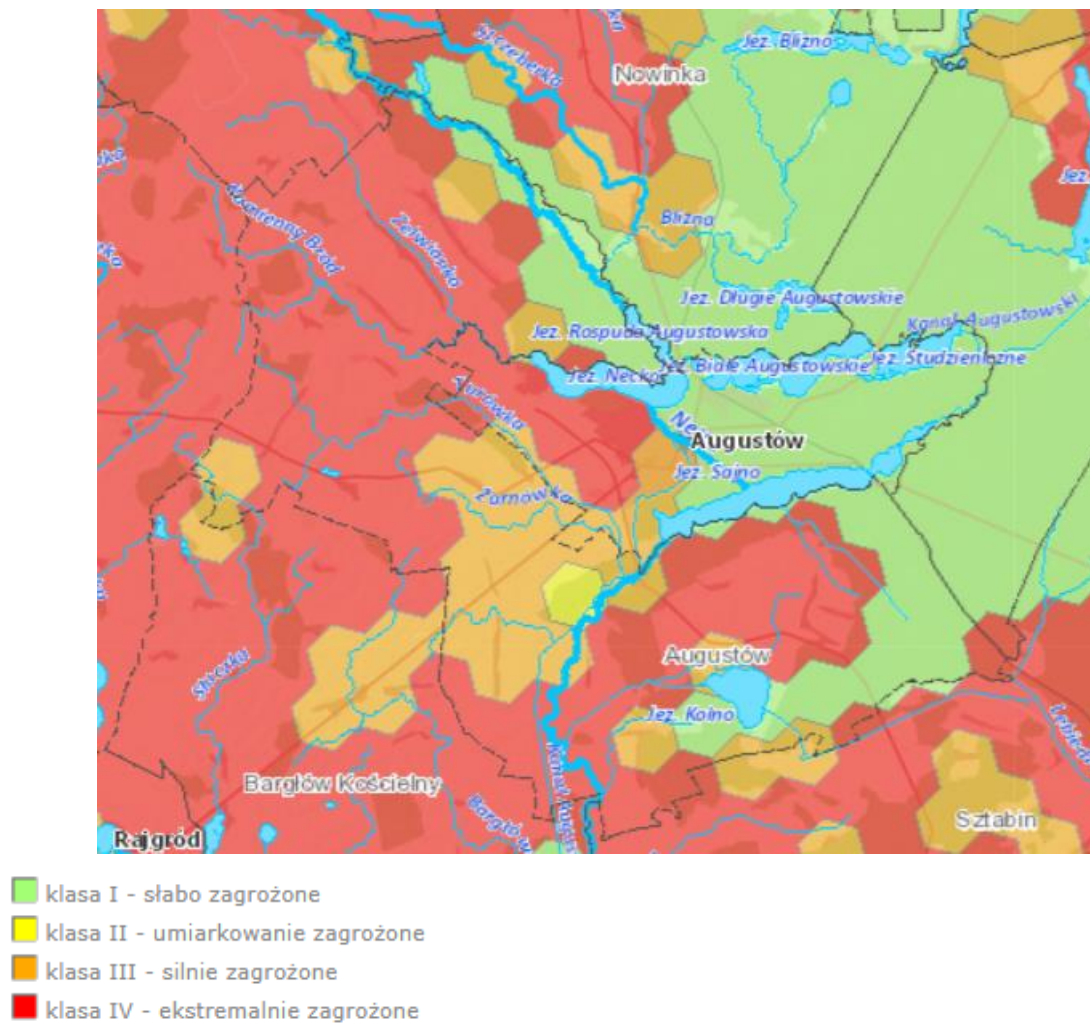
Rysunek 16. Zagrożenie suszą atmosferyczną

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

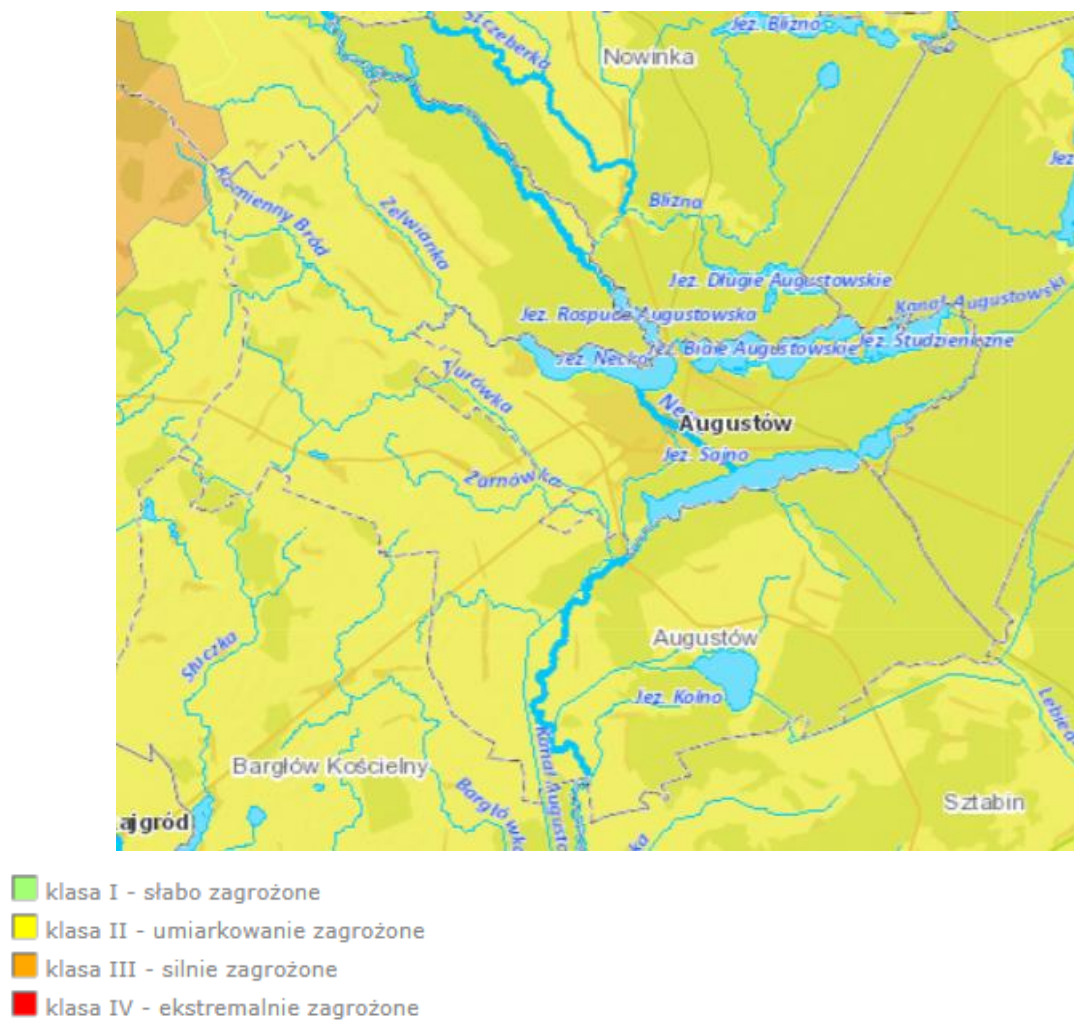
Źródło: wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP, data dostępu: 09.11.2023 r.

Rysunek 17. Zagrożenie suszą rolniczą

Źródło: wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZIP, data dostępu: 09.11.2023 r.

Rysunek 18. Zagrożenie suszą hydrologiczną

Źródło: wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP, data dostępu: 09.11.2023 r.

Rysunek 19. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną

Źródło: wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP, data dostępu: 09.11.2023 r.

Na Rysunku 20 przedstawiono łączne zagrożenie suszą terenu Gminy Augustów. Znaczny obszar gminy zaliczono do terenów silnie zagrożonych suszą. W związku z tym konieczna jest realizacja działań mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, do których można zaliczyć m.in. zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych.

Łączne zagrożenie suszą

- slabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silne zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą

2.5. WALORY KULTUROWE

- Gabowe Grądy – molenna staroobrzędowców, drewn.,nr rej.: 580 z 10.03.1989,
- Janówka – kościół par. p.w. Zwiastowania NMP, pocz. XX, nr rej.: A-979 z 5.10.1993,

- Netta Folwark – dwór, drewn., wraz z przyległymi pozostałościami parku, XIX/XX, nr rej.: 411 z 3.08.1983,
- Żarnowo Drugie – kaplica przydrożna, drewn., 1859, nr rej.: 526 z 7.10.1986.

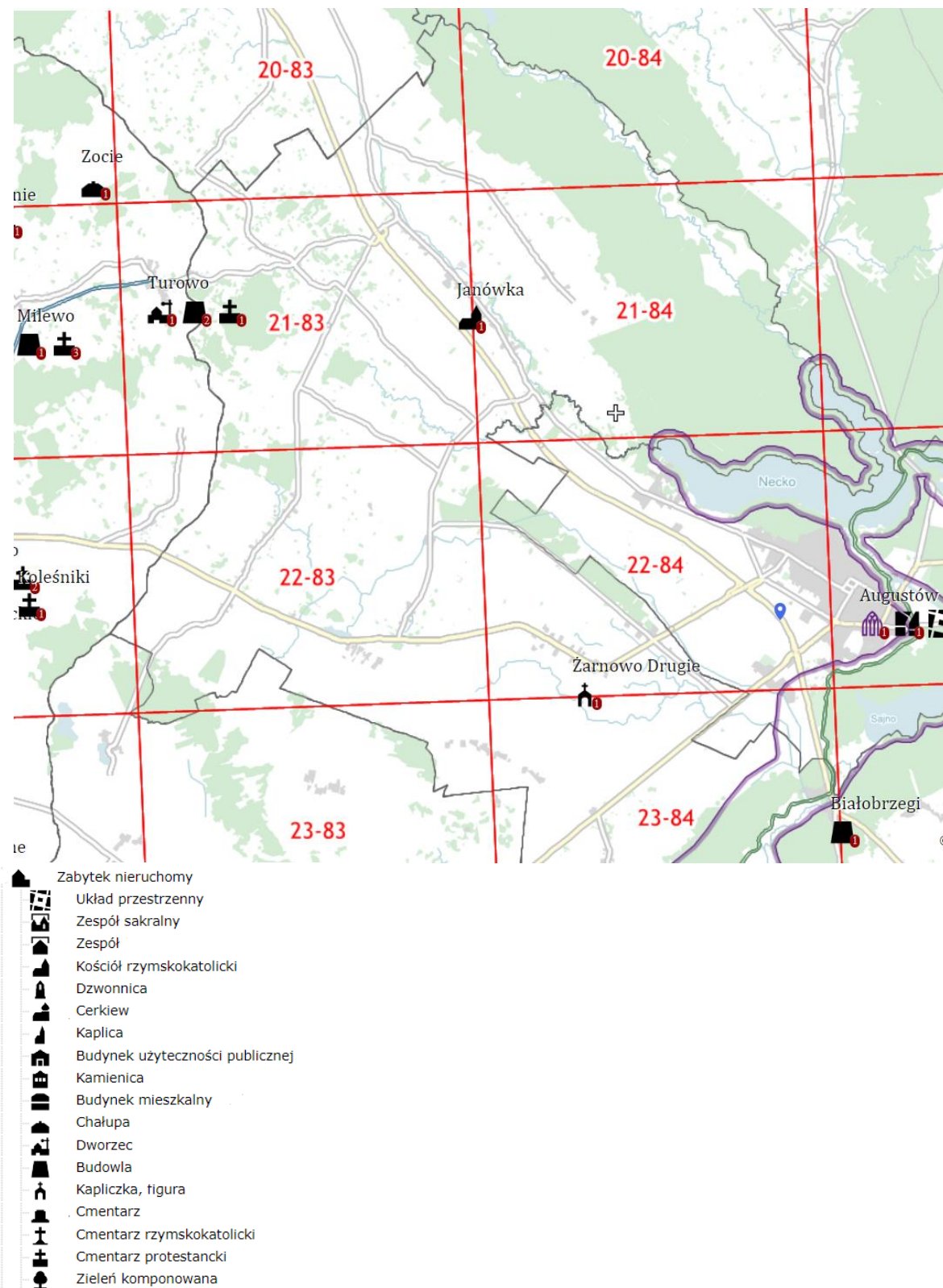
Tabela 19. Zabytki wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych

miejsowość	zabytek	wpisany do rejestru	nr rej	I dz
Biała Glina	cmentarz wojenny z I wojny św.			
Białobrzegi	cmentarz wojenny z I wojny św.			
Białobrzegi	biblioteka publiczna			
Białobrzegi	młyn wodny			
Białobrzegi	strażnica wodna	x	5 z dn. 09.02.1979 r.	KL.WKZ 534/5/d/79
Białobrzegi	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący	x	5 z dn. 09.02.1979 r.	KL.WKZ 534/5/d/79
Białobrzegi	Kanał Augustowski, śluza	x	5 z dn. 09.02.1979 r.	KL.WKZ 534/5/d/79
Białobrzegi	Kanał Augustowski, jaz	x	5 z dn. 09.02.1979 r.	KL.WKZ 534/5/d/79
Białobrzegi	Kanał Augustowski, upust młyński	x	5 z dn. 09.02.1979 r.	KL.WKZ 534/5/d/79
Gabowe Grądy	układ ruralistyczny			
Gabowe Grądy	mollena staroobrzędowców	x	580 z dn. 10.03.1989 r.	KL.WKZ 534/580/d/89
Gabowe Grądy	cmentarz staroobrzędowców			
Gabowe Grądy	bania (łaźnia parowa)			
Gabowe Grądy	zagroda wiejska nr 19			
Gliniski	budynek mieszkalny-chałupa nr 13			
Gliniski	schron bojowy, 250 m na płn.- zach. Od siedliska nr 18			
Gliniski	schron bojowy, 250 m na płn.- zach. Od siedliska nr 18			
Grabowo	mogiły żołnierskie z okresu II wojny św.			
Grabowo	budynek mieszkalny-chałupa nr 2			
Janówka	kościół parafialny p.w. Zwiastowania NMP	x	979 z dn. 05.10.1993 r.	WKZ 534/979/d/93
Janówka	cmentarz rzymskokatolicki			
Kolnica	cmentarz rzymskokatolicki			
Netta Folwark,	dwór drewniany z przyległymi pozostałościami parku	x	411 z dn. 03.08.1983 r.	KL.WKZ 534/411/d/83

miejsowość	zabytek	wpisany do rejestru	nr rej	I dz
Netta Folwark,	Strażnica wodna, stopień wodny piętrzący Borki	x	324 z dn. 23.10.1968 i 5 z dn. 09.02.1979 r.	KI III 680/4/68 i KL WV.Z 534/5/d/79
Netta Folwark	Kanał Augustowski, stopień wodny piętrzący Borki	x	324 z dn. 23.10.1968 i 5 z dn. 09.02.1979 r.	KI III 680/4/68 i KL WV.Z 534/5/d/79
Netta Folwark,	Kanał Augustowski, śluza Borki	x	324 z dn. 23.10.1968 i 5 z dn. 09.02.1979 r.	KI III 680/4/68 i KL WV.Z 534/5/d/79
Netta Folwark,	Kanał Augustowski, jaz Borki	x	324 z dn. 23.10.1968 i 5 z dn. 09.02.1979 r.	KI III 680/4/68 i KL WV.Z 534/5/d/79
Netta Folwark,	Kanał Augustowski, jaz spichlerzysko	x	324 z dn. 23.10.1968 i 5 z dn. 09.02.1979 r.	KI III 680/4/68 i KL WV.Z 534/5/d/79
Gabowe Grądy	schron bojowy			
Gabowe Grądy	schron bojowy			
Gabowe Grądy	schron bojowy			
Stare Rudki	budynek mieszkalny-chałupa nr 22			
Turówka	cmentarz rzymskokatolicki			
Żarnowo II	kapliczka przydrożna	x	526 z dn. 07.10.1986.	KL.WKZ 534/526/d/86

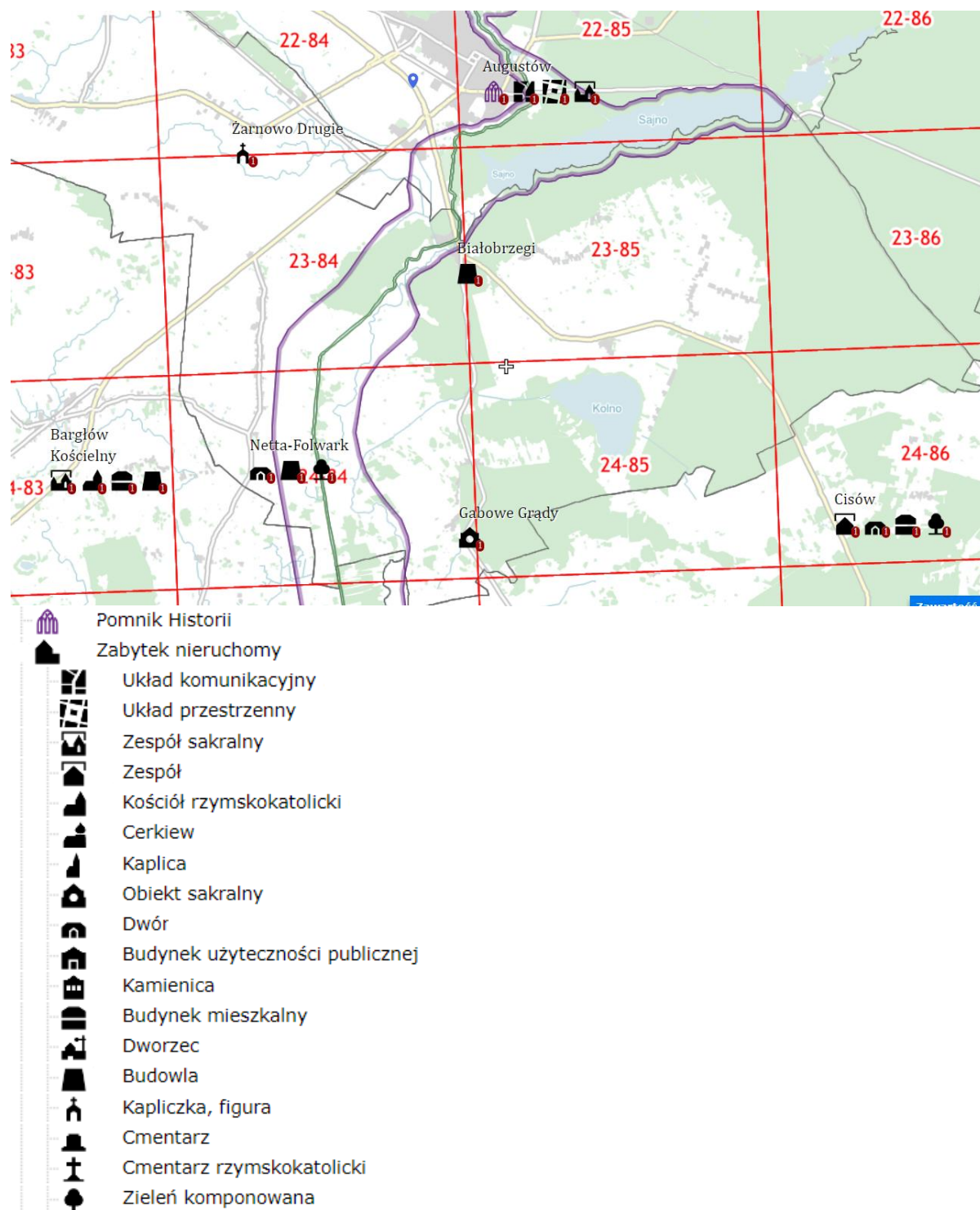
Źródło: wuozbialystok.bip.gov.pl, Wojewódzka ewidencja zabytków nieruchomości. Stan na 04 lipca 2023 roku

Rysunek 21. Zabytki wpisane do rejestru zabytków wraz z sekcjami Archeologicznego Zdjęcia Polski, cz. 1

Źródło: mapy.zabytek.gov.pl/nid/, data dostępu: 09.11.2023 r.

Rysunek 22. Zabytki wpisane do rejestru zabytków wraz z sekcjami Archeologicznego Zdjęcia Polski, cz. 2

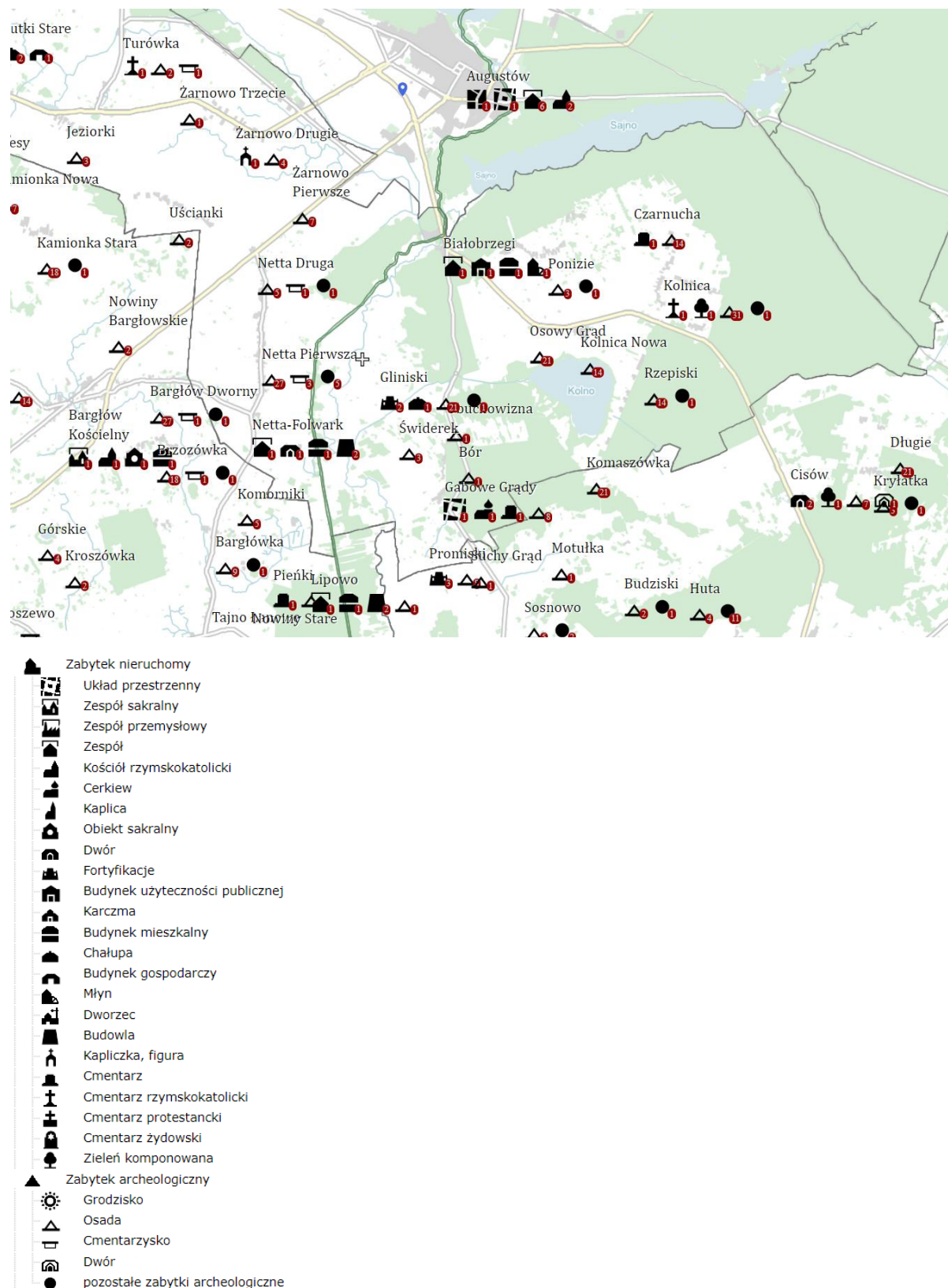

Źródło: mapy.zabytek.gov.pl/nid, data dostępu: 09.11.2023 r.

Źródło: mapy.zabytek.gov.pl/nid, data dostępu: 09.11.2023 r.

Rysunek 24. Zabytki wpisane do ewidencji zabytków, cz. 2

Źródło: mapy.zabytek.gov.pl/nid, data dostępu: 09.11.2023 r.

Do Ewidencji Zabytków Gminy Augustów są wpisane:

1. Białobrzegi, strażnica wodna – nr działki ewidencyjnej: 1911,
2. Białobrzegi, śluza – nr działki ewidencyjnej: 1911,
3. Białobrzegi, jaz – nr działki ewidencyjnej: 1911,
4. Białobrzegi, upust młyński – nr działki ewidencyjnej: 1911,
5. Białobrzegi, młyn wodny – nr działki ewidencyjnej: 1913,
6. Białobrzegi, biblioteka publiczna – nr działki ewidencyjnej: 73/6,
7. Białobrzegi, cmentarz z I wojny światowej – nr działki ewidencyjnej: 17/1,
8. Białobrzegi, pomnik pomordowanych w czasie II wojny światowej – nr działki ewidencyjnej: 1911,
9. Borki, strażnica wodna – nr działki ewidencyjnej: Netta Folwark 655,
10. Borki, śluza – nr działki ewidencyjnej: Netta Folwark 655,
11. Borki, jaz – nr działki ewidencyjnej: Netta Folwark 655,
12. Gabowe Grądy, układ przestrzenny – nr działki ewidencyjnej: wieś,
13. Gabowe Grądy, molenna – nr działki ewidencyjnej: 5,
14. Gabowe Grądy, cmentarz staroobrzędowców – nr działki ewidencyjnej: 39/1,
15. Gabowe Grądy, pomnik ku czci staroobrzędowców ofiar faszyzmu i poległych w utrwalaniu władzy PRL – nr działki ewidencyjnej: 39/1,
16. Gliniski, schron bojowy (karta 1588) – nr działki ewidencyjnej: 17,
17. Gliniski, schron bojowy (karta 1589) – nr działki ewidencyjnej: 214/1,
18. Grabowo, chałupa w zagrodzie nr 2 – nr działki ewidencyjnej: 44/1,
19. Janówka, kościół parafialny – nr działki ewidencyjnej: 193/1,
20. Janówka, cmentarz katolicki – nr działki ewidencyjnej: 175,
21. Netta Folwark, dwór, obecnie dom nr 48 – nr działki ewidencyjnej: 94/3,
22. Netta Folwark, pozostałości parku – nr działki ewidencyjnej: 94/3,
23. Gabowe Grądy, schron bojowy (karta 1585),
24. Gabowe Grądy, schron bojowy (karta 1586),
25. Gabowe Grądy, schron bojowy (karta 1587),
26. Sajownica, jaz – nr działki ewidencyjnej: Białobrzegi 1911,
27. Żarnowo Drugie, kapliczka przydrożna – nr działki ewidencyjnej: 61/1.

2.6. LOKALNI TWÓRCY, POSTACIE ŚWIATA KULTURY

Na terenie gminy działają lokalni twórcy tacy jak:

- Klukowska Danuta – serwetkarstwo, pieczenie tradycyjnych pempuchów,
- Rólkowska Lucyna – serwetkarstwo,
- Gudanowska Teodozja – serwetkarstwo,
- Michniewicz Bożena – pisankarstwo,
- Zespół Riabina – zespół folklorystyczny mniejszości Staroobrzędowców,
- Sturgulewski Krzysztof – regionalny historyk,
- Klimaszewska Bożena – malarstwo,
- Klimowicz Ignatowska Agnieszka – malarstwo, rękodzieło.

Zgodnie z Krajowym Rejestrem Kół Gospodyń Wiejskich na terenie Gminy Augustów funkcjonują:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Poniziu,
- Koło Gospodyń Wiejskich Rutki (Rutki – Stare).

Na terenie gminy działają następujące organizacje pozarządowe (zgodnie z danymi gminy):

1. Augustowski Klub Strzelecki KRECHOWIAK , Gabowe Grądy 14A 16-300 Augustów,
2. Fundacja Mniejszości Narodowych „RUSICZ” w Borze, Bór 5 16-300 Augustów,
3. Klub Jeździecki „Żarnowo”, Żarnowo Pierwsze 36, 16-300 Augustów,
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Jabłońskich, Jabłońskie 23 A, 16-300 Augustów,
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Jeziorkach, Jeziorki 28 A, 16-300 Augustów,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Kolnicy, Kolnica 37, 16-300 Augustów,
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Netcie Drugiej, Netta Pierwsza 1, 16-320 Bargłów Kościelny,
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Pruskiej Wielkiej, Pruska Wielka 10, 16-300 Augustów,
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Rutkach Starych, Rutki Stare 1, 16-300 Augustów,
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Topiłówce, Topiłówka 36 A, 16-300 Augustów,
11. Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich Aktywna Kobieta, Żarnowo Drugie 16, 16-300 Augustów,
12. Stowarzyszenie Jeziorki, Jeziorki 16, 16-300 Augustów,
13. Stowarzyszenie „Nasza Gmina” (stowarzyszenie zwykłe), Żarnowo Pierwsze 60, 16-300 Augustów,

14. Stowarzyszenie Rutki, Rutki Stare 1, 16 –300 Augustów,
15. Uczniowski Klub Sportowy Białobrzegi, Białobrzegi 75, 16-300 Augustów,
16. Uczniowski Klub Sportowy „Grab”, Janówka 48a, 16-300 Augustów,
17. Uczniowski Klub Sportowy „NETTA”, Netta Pierwsza 14, 16-320 Bargłów Kościelny.

2.7. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Gmina nie posiada programu rewitalizacji.

Na terenie Gminy Augustów, zgodnie z danymi gminy, obowiązują plany zagospodarowania przestrzennego takie jak:

1. Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów – tereny zabudowy zagrodowej części wsi BIAŁOBRZEGI

Uchwała Nr XVIII/105/96 Rady Gminy w Augustowie z dnia 23 sierpnia 1996r. (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z dnia 25 września 1996r. Nr 69, poz. 209).

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów gminy Augustów, położonych w ciągu projektowanej drogi nr S19

Uchwała Nr XVI/104/2000 Rady Gminy Augustów z dnia 30 czerwca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 7 sierpnia.2000r. Nr 21, poz. 284).

3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów w odniesieniu do działek nr ew.232/1 i 232/2 wraz z przyległym fragmentem drogi wojewódzkiej nr 664 w obrębie wsi JANÓWKA

Uchwała Nr VI/52/2011 Rady Gminy Augustów z dnia 15 czerwca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 18 lipca 2011r. Nr 188, poz. 2265).

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pn. „Specjalna Strefa Ekonomiczna w gminie Augustów

Uchwała Nr VII/162/2020 Rady Gminy Augustów z dnia 15 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2020 roku poz. 4054).

5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Kolnica w gminie Augustów

Uchwała Nr XX/203/2021 Rady Gminy Augustów z dnia 10 lutego 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2021 roku poz. 719).

6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Czarnucha I w gminie Augustów

Uchwała Nr XXXII/317/2022 Rady Gminy Augustów z dnia 15 września 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2022 roku poz. 4166).

7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy produkcyjno – usługowej we wsi Kolnica w gminie Augustów

Uchwała Nr XXXII/318/2022 Rady Gminy Augustów z dnia 15 września 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2022 roku poz. 4167).

Miejscowe plany powinny być sporządzone w oparciu o zasady i kolejność sporządzania, ustalone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gmina Augustów. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zostało przyjęte uchwałą Nr XIII/100/2016 Rady Gminy Augustów z dnia 30 czerwca 2016 r. zmienioną uchwałą Nr XLI/385/2023 Rady Gminy Augustów z dnia 27 września 2023 r.

3. SFERA SPOŁECZNA

3.1. DEMOGRAFIA

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój Gminy Augustów jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian.

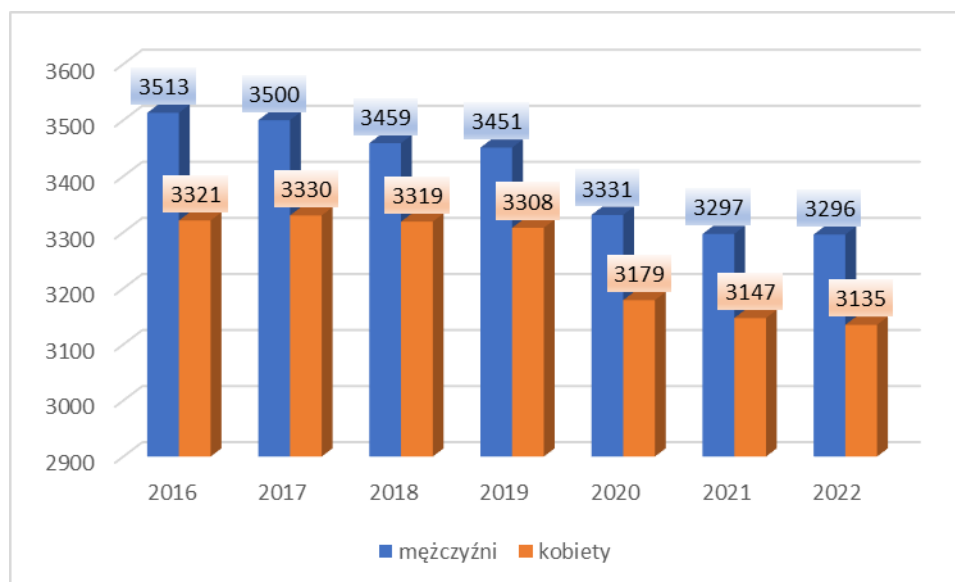
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 r. teren Gminy Augustów był zamieszkiwany przez 6 431 osób. Liczba mieszkańców w analizowanych latach spadała. W analizowanych latach więcej było mężczyzn niż kobiet.

Tabela 20. Stan ludności zamieszkującej teren Gminy Augustów w latach 2016 – 2022

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność wg płci								
ogółem	osoba	6834	6830	6778	6759	6510	6444	6431
mężczyźni	osoba	3513	3500	3459	3451	3331	3297	3296
kobiety	osoba	3321	3330	3319	3308	3179	3147	3135

Źródło: Dane GUS

Wykres 5. Ludność zamieszkująca teren gminy według płci, stan na 31.XII.

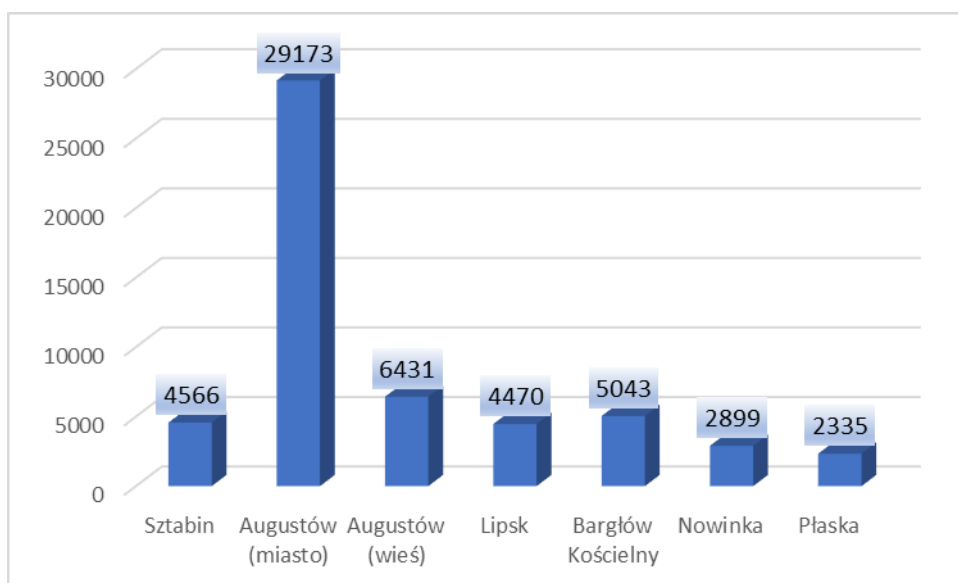

Źródło: Dane GUS

Patrząc na sytuację gminy w porównaniu do innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego w 2022 r. Gmina Augustów zajmowała drugie miejsce pod względem liczby ludności. Lepsza sytuacja występowała jedynie w Gminie Miasto Augustów.

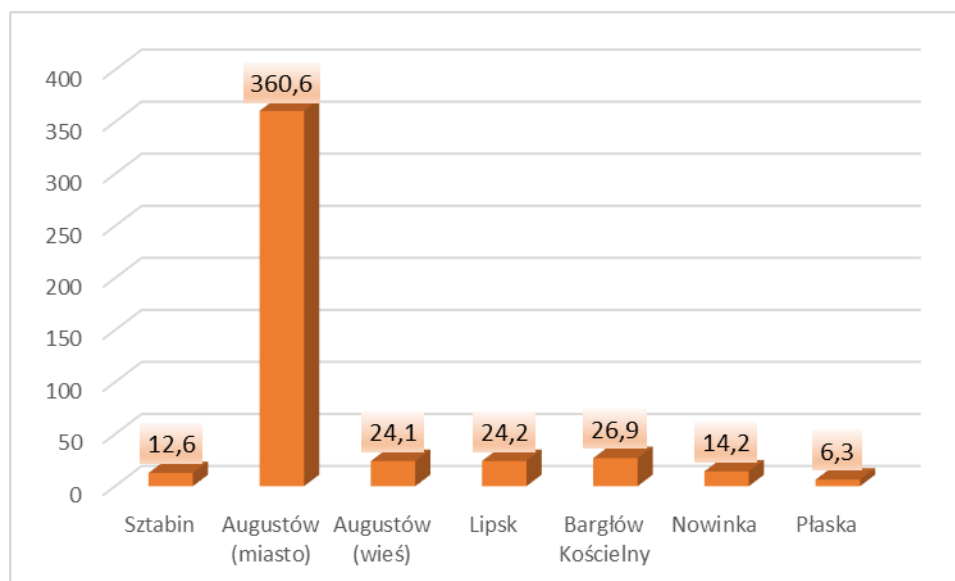
Patrząc na gęstość zaludnienia sytuacja na terenie Gminy Augustów w porównaniu do innych gmin na terenie powiatu augustowskiego wygląda już trochę inaczej. Omawiana jednostka samorządu terytorialnego zajmuje w powiecie czwarte miejsce pod względem gęstości zaludnienia.

Wykres 6. Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Wykres 7. Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn), według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2016 – 2022 wynosił w większości 95 osób (jedynie w 2018 r. i 2019 r. współczynnik ten wyniósł 96 osób).

Gęstość zaludnienia w 2022 r. wyniosła 24,1 osób na 1 km² i była odrobinę wyższa niż w 2021 r. Najwyższa gęstość zaludnienia gminy wystąpiła w latach 2016 – 2017 i wynosiła 25,6 osób na 1 km².

Tabela 21. Ludność na terenie Gminy Augustów w latach 2016 – 2022

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	20,1	19,8	19,4	19,3	21,1	20,8	20,3
w wieku produkcyjnym	%	62,7	63,1	63,3	63,2	61,4	61,6	61,6
w wieku poprodukcyjnym	%	17,3	17,1	17,3	17,5	17,6	17,6	18,1
Współczynnik feminizacji								
ogółem	osoba	95	95	96	96	95	95	95
Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki								
ludność na 1 km ²	osoba	25,6	25,6	25,4	25,4	24,4	24,2	24,1
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-3,9	-0,59	-7,61	-2,8	-2,52	-10,14	-2,02
ludność w tysiącach	tys. osób	6,83	6,83	6,78	6,76	6,51	6,44	6,43

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ludność w tysiącach mężczyźni	tys. osób	3,51	3,5	3,46	3,45	3,33	3,3	3,3
ludność w tysiącach kobiety	tys. osób	3,32	3,33	3,32	3,31	3,18	3,15	3,14

Źródło: Dane GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie Gminy Augustów największy ujemny przyrost naturalny w analizowanych latach (2016 – 2022) wystąpił w 2020 r.

W 2022 r. przyrost naturalny osiągnął poziom -17 i był bardziej korzystny niż w 2021 roku.

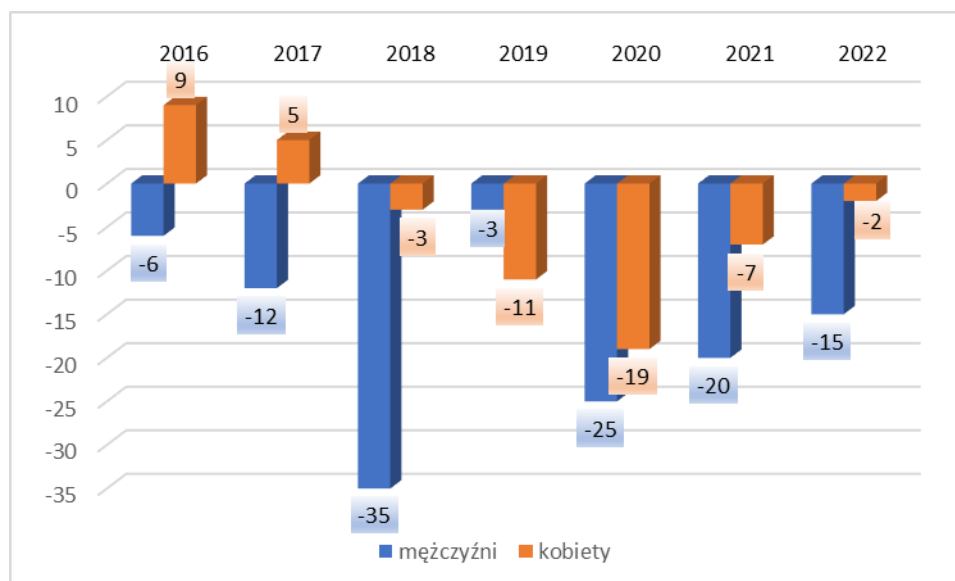
W prawie wszystkich latach analizy (oprócz 2016 r.) przyrost naturalny na terenie gminy był ujemny co przyczynia się do zmniejszenia liczby ludności. Ujemny przyrost naturalny oznacza, że więcej było zgonów niż urodzeń. Dodatni sytuację odwrotną.

Tabela 22. Ruch naturalny na terenie Gminy Augustów w latach 2016 – 2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe							
ogółem	78	71	54	71	51	54	47
mężczyźni	41	33	24	48	33	25	23
kobiety	37	38	30	23	18	29	24
Zgony niemowląt							
ogółem	1	1	0	1	1	0	0
mężczyźni	1	0	0	0	1	0	0
kobiety	0	1	0	1	0	0	0
Zgony ogółem							
ogółem	75	78	92	85	95	81	64
mężczyźni	47	45	59	51	58	45	38
kobiety	28	33	33	34	37	36	26
Przyrost naturalny							
ogółem	3	-7	-38	-14	-44	-27	-17
mężczyźni	-6	-12	-35	-3	-25	-20	-15
kobiety	9	5	-3	-11	-19	-7	-2

Źródło: Dane GUS

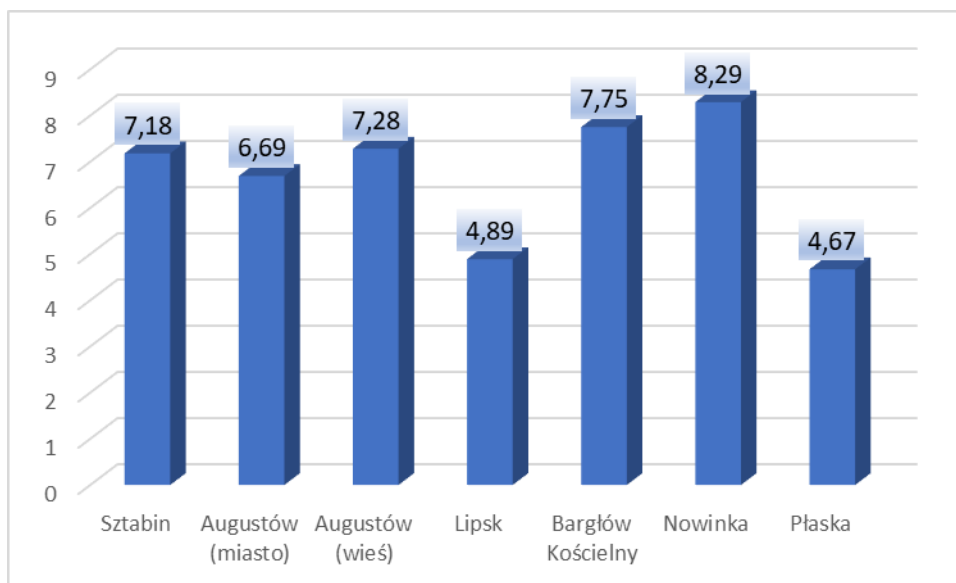
Wykres 8. Przyrost naturalny według płci w latach 2016 – 2022

Źródło: Dane GUS

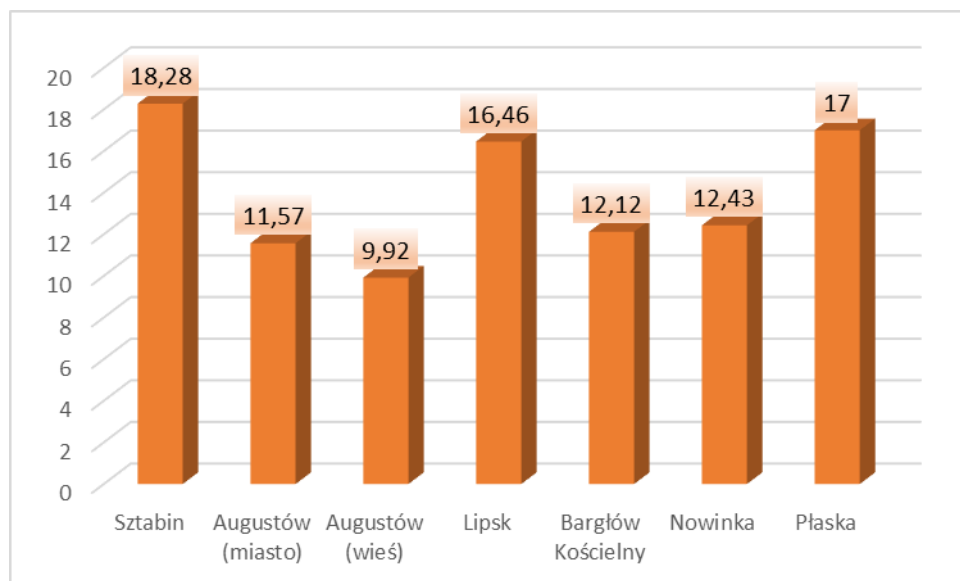
Porównując wskaźniki (dane za 2022 r.) dotyczące urodzeń żywych na 1000 mieszkańców można zauważyć, że Gmina Augustów zajmowała trzecie miejsce w powiecie augustowskim. Lepsza sytuacja wystąpiła jedynie na terenie Gminy Nowinka i Gminy Bargłów Kościelny. Na terenie gminy zanotowano najmniejszą liczbę zgonów na 1000 mieszkańców w porównaniu do innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego. Biorąc pod uwagę przyrost naturalny na 1000 mieszkańców analizowana jednostka samorządu terytorialnego ponownie cieszyła się najlepszą sytuacją w porównaniu do innych reszty analizowanych gmin. Sytuacja na terenie gminy choć nie jest w pełni satysfakcjonująca jest na stosunkowo dobrym poziomie porównując ją do sytuacji innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego. Wciąż istnieje potrzeba zadbania by obecny stan uległ poprawie.

Wykres 9. Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

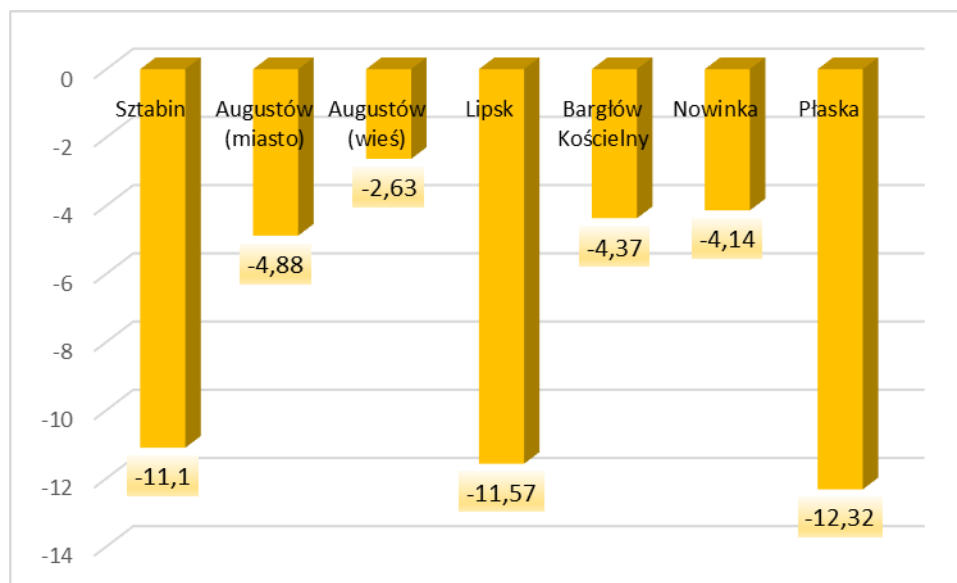
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Wykres 10. Zgony na 1000 mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

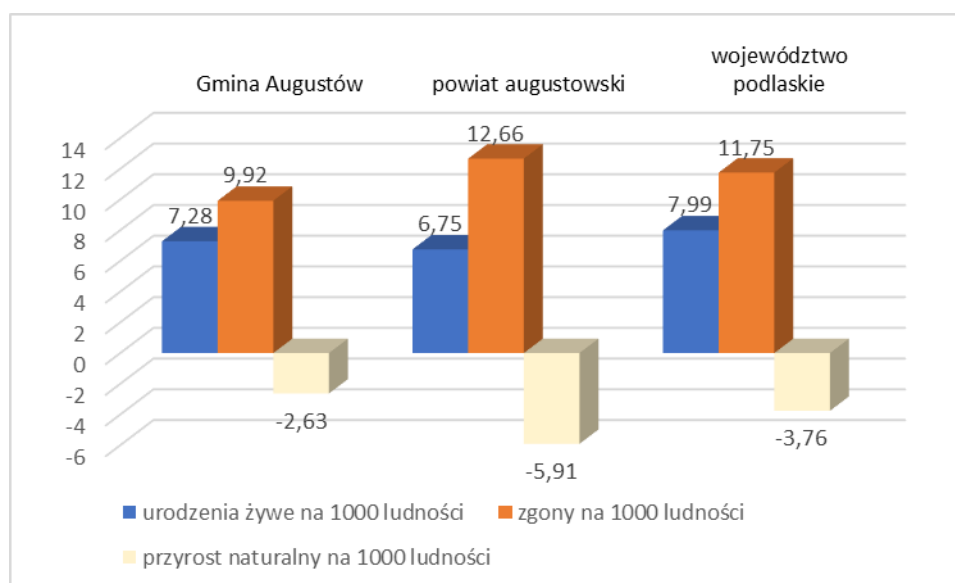
Wykres 11. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Z kolei porównując wskaźniki urodzeń żywych, zgonów oraz przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego za 2022 r. można zauważyć, że Gmina Augustów charakteryzowała się najlepszym poziomem przyrostu naturalnego (na 1000 mieszkańców). Co potwierdza stosunkowo dobrą sytuację omawianej jednostki samorządu terytorialnego w tym zakresie.

Wykres 12. Wskaźniki urodzeń żywych, zgonów oraz przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Saldo migracji wewnętrznych w 2022 r. w Gminie Augustów, według danych GUS, wyniosło -7. Migracje zagraniczne w analizowanych latach odgrywały marginalną rolę i miały jedynie niewielki wpływ na saldo migracji ogółem jedynie w 2022 r. saldo to osiągnęło trochę wyższy wynik i wyniosło 6. Dając tym samym saldo migracji ogółem -1.

Biorąc pod uwagę zaprezentowane dane należy zauważyć, że liczba osób zamieszkujących teren gminy się zmniejsza (saldo migracji w prawie wszystkich analizowanych latach było ujemne, oprócz 2020 r.) co wraz z ujemnym przyrostem naturalnym – ma zasadniczy wpływ na zmniejszenie liczby mieszkańców Gminy Augustów.

Tabela 23. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2016 - 2022

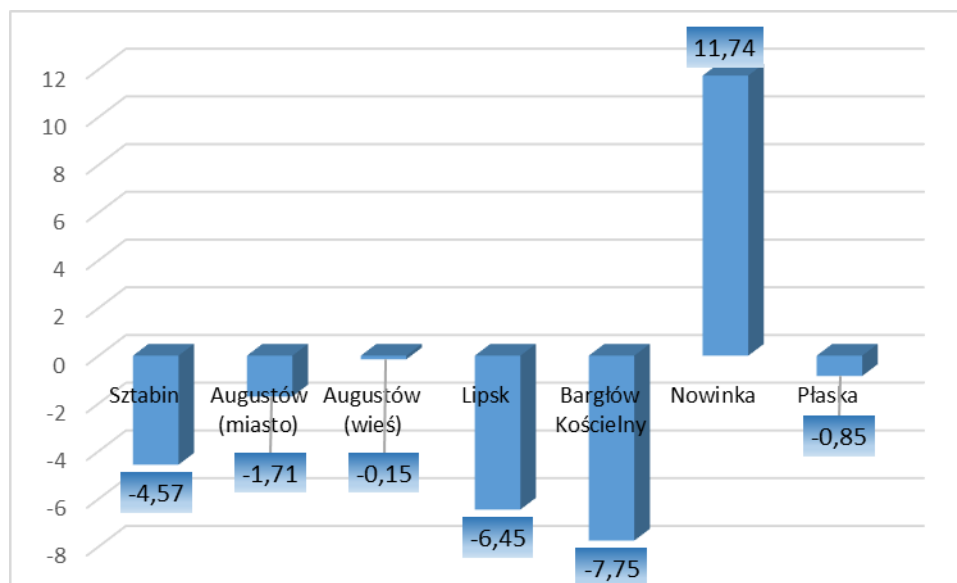
	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowania w ruchu wewnętrznym								
ogółem	osoba	61	43	68	58	71	61	68
mężczyźni	osoba	28	23	28	24	35	30	28
kobiety	osoba	33	20	40	34	36	31	40
zameldowania z zagranicy								
ogółem	osoba	0	1	1	1	1	4	6
mężczyźni	osoba	0	0	0	1	0	1	2
kobiety	osoba	0	1	1	0	1	3	4

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowania ogółem								
ogółem	osoba	61	44	69	59	72	65	74
mężczyźni	osoba	28	23	28	25	35	31	30
kobiety	osoba	33	21	41	34	37	34	44
wymeldowania w ruchu wewnętrznym								
ogółem	osoba	81	66	83	80	67	88	75
mężczyźni	osoba	36	34	32	35	22	37	27
kobiety	osoba	45	32	51	45	45	51	48
wymeldowania ogółem								
ogółem	osoba	81	66	83	80	67	88	75
mężczyźni	osoba	36	34	32	35	22	37	27
kobiety	osoba	45	32	51	45	45	51	48
saldo migracji wewnętrznych								
ogółem	osoba	-20	-23	-15	-22	4	-27	-7
mężczyźni	osoba	-8	-11	-4	-11	13	-7	1
kobiety	osoba	-12	-12	-11	-11	-9	-20	-8
saldo migracji zagranicznych								
ogółem	osoba	0	1	1	1	1	4	6
mężczyźni	osoba	0	0	0	1	0	1	2
kobiety	osoba	0	1	1	0	1	3	4
saldo migracji ogółem								
ogółem	osoba	-20	-22	-14	-21	5	-23	-1
mężczyźni	osoba	-8	-11	-4	-10	13	-6	3
kobiety	osoba	-12	-11	-10	-11	-8	-17	-4

Źródło: Dane GUS

Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców na terenie Gminy Augustów na tle innych gmin leżących na terenie powiatu augustowskiego jest zadawalające. W 2022 r. gmina zajmowała drugie miejsce. Lepiej sytuacja wyglądała jedynie na terenie Gminy Nowinka, gdzie w jako jedynej gminie z terenu powiatu augustowskiego saldo to osiągnęło wynik dodatni.

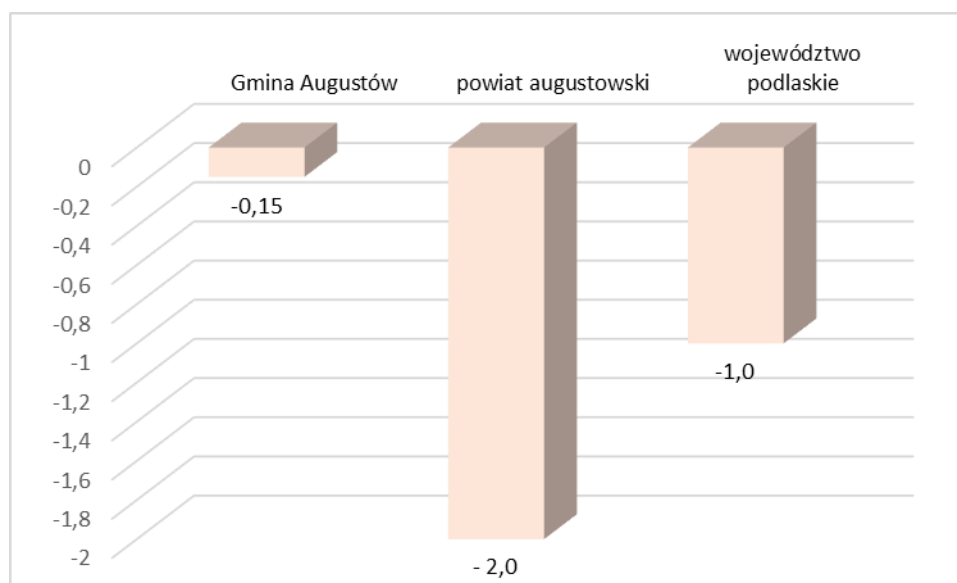
Wykres 13. Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Porównując dane gminy dotyczące salda migracji ogółem na 1000 mieszkańców ze statystykami dla powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego (w 2022 r.) trzeba stwierdzić, że najmniej korzystnie sytuacja przedstawiała się w przypadku powiatu augustowskiego. Najmniejszy odpływ ludności odnotowano na Gminy Augustów.

Wykres 14. Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Analizując dane dotyczące liczby ludności na terenie Gminy Augustów należy stwierdzić, że dynamika zmian liczby ludności choć nie jest korzystna w porównaniu do sytuacji chociażby w innych gminach położonych na terenie powiatu augustowskiego wygląda pozytywnie.

Wciąż istotne jest podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie na ten teren nowych mieszkańców, dla których istotne znaczenie ma między innymi stan środowiska przyrodniczego oraz dostępność do podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej.

Zarówno dane dotyczące przyrostu naturalnego, jak i salda migracji przedstawiają wyniki ujemne co chociaż są to poziomy jedne z lepszych w powiecie same w sobie są niekorzystne i wskazują na zmniejszanie się ludności gminy.

Jeśli więc nie zostaną zahamowane występujące obecnie trendy związane ze zmniejszaniem się liczby mieszkańców gminy, można się spodziewać, że w kolejnych latach liczba osób zamieszkujących tę część województwa podlaskiego będzie nadal malała.

3.2. WIEK I STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Na terenie Gminy Augustów w latach 2016 – 2019 zanotowano spadek osób w wieku przedprodukcyjnym, ich liczba wzrosła w 2020 r. by w latach 2021 – 2022 znów zaczęła spadać. Ostatecznie w 2022 r. była wyższa niż w 2019 r. jedynie o 3 osoby i była niższa niż w 2016 r. o 64 osoby.

Analizując liczbę osób w wieku produkcyjnym to ich liczba od 2017 r. spadała i w 2022 r. była niższa niż w 2016 r. o 324 osoby.

Patrząc zaś na liczbę osób w wieku poprodukcyjnym zauważyć można, że ich liczba w latach 2016 – 2018 spadała by wzrosnąć w 2019 r. o 11 osób (w porównaniu do roku 2018), następnie liczba ta ponownie zaczęła spadać w latach 2020 – 2021 by w 2022 r. ponownie wzrosnąć, tym razem o 31 osób. Ostatecznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2022 r. była jednak mniejsza niż w 2016 r. Liczba osób w tym wieku zmalała o 15 osób.

Świadczy to o zmniejszaniu się zasobów pracy co jest zjawiskiem niekorzystnym.

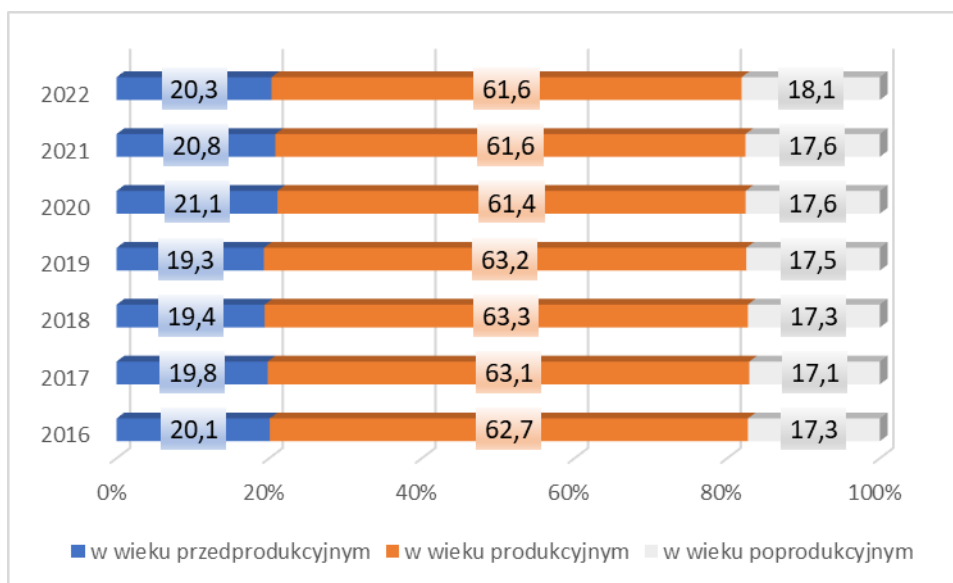
Największy odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem wystąpił w 2022 r.

Powyżej przedstawione zmiany – zmniejszanie się osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym jest zjawiskiem niekorzystnym. Grupą, w której zanotowano najmniejszy spadek są osoby w wieku poprodukcyjnym. Zmniejszanie się przede

wszystkim grupy osób w wieku produkcyjnym może powodować zwiększenie zapotrzebowania na usługi społeczne.

W celu przyrostu liczby osób w wieku produkcyjnym ważne jest przeprowadzanie inwestycji mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, infrastruktury oraz zaplecza usługowego w celu dalszego przyciągania na teren gminy młodych, dobrze wykształconych mieszkańców, którzy zapewnią dodatkowe przychody dla budżetu gminy.

Wykres 15. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (2016 – 2022)

Źródło: Dane GUS

Tabela 24. Grupy wiekowe ludności w latach 2016 – 2022

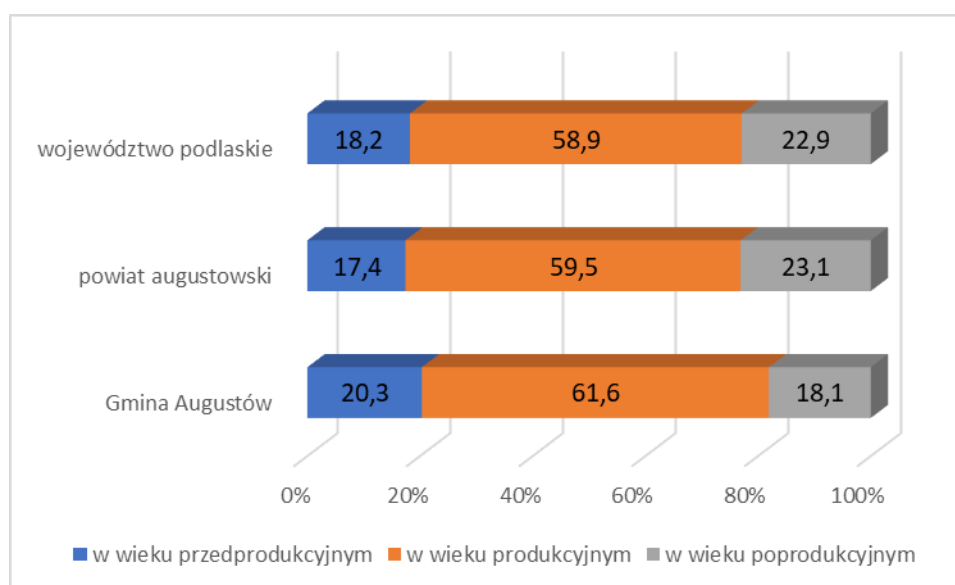
	Jedn. Miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
w wieku przedprodukcyjnym								
ogółem	Osoba	1371	1351	1318	1304	1371	1342	1307
mężczyźni	Osoba	728	704	685	686	729	720	703
kobiety	Osoba	643	647	633	618	642	622	604
w wieku produkcyjnym								
ogółem	Osoba	4283	4308	4290	4274	3996	3968	3959
mężczyźni	Osoba	2354	2376	2363	2349	2209	2187	2184
kobiety	Osoba	1929	1932	1927	1925	1787	1781	1775
w wieku poprodukcyjnym								
ogółem	Osoba	1180	1171	1170	1181	1143	1134	1165
mężczyźni	Osoba	431	420	411	416	393	390	409
kobiety	Osoba	749	751	759	765	750	744	756
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	%	20,1	19,8	19,4	19,3	21,1	20,8	20,3
w wieku produkcyjnym	%	62,7	63,1	63,3	63,2	61,4	61,6	61,6
w wieku poprodukcyjnym	%	17,3	17,1	17,3	17,5	17,6	17,6	18,1
Wskaźniki obciążenia demograficznego								
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	59,6	58,5	58	58,1	62,9	62,4	62,4
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Osoba	86,1	86,7	88,8	90,6	83,4	84,5	89,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	27,6	27,2	27,3	27,6	28,6	28,6	29,4

	Jedn. Miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	Osoba	21,5	21,2	21,3	21,4	21,1	21,4	22,1
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	Osoba	14,8	14,6	14,7	14,8	14,4	14,6	15,1
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem - mężczyźni	Osoba	12,3	12	11,9	12,1	11,8	11,8	12,4
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem - kobiety	Osoba	17,5	17,4	17,7	17,7	17,1	17,5	17,8

Źródło: Dane GUS

Struktura wiekowa Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego znajduje się na podobnym poziomie. W 2022 r. patrząc na ilość osób w wieku przedprodukcyjnym sytuacja gminy była lepsza niż w powiecie i województwie. W przypadku osób w wieku produkcyjnym w gminie było ich trochę więcej niż w powiecie i w województwie. Analizując liczbę osób w wieku poprodukcyjnym to największy ich odsetek występował w powiecie augustowskim.

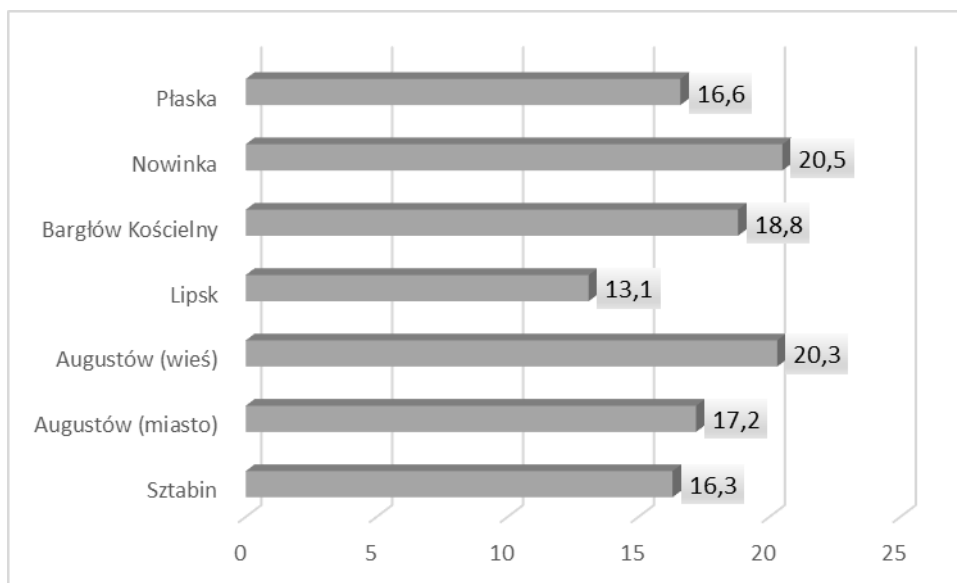
Wykres 16. Struktura ludności w podziale na główne grupy wiekowe w Gminie Augustów, powiecie augustowskim i województwie podlaskim (%), 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2022 r.

W powiecie augustowskim patrząc na dane za 2022 r. najmłodsze społeczeństwo posiadała Gmina Nowinka (20,5% populacji w wieku 0-17 lat), zaś Gmina Augustów zajmowała drugie miejsce (20,3% populacji w wieku 0-17 lat).

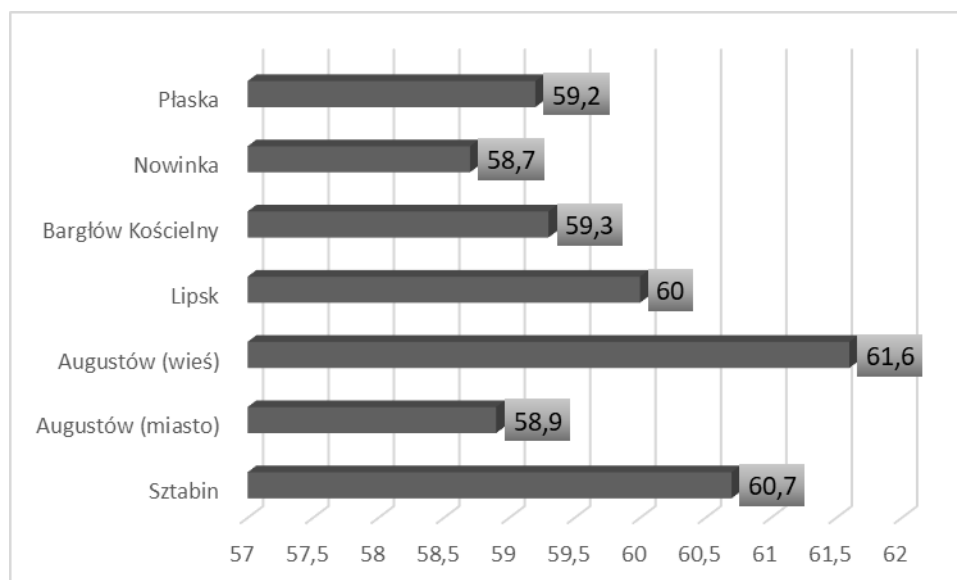
Wykres 17. Ludność w wieku przedprodukcyjnym w gminach powiatu augustowskiego (%),
2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2022 r.

W zakresie liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r. w gminach powiatu augustowskiego największą ich grupę posiadała Gmina Augustów, najmniejszą zaś Gmina Nowinka.

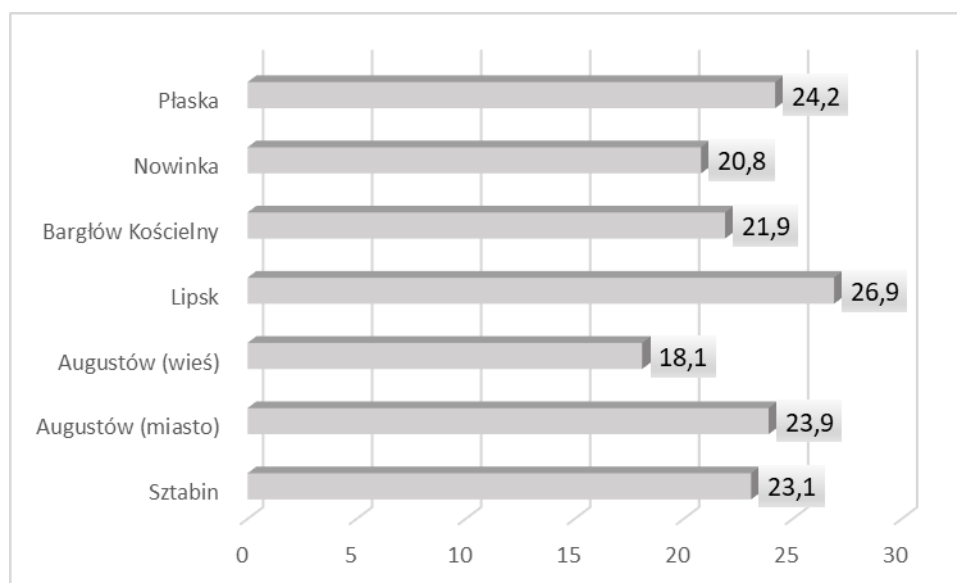
Wykres 18. Ludność w wieku produkcyjnym w gminach powiatu augustowskiego (%), 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2022 r.

Procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w 2022 r. w gminach powiatu augustowskiego kształtował się w przedziale 18,1% (Gmina Augustów) – 26,9% (Gmina Lipsk). Tym samym omawiana jednostka samorządu terytorialnego posiadała ich najmniejszy poziom. Wskazane dane zaprezentowano na wykresie 19.

Wykres 19. Ludność w wieku poprodukcyjnym w gminach powiatu augustowskiego (%), 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, dane za 2022 r.

Choć brak konkretnych danych dla Gminy Augustów ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2021 r. dotyczącego wykształcenia to zostały opublikowane ogólne dane. Można uznać, że te ogólne tendencje mają swoje przełożenie również na sytuację województwa podlaskiego, powiatu augustowskiego i Gminy Augustów.

Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim wyniósł 55,5% (w 2011 r. - 48,5%) tj. wzrósł o 7 p. proc. Najbardziej dynamiczny wzrost (ponad 30%) został odnotowany w odniesieniu do osób o wykształceniu wyższym, których udział zwiększył się z 17,1% w 2011 r. do 23,1% w 2021 r. (wzrost o 6 p. proc.) wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej. Jednak największą dynamikę pozytywnych zmian (wzrost o prawie 40% w porównaniu do 2011 roku) odnotowano w grupie osób posiadających tytuł magistra, magistra inżyniera lub równorzędny. Absolwenci szkół średnich (łącznie z policealnymi) zajmują nadal dominującą pozycję w strukturze ludności według poziomu wykształcenia – w 2021 r. odsetek takich osób

wyniósł 32,4% (w 2011 r. – 31,4%). W tej grupie najwyższy udział stanowią osoby z wykształceniem średnim zawodowym, których udział w 2021 r. wyniósł 18,2%, natomiast w 2011 r. - 17,2%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe nadal zajmuje znaczące miejsce w strukturze ludności według poziomu wykształcenia. W 2021 r. udział osób o tym poziomie wykształcenia wyniósł 19,6%, jednak w stosunku do 2011 r. zaobserwowano spadek o 2,1 p. proc. (21,7%). W ciągu ostatnich 10 lat znacząco obniżył się udział osób z wykształceniem podstawowym z 18,3% w 2011 r. do poziomu 11,7% w 2021 r. oraz osób z wykształceniem gimnazjalnym – z 4,9% do poziomu 3,1%. Dla 8,0% nie ustalono poziomu wykształcenia. Struktura ludności według poziomu wykształcenia różni się w zależności od płci. W 2021 r. wśród ogółu mężczyzn 19,0% ukończyło szkoły wyższe. Z kolei udział kobiet z wykształceniem wyższym wyniósł 26,9%, co oznacza, że przeszło co czwarta kobieta posiadała dyplom ukończenia studiów wyższych. Można uznać, że na terenie Gminy Augustów również zwiększyła się liczba osób z wyższym i średnim wykształceniem. Nadal istnieje różnica pomiędzy poziomem wykształcenia kobiet i mężczyzn (więcej kobiet z wyższym wykształceniem w porównaniu do mężczyzn).

3.3. MIESZKALNICTWO

Na terenie Gminy Augustów w 2022 r. istniało ogółem 1 861 mieszkań. Ich powierzchnia wynosiła 203 388 m².

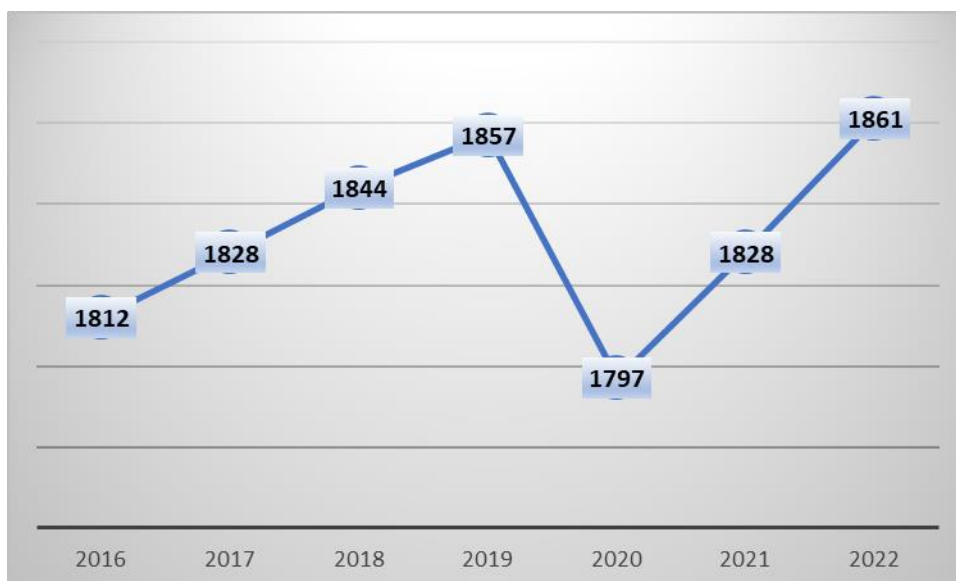
Do 2019 r. liczba mieszkań na terenie gminy wzrastała, zmniejszyła się ona w 2020 r. by w 2021 r. ponownie zacząć wzrastać (zgodnie z danymi GUS). Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku powierzchni użytkowej mieszkań. Ilość izb w analizowanych latach wzrastała.

Tabela 25. Zasoby mieszkaniowe Gminy Augustów w latach 2016 – 2022

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mieszkania	-	1812	1828	1844	1857	1797	1828	1861
izby	-	8347	8436	8528	8605	8631	8808	9004
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	188602	190965	193505	195576	193643	198357	203388

Źródło: Dane GUS

Wykres 20. Liczba mieszkań ogółem na terenie Gminy Augustów w latach 2016 - 2022

Źródło: Dane GUS

W latach 2016 – 2022 poziom wyposażenia mieszkań w instalacje wzrastał i to zarówno w odniesieniu do wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki, jak i centralnego ogrzewania.

W 2022 r. były 4 mieszkania wyposażone w gaz sieciowy (poziom ten utrzymywał się od 2020 r., w latach 2016 – 2019 było to 1 mieszkanie).

W 2022 r. 96,5% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 90,2% - w ustęp spłukiwany, 85% - w łazienkę, 75% - w centralne ogrzewanie i 0,2% w gaz sieciowy.

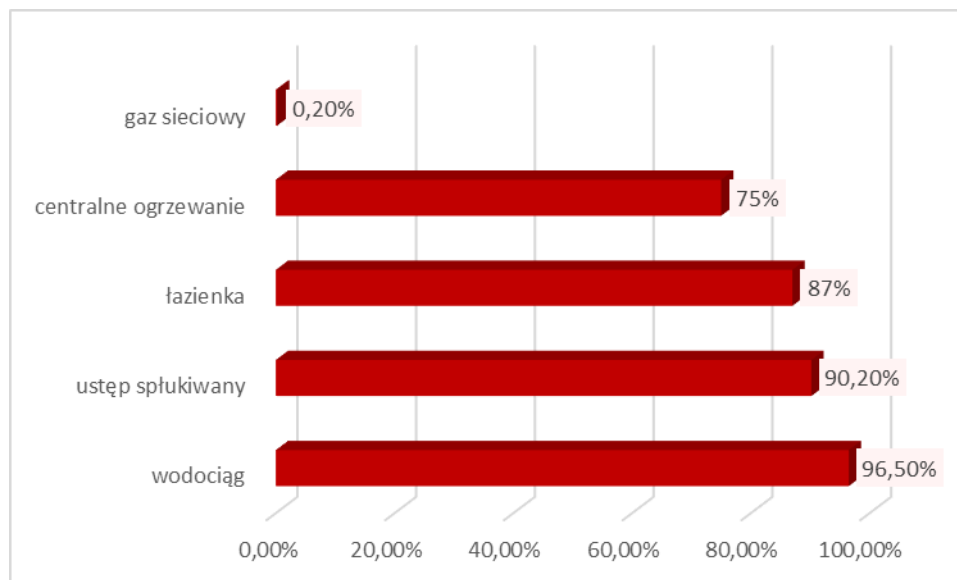
Tabela 26. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2016 – 2022

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne								
wodociąg	-	1582	1598	1614	1627	1732	1763	1796
ustęp spłukiwany	-	1493	1509	1525	1538	1615	1646	1679
łazienka	-	1410	1426	1442	1455	1556	1587	1620
centralne ogrzewanie	-	1068	1084	1100	1113	1331	1362	1395
gaz sieciowy	-	1	1	1	1	4	4	4
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań								
wodociąg	%	87,3	87,4	87,5	87,6	96,4	96,4	96,5
ustęp spłukiwany	%	82,4	82,5	82,7	82,8	89,9	90	90,2
łazienka	%	77,8	78	78,2	78,4	86,6	86,8	87
centralne ogrzewanie	%	58,9	59,3	59,7	59,9	74,1	74,5	75
gaz sieciowy	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2

Źródło: Dane GUS

W 2022 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, było 1 796 mieszkań wyposażonych w wodociąg, 1 679 w ustęp spłukiwany, 1 620 w łazienkę, 1 395 w centralne ogrzewanie.

Wykres 21. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne, 2022 r.

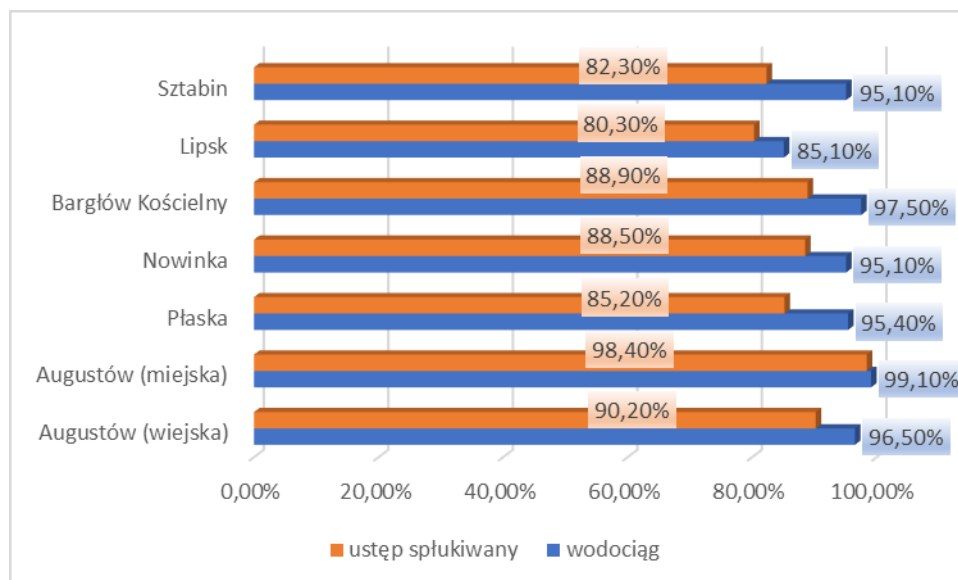

Źródło: Dane GUS

Biorąc pod uwagę wyposażenie sanitarne mieszkań w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego należy stwierdzić, że Gmina Augustów zajmuje trzecie miejsce pod kątem wyposażenia mieszkań w wodociąg, łazienkę i centralne ogrzewanie, drugie miejsce pod kątem wyposażenia w ustęp spłukiwany.

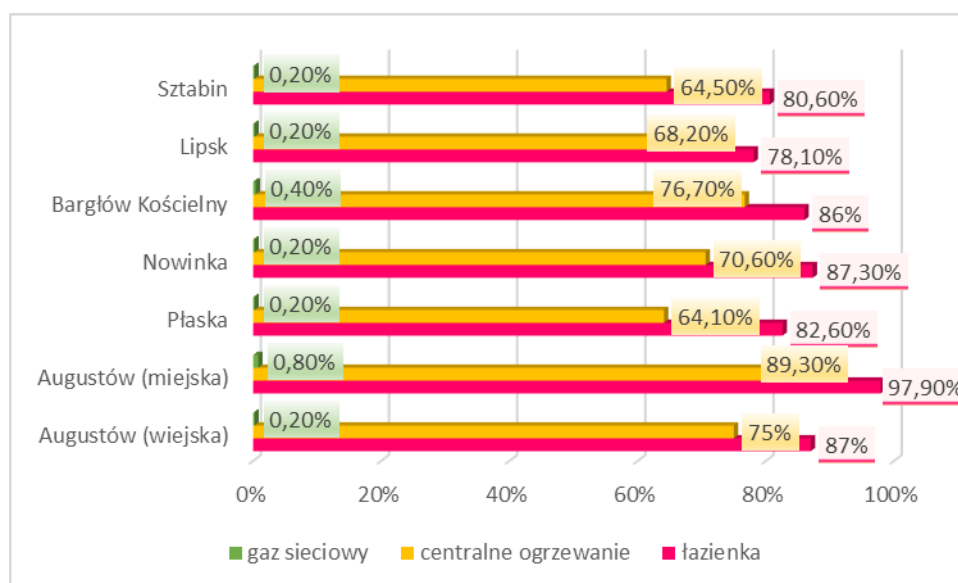
Potrzebna jest realizacja przedsięwzięć mających na celu osiągnięcie wyższego poziomu wyposażenia mieszkań w instalacje i zmniejszenie nierówności pomiędzy poszczególnymi gminami wchodzącymi w skład powiatu augustowskiego.

Wykres 22. Wyposażenie sanitarne mieszkań w gminach powiatu augustowskiego – wodociąg i ustęp spłukiwany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Wykres 23. Wyposażenie sanitarne mieszkań w gminach powiatu augustowskiego – centralne ogrzewania, łazienka i gaz sieciowy

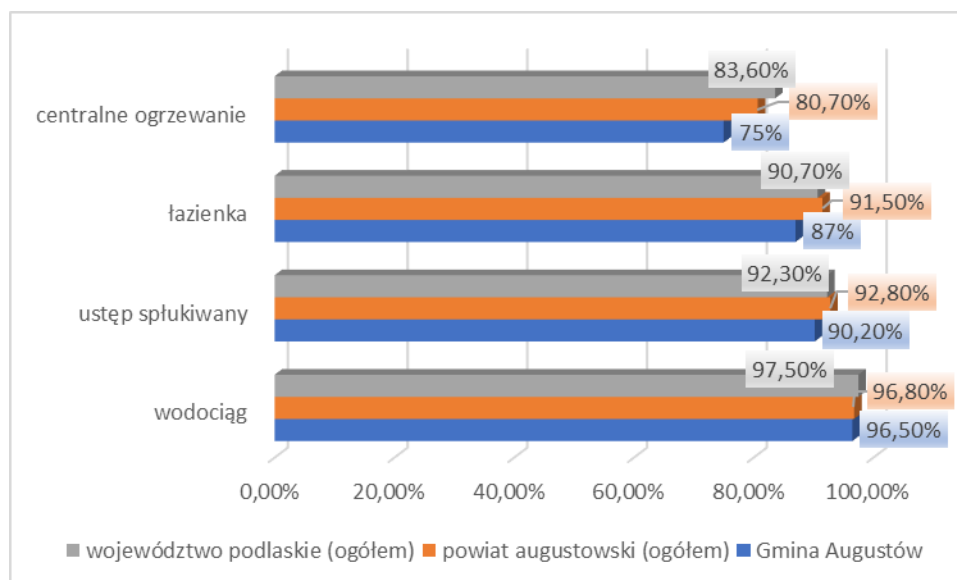

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Porównując stan wyposażenia mieszkań w instalacje sanitarne na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego można zauważyć, że stopień wyposażenia mieszkań w gminie jest niższy niż na terenie powiatu oraz niż średnia wartość dla województwa podlaskiego patrząc na te tereny ogółem. Porównując jednak wyposażenie

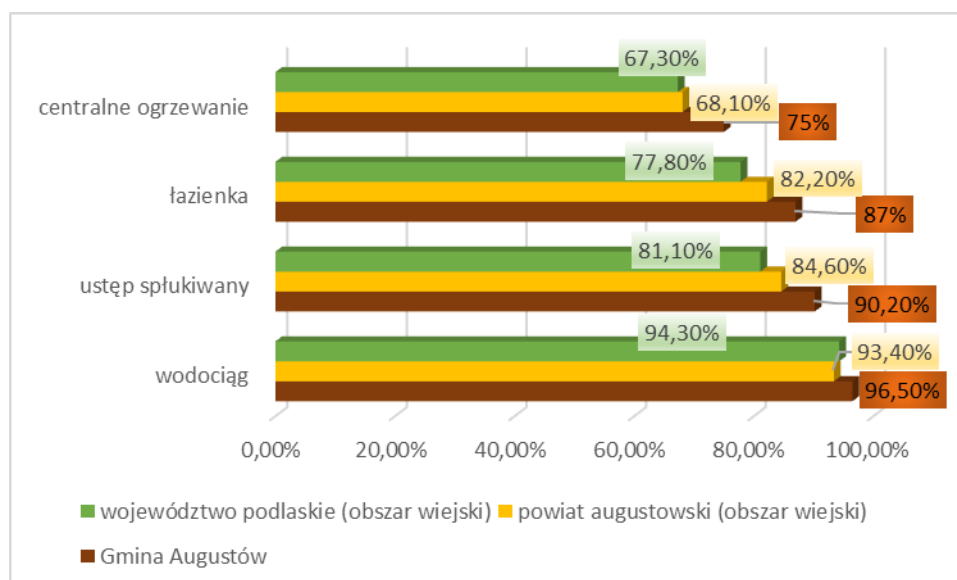
w te instalacje na terenie gminy z obszarami wiejskimi powiatu i województwa sytuacja na terenie Gminy Augustów wygląda lepiej niż średnie dla tych terenów.

Wykres 24. Wyposażenie sanitarne mieszkań na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2022 r.

Wykres 25. Wyposażenie sanitarne mieszkań na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego (obszar wiejski) oraz województwa podlaskiego (obszar wiejski)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2022 r.

3.4. STRUKTURA ZATRUDNIENIA I RYNEK PRACY, ŹRÓDŁA UTRZYMANIA MIESZKAŃCÓW

Jak to przedstawiono w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Augustów na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029” głównymi gałęziami gospodarki, jakie rozwinęły się na terenie gminy są rolnictwo i leśnictwo oraz towarzysząca im działalność gospodarcza. Uprzemysłowienie jest bardzo niskie. Gmina odgrywa rolę producenta bazy surowcowej dla przemysłu spożywczego i drzewnego. Ziemia augustowska jest terenem o znakomitych warunkach naturalnych, sprzyjających rozwojowi rolnictwa ekologicznego i turystyki.

W czasie tworzenia Diagnozy dane GUS dotyczące 2022 r. dotyczące liczby pracujących były niedostępne.

Brak jednolitej tendencji w liczbie osób pracujących na terenie gminy. Ich największa ilość wystąpiła w 2020 r. W 2021 r. liczba pracujących była o 72 osoby wyższa niż w 2016 r.

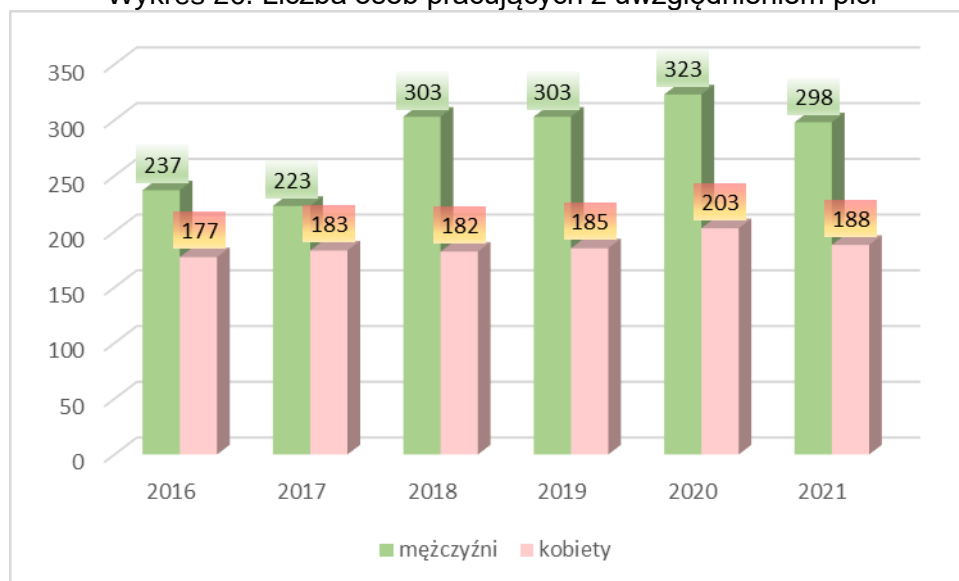
Tabela 27. Liczba osób pracujących na terenie gminy

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pracujący w gminach wg płci								
ogółem	osoba	414	406	485	488	526	486	-
mężczyźni	osoba	237	223	303	303	323	298	-
kobiety	osoba	177	183	182	185	203	188	-
Pracujący na 1000 ludności								
pracujący na 1000 ludności ogółem	osoba	61	59	72	72	81	75	-
pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	osoba	96,7	94,2	113,1	114,2	131,6	122,5	-

Źródło: Dane GUS

Patrząc na liczbę osób pracujących biorąc pod uwagę ich płeć zauważyć można, że większą grupę stanowią mężczyźni (było tak we wszystkich latach analizy).

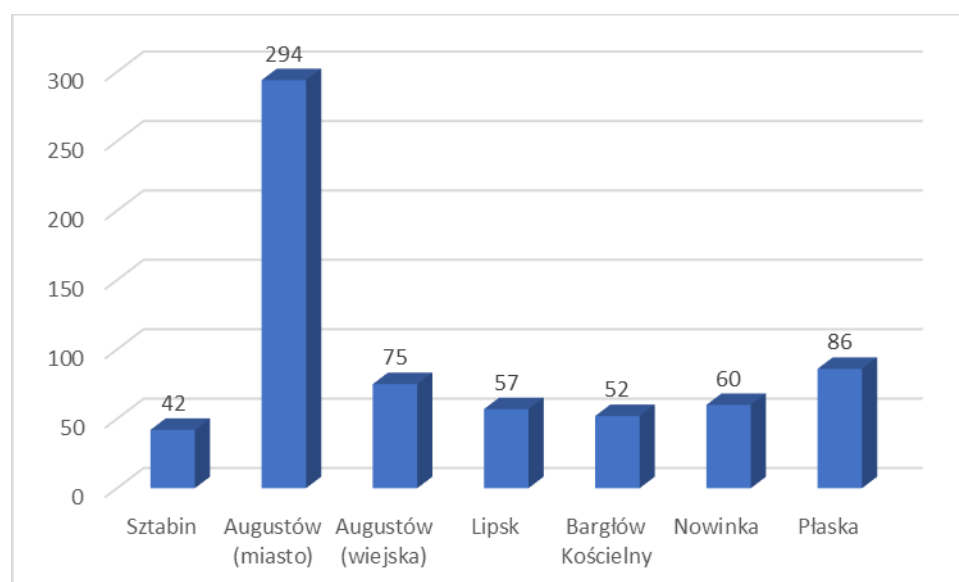
Wykres 26. Liczba osób pracujących z uwzględnieniem płci

Źródło: Dane GUS

Porównując wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców na terenie gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego Gmina Augustów zajmuje wśród nich miejsce trzecie (liczba pracujących jest jedną z największych, tylko w dwóch gminach sytuacja ta jest lepsza). Najlepiej sytuacja wygląda w Gminie Miasto Augustów oraz Gminie Płaska. Najgorzej w Gminie Sztabin.

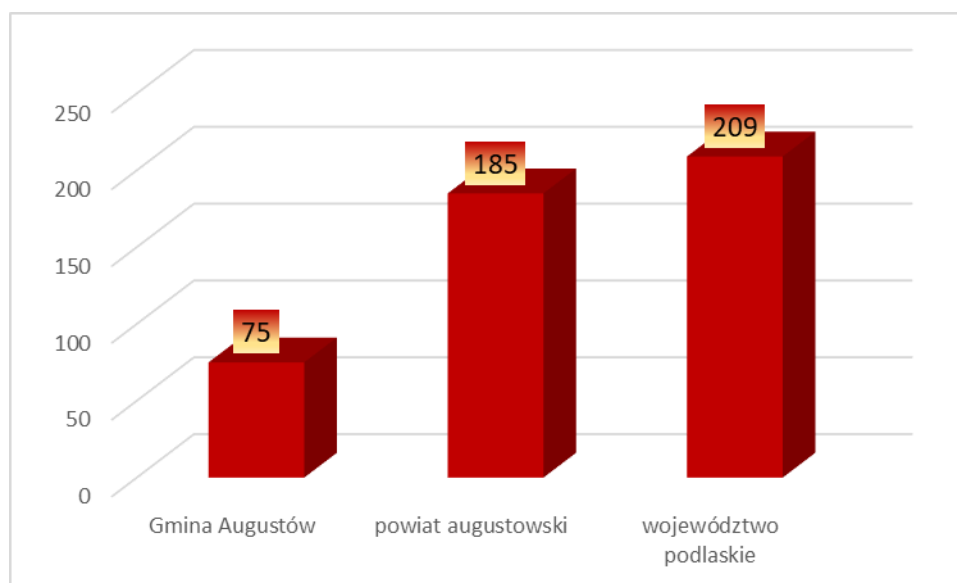
Wykres 27. Wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2021 r.

Porównując wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców na terenie Gminy Augustów z sytuacją na terenie powiatu i województwa zauważyć można, że sytuacja ta jest w gminie najgorsza. Wskaźnik ten jest prawie 3 razy mniejszy niż w województwie i przeszło 2 razy mniejszy niż w powiecie.

Wykres 28. Wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2021 r.

3.5. BEZROBOCIE

Brak jednolitej tendencji (wzrost, spadek) dotyczącej ilości osób zarejestrowanych jako bezrobotne na terenie Gminy Augustów w latach 2016 – 2022. Warto zaznaczyć, że najmniejsza liczba bezrobotnych w porównaniu do pozostałych lat analizy wystąpiła w 2021 r.

Analizując dane dotyczące bezrobocia nie można zapomnieć, że badania statystyczne prowadzone przez GUS i PUP nie pokazują pełnego obrazu rynku pracy, nie rejestrując przede wszystkim problemu ukrytego bezrobocia w rolnictwie. Nie można także pomijać faktu, że w przeciągu ostatnich lat zmieniały się przepisy dotyczące sposobu określania statusu osoby bezrobotnej, które eliminowały z tej statystyki niejednokrotnie całe grupy społeczne. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na statystyki rynku pracy jest ujemne saldo migracji (które wystąpiło w prawie wszystkich latach analizy). Pomimo tych faktów oraz ogólnopolskich i światowych problemów, które mają różnorodne źródła i mogą zapowiadać recesję (związaną

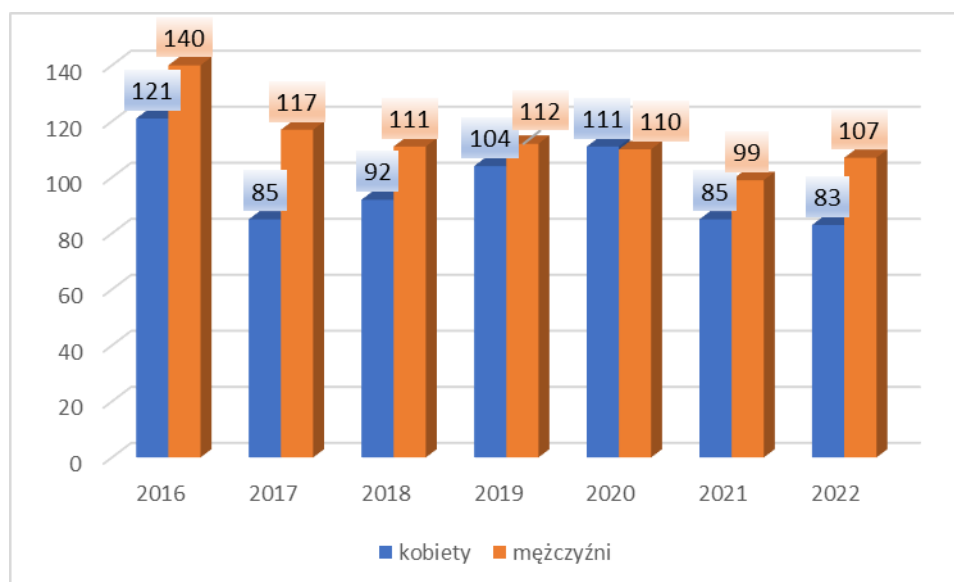
także ze zwolnieniami, trudniejszą sytuacją na rynku pracy) to dane statystyczne dają nadzieję, że w odniesieniu do rynku pracy na terenie gminy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym nie będzie się znacząco zmieniać.

Tabela 28. Liczba osób bezrobotnych w latach 2016 – 2022

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bezrobotni zarejestrowani według gmin - stan w końcu grudnia								
ogółem	osoba	261	202	203	216	221	184	190
kobiety	osoba	121	85	92	104	111	85	83
mężczyźni	osoba	140	117	111	112	110	99	107
do 25 roku życia	osoba	53	38	41	45	43	26	25
do 30 roku życia	osoba	110	81	73	79	80	45	47
powyżej 50 roku życia	osoba	56	47	48	49	42	50	56
długotrwale bezrobotni	osoba	150	108	120	112	135	125	119
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci								
ogółem	%	6,1	4,7	4,7	5,1	5,5	4,6	4,8
mężczyźni	%	5,9	4,9	4,7	4,8	5	4,5	4,9
kobiety	%	6,3	4,4	4,8	5,4	6,2	4,8	4,7

Źródło: Dane GUS

Wykres 29. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Augustów w latach 2016 – 2022

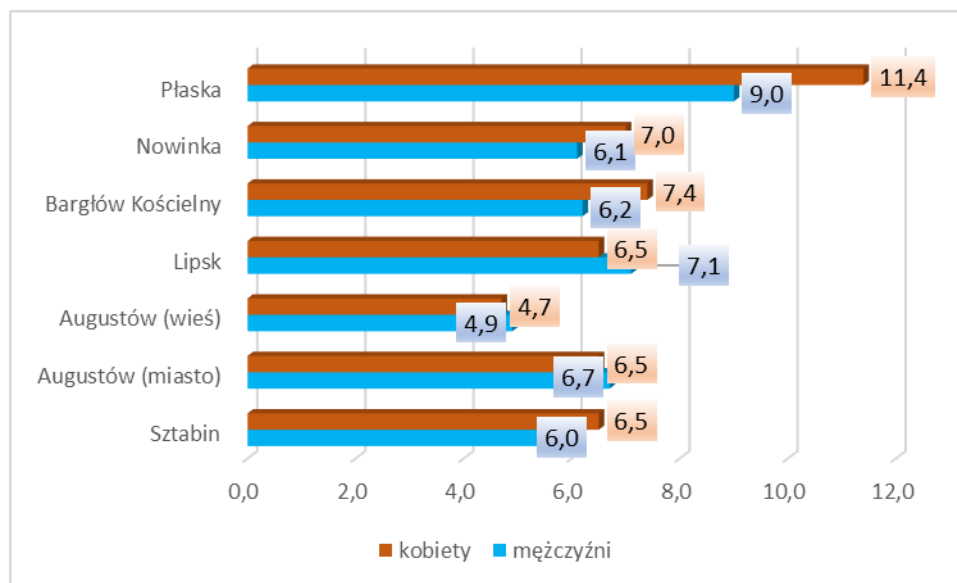

Źródło: Dane GUS

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Augustów w 2022 r. wyglądał najlepiej w porównaniu do sytuacji innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego.

Najmniejszy udział kobiet jak i mężczyzn bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wystąpił w Gminie Augustów. Największy w Gminie Płaska.

Wykres 30. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według płci w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego (%), 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Zgodnie z powyższym problem bezrobocia nie stanowi głównego problemu społecznego analizowanego obszaru. Wciąż jednak potrzeba przeprowadzania działań służących zwiększeniu możliwości podjęcia pracy – zwiększenia liczby osób pracujących.

4. SFERA GOSPODARCZA

4.1. ROLNICTWO

Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie Gminy Augustów było 844 gospodarstw indywidualnych, gdzie końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż.

Na terenie gminy było 1080 gospodarstw rolnych, w tym 34,07% stanowiły gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha, co wskazuje na stosunkowo nieduże rozdrobnienie powierzchni zajmowanej pod produkcję rolniczą co jest zjawiskiem korzystnym i wpływa na opłacalność działalności.

Tabela 29. Gospodarstwa rolne ogółem na terenie Gminy Augustów

Wyszczególnienie	Gospodarstwa
ogółem	1080
do 1 ha włącznie	11
1 - 5 ha	217
5 - 10 ha	280
10 - 15 ha	204
15 ha i więcej	368

Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny z 2020 r.) największy obszar powierzchni zasiewów zajmowała uprawa zbóż – 3 225,86 ha (zboża razem), co zaprezentowano w tabeli 30.

Tabela 30. Powierzchnia zasiewów wybranych upraw na terenie Gminy Augustów

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powierzchnia
ogółem	ha	9236,11
zboża razem	ha	3225,86
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	3052,28
pszenica ozima (łącznie z orkiszem)	ha	443,95
pszenica jara (łącznie z orkiszem)	ha	87,29
żyto ozime	ha	91,64

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powierzchnia
żyto jare	ha	4,7
jęczmień ozimy	ha	31,01
jęczmień jary	ha	157,77
owies	ha	39,86
pszenżyto ozime	ha	890,59
pszenżyto jare	ha	38,07
mieszanki zbożowe ozime	ha	165,02
mieszanki zbożowe jare	ha	1102,38
kukurydza na ziarno	ha	162,67
przemysłowe (rocznikowe)	ha	104,55
ziemniaki	ha	51,39
buraki cukrowe	ha	0,00
rzepak i rzepik razem	ha	79,45
warzywa gruntowe	ha	0,32
międzyplony (poplony) jare	ha	379,82
międzyplony (poplony) ozime	ha	46,78

Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Analizując pogłowie zwierząt gospodarskich, zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym z 2020 r., zauważyć można, że przeważał drób ogółem nad bydłem i świniami.

Tabela 31. Pogłowie zwierząt gospodarskich

Wyszczególnienie	Jedn. miary	
bydło ogółem	szt.	20710
bydło - krowy	szt.	11253
świnie ogółem	szt.	2720
świnie - lochy na chów	szt.	22
drób ogółem	szt.	170555
drób kurzy razem	szt.	170313

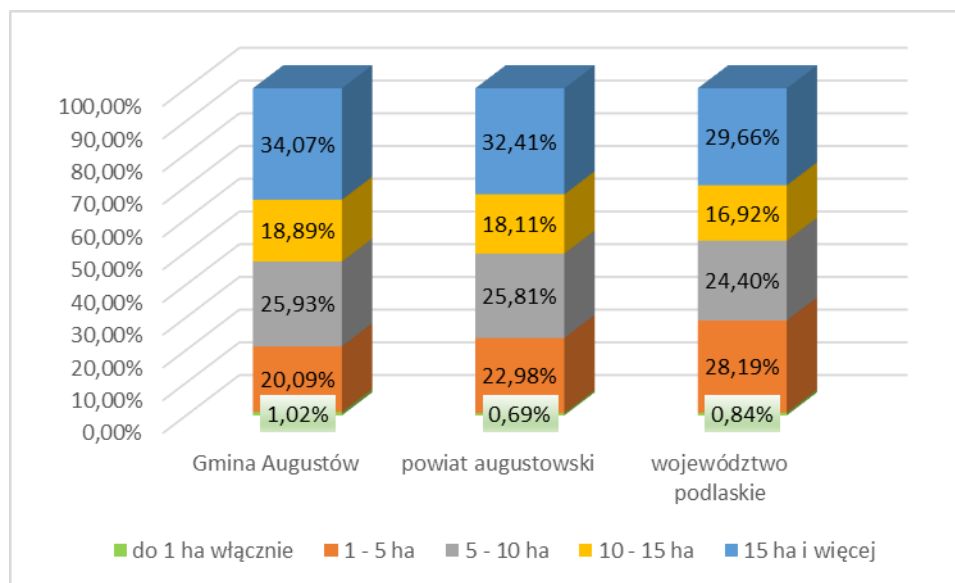
Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi na wykresie 31 gospodarstwa rolne w Gminie Augustów charakteryzują się zadawalającą strukturą agrarną, gdzie największy odsetek stanowią gospodarstwa duże (powyżej 15 ha).

Porównywalną strukturą agrarną charakteryzuje się powiat augustowski, w którym gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią 32,41% ogółu.

Trochę mniej korzystna sytuacja występuje w przypadku całości województwa. W województwie podlaskim aż 28,19% ogółu reprezentują gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha (w przypadku Gminy Augustów stanowią one 20,09%), co świadczy o ich znacznym rozdrobnieniu i może wpływać na mniejszą opłacalność ekonomiczną prowadzenia działalności rolniczej.

Wykres 31. Struktura gospodarstw w Gminie Augustów, powiecie augustowskim i województwie podlaskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. teren gminy jest obszarem, na którym powinna panować ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed funkcjami konfliktogennymi i przeznaczeniem na cele nierolnicze w planowaniu miejscowym, a przede wszystkim powinno tu panować ograniczanie do niezbędnego minimum przeznaczania na cele nierolnicze gruntów rolnych o wysokiej waloryzacji przestrzeni produkcyjnej, strategicznych dla produkcji żywności.

4.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Na terenie Gminy Augustów – zgodnie z danymi GUS – w 2022 r. istniało 410 podmiotów gospodarki narodowej, z czego sektor prywatny reprezentowało 398 podmiotów. Największą

ilość podmiotów prywatnych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - w 2022 r. było ich 352.

Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2016 – 2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podmioty wg sektorów własnościowych							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	340	329	338	360	382	387	410
sektor publiczny - ogółem	17	13	13	13	13	12	12
sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	15	12	12	12	12	11	11
sektor prywatny - ogółem	323	316	325	347	369	375	398
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	280	271	280	301	324	330	352
sektor prywatny - spółki handlowe	6	7	8	8	7	7	7
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	2	2	2	2	1	1
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	0	0	0	0	0
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	19	20	19	19	19	19	19

Źródło: Dane GUS

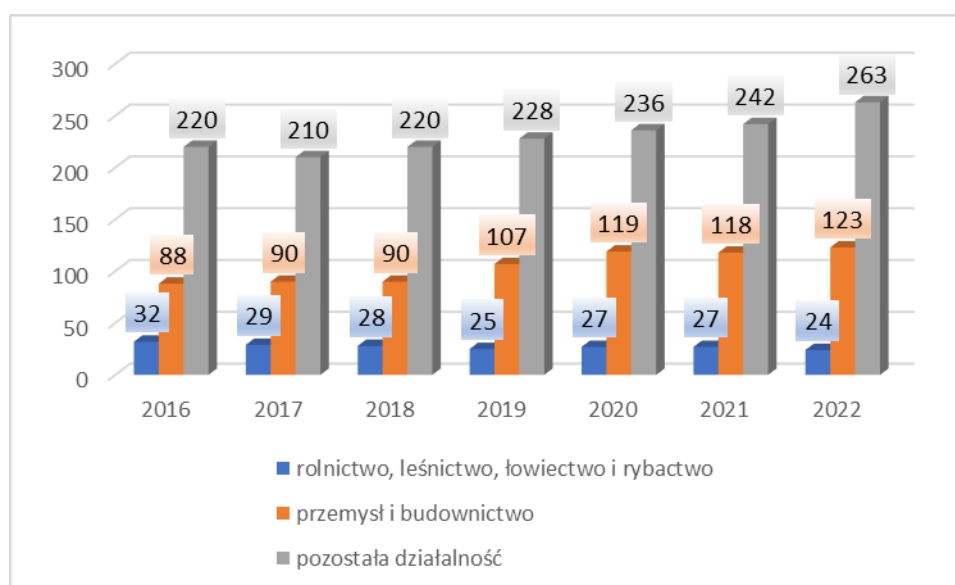
Na sektor publiczny składają się głównie państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, w 2022 r. było ich 11, sektor publiczny ogółem liczył 12 podmiotów. Na sektor prywatny oprócz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą składają się również spółki handlowe (7), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (1), fundacje (1) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (19).

Tabela 33. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności PKD 2007

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	340	329	338	360	382	387	410
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32	29	28	25	27	27	24
przemysł i budownictwo	88	90	90	107	119	118	123
pozostała działalność	220	210	220	228	236	242	263

Źródło: Dane GUS

Wykres 32. Podmioty według grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2016 – 2022

Źródło: Dane GUS

Analizując podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności PKD 2007 można zauważyć, że w 2022 r. na terenie Gminy Augustów najwięcej podmiotów zajmowało się pozostałą działalnością – 263, a najmniej rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – 24.

Na terenie Gminy Augustów w 2022 r. (zgodnie z danymi GUS) najwięcej było przedsiębiorstw o wielkości do 9 pracowników. Można więc stwierdzić, że na terenie gminy działają głównie niewielkie podmioty.

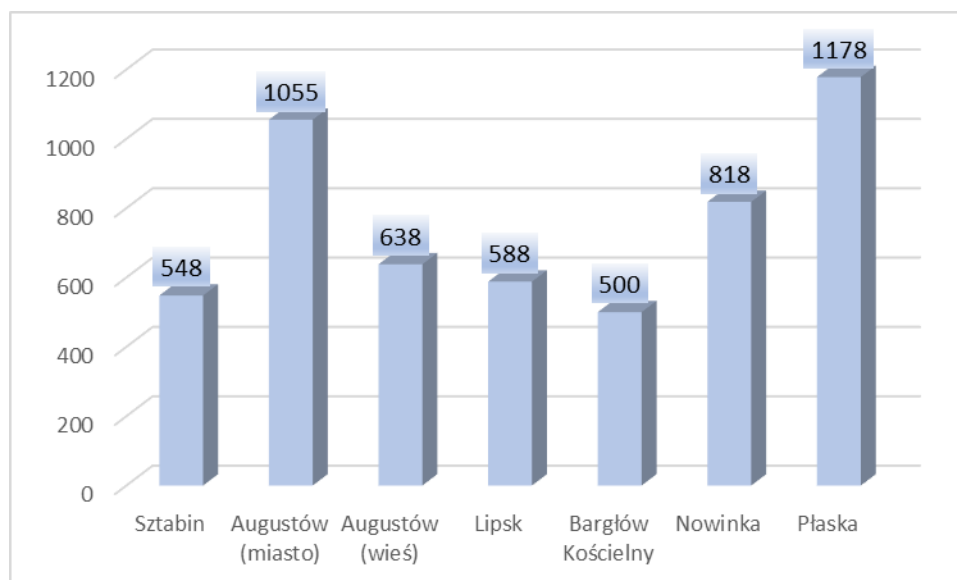
Tabela 34. Podmioty według klas wielkości

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	340	329	338	360	382	387	410
0 - 9	328	318	327	349	371	377	401
10 - 49	11	10	10	10	10	9	8
50 - 249	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane GUS

Aktywność gospodarczą oraz przedsiębiorczość mieszkańców dobrze charakteryzuje wskaźnik podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Pod tym względem Gmina Augustów w 2022 r. zajmowała czwarte miejsce wśród gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego.

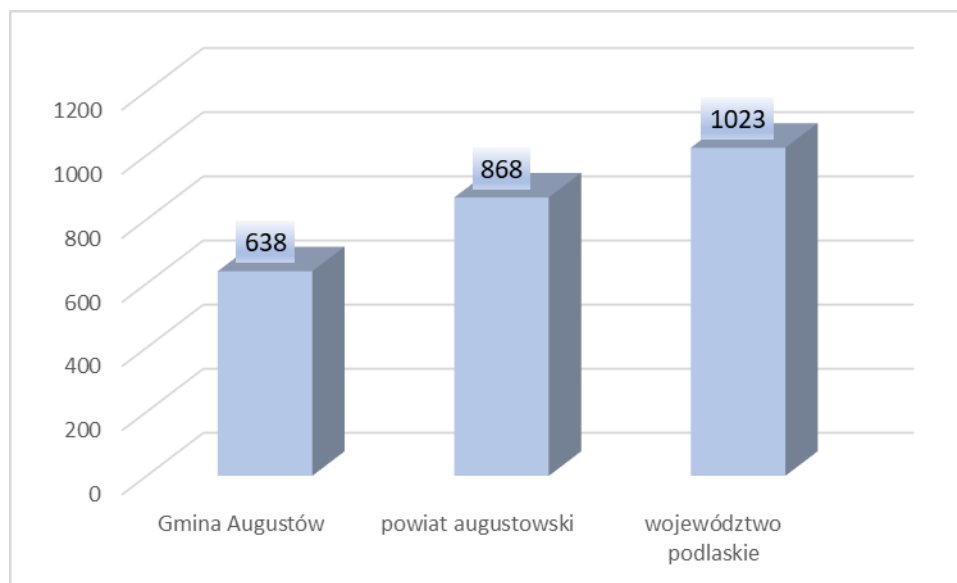
Wykres 33. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Porównując ten wskaźnik na terenie gminy ze średnią dla powiatu i województwa w 2022 r. to był on mniejszy zarazem od sytuacji w powiecie augustowskim jak i województwie podlaskim. Wskazuje to na potrzebę przeprowadzania działań służących pobudzeniu przedsiębiorczości mieszkańców gminy. Mogłaby ona ulec poprawie.

Wykres 34. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

4.3. TERENY INWESTYCYJNE

Na terenie Gminy Augustów brak terenów inwestycyjnych.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.1. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Układ komunikacyjny gminy stanowią drogi publiczne. Przez teren Gminy Augustów przebiegają:

- drogi krajowe – ok. 22,2 km;
- drogi wojewódzkie – ok. 6,7 km;
- drogi powiatowe – ok. 82 km;
- drogi gminne – 114 km;
- drogi wewnętrzne – ok. 250 km.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 40. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się na terenie miasta Augustów.

Przez teren Gminy Augustów przebiegają trasy i szlaki rowerowe, w tym:

- europejska trasa rowerowa Euro Velo R11,
- główny szlak rowerowy transgraniczny: „Pierścień rowerowej Suwalszczyzny” R65,
- „Wschodni szlak rowerowy Green Velo”.

Część dróg stanowiących sieć drogową Gminy Augustów nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa dla dróg publicznych, charakteryzuje się niewystarczającymi parametrami technicznymi w stosunku do określonych w nich wymogów. Na terenie gminy występują drogi posiadające nawierzchnię nieutwardzoną, co powoduje, że możliwość poruszania się tymi szlakami komunikacyjnymi jest bardziej uzależniona od warunków atmosferycznych niż ma to miejsce w przypadku dróg asfaltowych.

W związku z tym zasadne jest podjęcie działań mających na celu poprawę standardu technicznego dróg publicznych, zapewniającą poprawę jakości dróg i bezpieczeństwa ruchu drogowego. W tym celu niezbędne jest dokonanie budowy, przebudowy, rozbudowy i modernizacji istniejących dróg publicznych stanowiących sieć komunikacyjną gminy. Ponadto – dla zwiększenia poziomu bezpieczeństwa rowerzystów – konieczne jest tworzenie ścieżek rowerowych.

5.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Zgodnie z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów” na terenie gminy położone są:

- 1) ujęcia wody: Janówka, Grabowo Kolonia, Netta Druga, Pruska Mała, Rutki Nowe;
- 2) studnie głębinowe: Kolnica, Pruska Wielka.

Na terenie Gminy Augustów w 2022 r. – według danych GUS – 78,0% ludności korzystało z wodociągu.

W tymże roku zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 60,6 m³. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) wynosiła 228 km. Było 1 577 przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wystąpiło 53 awarii sieci wodociągowej.

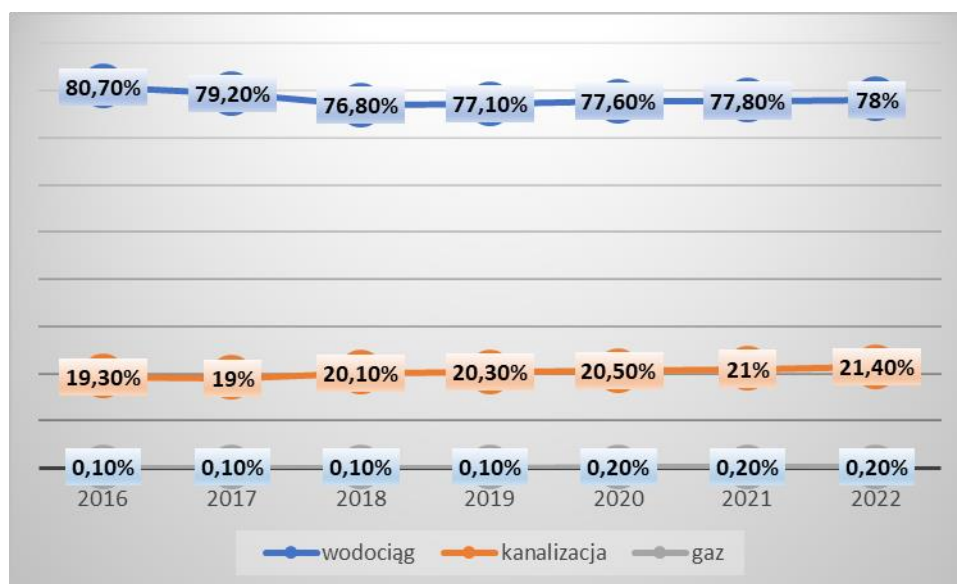
Tabela 35. Stan zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Augustów

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wodociągi								
długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	-	-	-	-	226	228	228
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	225,9	225,9	225,9	226	226	228	-
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1292	1684	1482	1509	1544	1559	1577
awarie sieci wodociągowej	szt.	70	111	69	101	101	93	53
woda dostarczona	dam ³	-	-	-	-	526	502,4	511,7
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	467,9	457,8	453,8	503,5	412,4	384,6	391,3
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	68,5	67,2	66,8	74,4	63,4	59,2	60,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5517	5407	5205	5214	5052	5014	5017

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
straty wody	dam ³	-	-	-	-	-	127,8	104,3
udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody	%	-	-	-	-	-	20,3	16,9
Zużycie wody z wodociągu								
na 1 mieszkańca	m ³	68,5	67,2	66,8	74,4	63,4	59,2	60,6
na 1 korzystającego	m ³	84,8	84,7	87,2	96,6	81,6	76,7	78
Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w badanym roku								
woda dostarczana do wodociągu	dam ³	1,3	1,3	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4
woda sprzedana z wodociągu ogółem	dam ³	1,3	1,3	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4
woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym	dam ³	1,3	1,3	1,2	1,4	1,1	1,1	1,1
Przedsiębiorstwa świadczące usługi w gminie w badanym roku								
przedsiębiorstwa świadczące usługę (dostarczające wodę)	ob.	2	2	2	2	2	2	2

Źródło: Dane GUS

Wykres 35. Odsetek ogółu ludności gminy korzystający z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i gazowej w latach 2016 – 2022

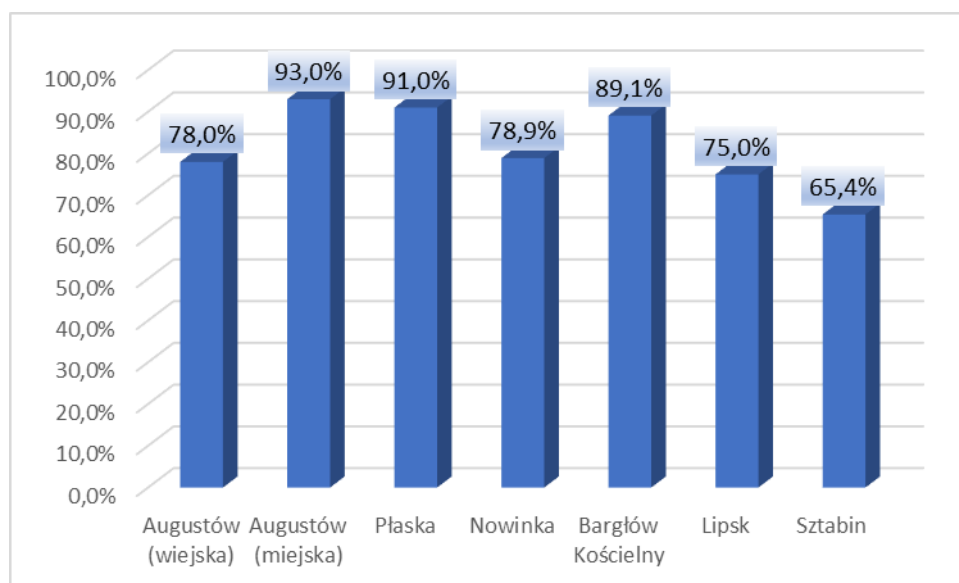

Źródło: Dane GUS

W 2022 r. 0,2% mieszkańców korzystało z sieci gazowej (zgodnie z danymi GUS), poziom ten utrzymuje się od 2020 r.

Biorąc pod uwagę odsetek ogółu ludności gminy korzystającej z wodociągu Gmina Augustów zajmuje trzecie od końca miejsce z jednym z najniższych poziomem ludności korzystających z wodociągu. Gorzej sytuacja wygląda na terenie Gminy Lipsk i Gminy Sztabin. Najlepiej sytuacja prezentuje się Gminie Miasto Augustów oraz Gminie Płaska.

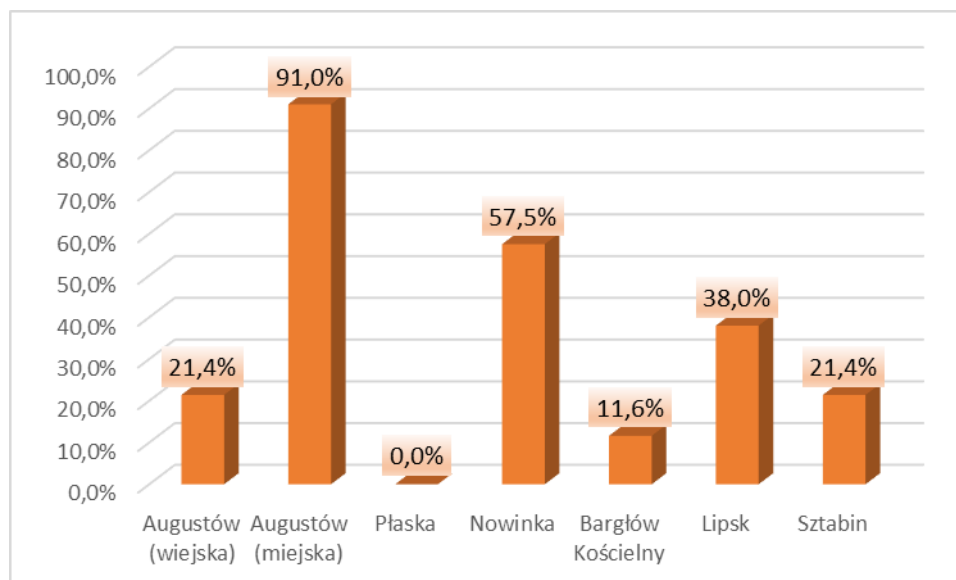
Wykres 36. Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w gminach leżących na terenie powiatu augustowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Biorąc zaś pod uwagę korzystających z kanalizacji w % ogółu ludności Gmina Augustów zajmuje ex aequo (wraz z Gminą Sztabin) 3 miejsce od końca spośród innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego. Najlepiej sytuacja wygląda w Gminie Miasto Augustów oraz Gminie Nowinka. Najgorzej w Gminie Płaska.

Wykres 37. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w gminach leżących na terenie powiatu augustowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Teren Gminy Augustów jest częściowo skanalizowany. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, zgodnie z danymi GUS, w 2022 r. wyniosła 43,2 km. W tymże roku istniało 270 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Tabela 36. Sieć kanalizacyjna

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kanalizacja								
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2	43,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	222	215	239	245	249	261	270
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	5	19	15	8	9	11	13
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	20,4	22,3	23,9	22,2	22,8	22,8	23,6
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	20	22	24	22	22	23	24
ludność korzystająca	osoba	1317	1295	1360	1374	1334	1353	1375

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
z sieci kanalizacyjnej								
Sieć rozdzielcza na 100 km²								
sieć kanalizacyjna	km	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2

Źródło: Dane GUS

Gmina Augustów nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Nieczystości płynne z terenu gminy trafiają na podstawie umowy do oczyszczalni ścieków położonej na terenie Gminy Miasto Augustów.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. z oczyszczalni korzystało 1385 mieszkańców gminy. Odprowadzono ogółem 24 dam³ ścieków.

Tabela 37. Nieczystości ciekłe i oczyszczalnia ścieków

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność korzystająca z oczyszczalni								
ogółem	osoba	944	1079	1090	1092	1164	1163	1385
z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ludności	%	13,8	15,8	16,1	16,2	17,9	18	21,5
Ścieki oczyszczane w ciągu roku								
odprowadzone ogółem	dam ³	20	22	24	22	22	23	24
odprowadzane w czasie doby do kanalizacji	dam ³	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
oczyszczane razem	dam ³	20	22	24	22	22	23	24
oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	100	100	100	100	100	100	100
odprowadzone na 1 mieszkańca	-	0,003	0,003	0,004	0,003	0,003	0,004	0,004
Nieczystości ciekłe								
zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31 grudnia	szt.	597	610	610	614	614	614	614
oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31 grudnia	szt.	704	704	704	704	722	749	773

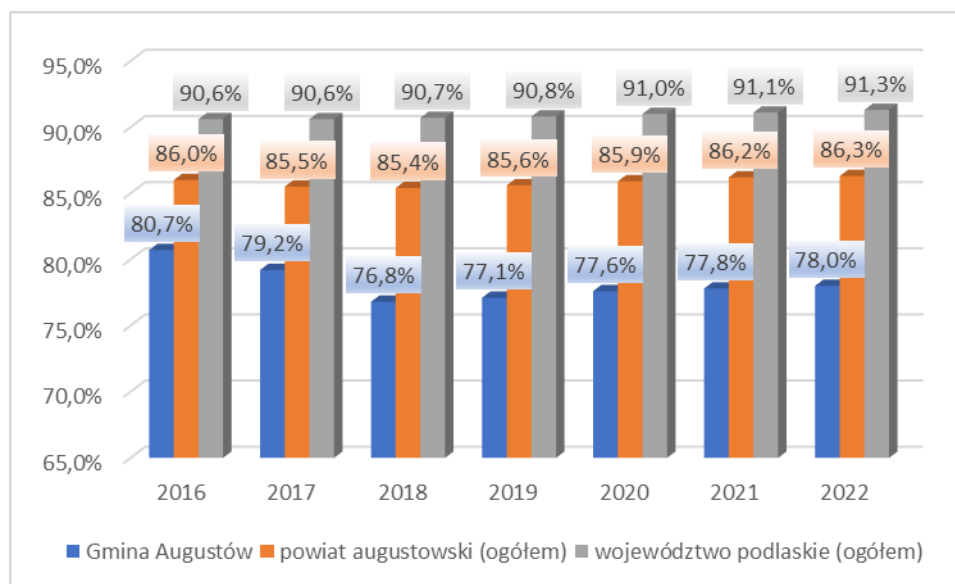
	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
nieczystości ciekłe (ścieki bytowe) odebrane w ciągu roku	m ³	-	-	5473,5	4409	4525,3	6617,3	937,9

Źródło: Dane GUS

Ścieki komunalne z terenu gminy bywają również oczyszczane w instalacjach przydomowych lub przechowywane w zbiornikach bezodpływowych. W 2022 r. na terenie gminy istniało 614 zbiorników bezodpływowych i 773 oczyszczalni przydomowych.

Porównując odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego można zauważyć, że na obszarze Gminy Augustów odsetek ten był niższy niż w powiecie i w województwie we wszystkich analizowanych latach.

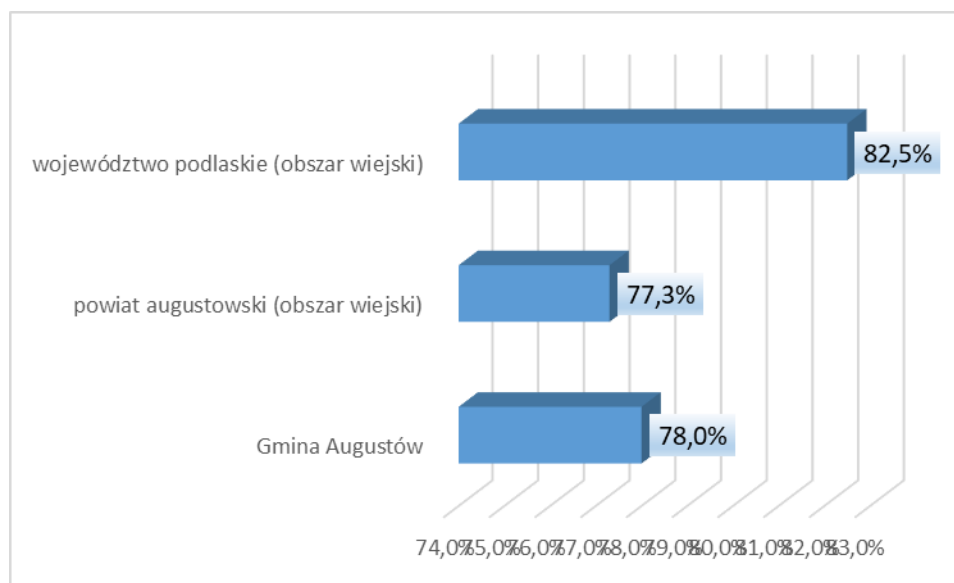
Wykres 38. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego (ogółem)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując zaś odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego – obszar wiejski oraz województwa podlaskiego – obszar wiejski sytuacja Gminy Augustów wygląda lepiej niż w powiecie, wciąż jednak jest gorsza niż średnia dla obszarów wiejskich w całym województwie.

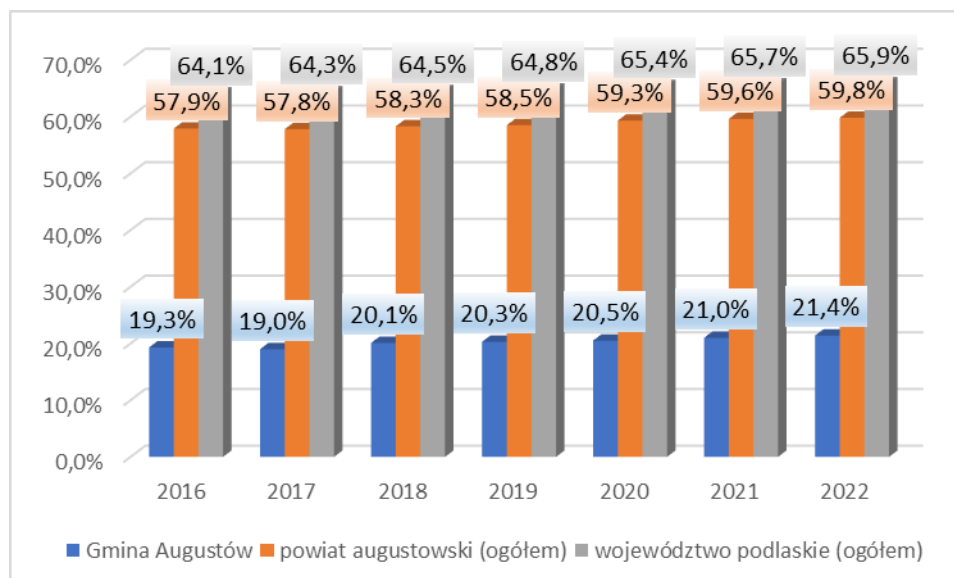
Wykres 39. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego (obszar wiejski) i województwa podlaskiego (obszar wiejski), 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2022 r.

W przypadku sieci kanalizacyjnej sytuacja na terenie gminy jest dużo mniej korzystna niż w powiecie i województwie podlaskim.

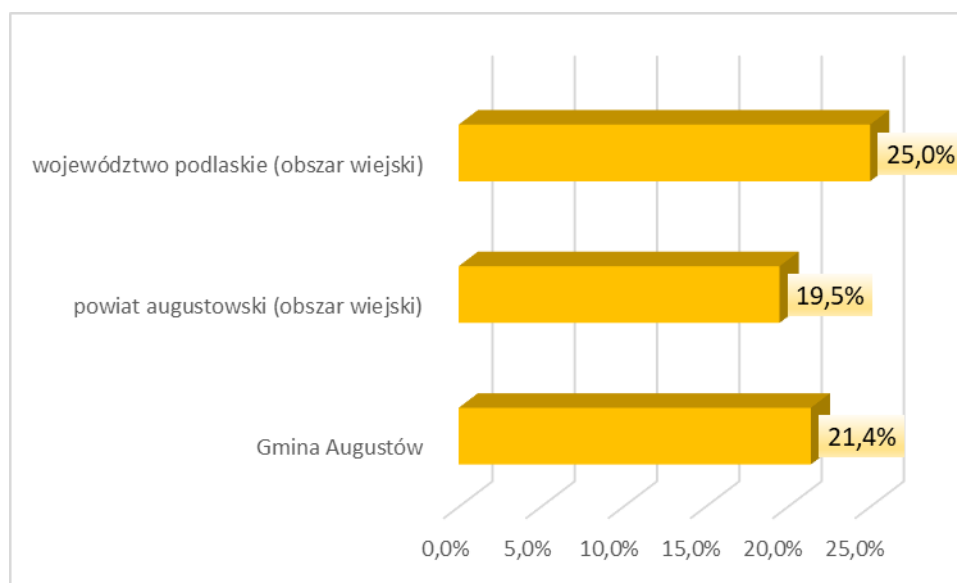
Wykres 40. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując jednak sytuację na terenie gminy z obszarami wiejskimi powiatu i województwa to odsetek osób korzystających z kanalizacji jest wyższy w Gminie Augustów niż na obszarach wiejskich powiatu augustowskiego.

Wykres 41. Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego (obszar wiejski) i obszarze wiejskim województwa podlaskiego, 2022 r.

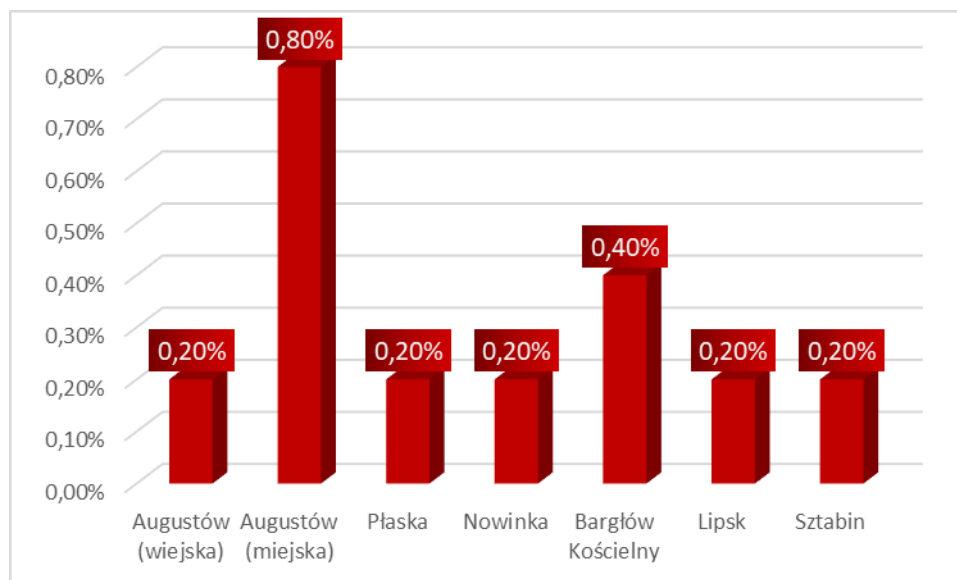

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2022 r.

W przypadku sieci gazowej sytuacja na terenie gminy jest porównywalna do sytuacji w innych gminach położonych na terenie powiatu augustowskiego.

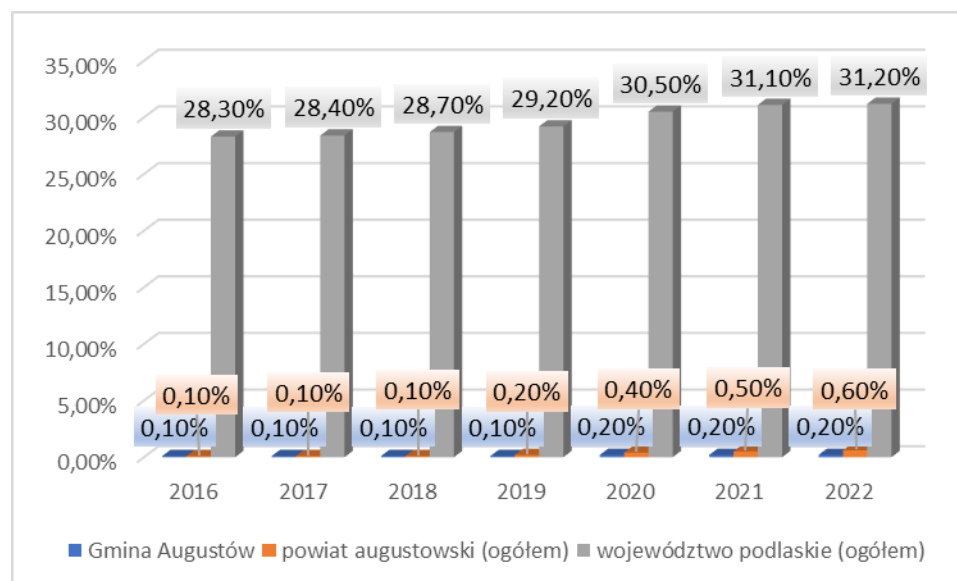
Porównując zaś poziom korzystania z sieci gazowej na terenie Gminy Augustów z sytuacją w powiecie i województwie to jest ona gorsza niż w województwie podlaskim i porównywalna do sytuacji w powiecie augustowskim. W latach 2016 – 2018 była ona wręcz jednakowa. Dopiero od 2019 roku sytuacja w powiecie zaczęła się zmieniać i średnia dla tego obszaru stała się wyższa niż w Gminie Augustów.

Wykres 42. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w gminach leżących na terenie powiatu augustowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2022 r.

Wykres 43. Odsetek osób korzystających z sieci gazowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego

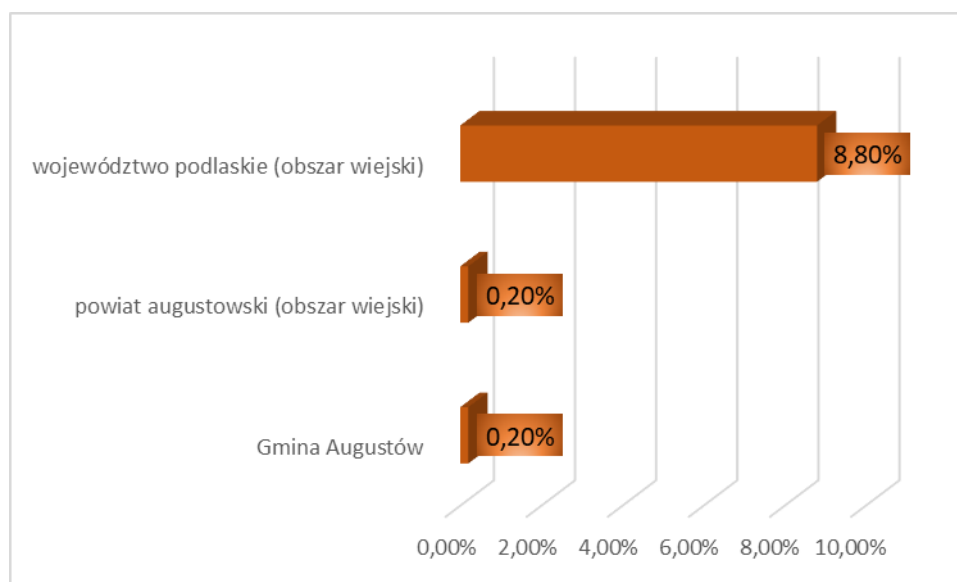

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując zaś odsetek osób korzystających z sieci gazowej na terenie Gminy Augustów z danymi dla obszarów wiejskich powiatu augustowskiego i obszarów wiejskich województwa podlaskiego w 2022 r. (dane GUS) zauważyć można, że sytuacja na terenie gminy jest taka

sama jak średnia dla obszarów wiejskich powiatu, mniejsza jednak od średniej dla obszarów wiejskich województwa.

Wykres 44. Odsetek osób korzystających z sieci gazowej na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego (obszar wiejski) i województwa podlaskiego (obszar wiejski), 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie Gminy Augustów źródłami wytwarzanych odpadów są:

- przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą,
- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe czy niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- ulice i place.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należą do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zamożność społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną.

Zgodnie z danymi GUS – w 2022 r. na terenie Gminy Augustów zebrano 1 046,58 t odpadów. Na jednego mieszkańca przypadało 111,7 kg odpadów zmieszanych. W 2022 r. ilość zebranych odpadów zmieszanych była większa niż w roku poprzednim. Najmniejszą ich ilość zebrano w 2020 r.

Ilość odpadów zebranych selektywnie w 2022 r. była niższa niż w 2021 r. Największą ich ilość zebrano w 2020 r.

Odpady zebrane selektywnie w 2022 r. stanowiły mniejszy odsetek zebranych odpadów w relacji do ogółu odpadów niż w roku 2021. Odsetek ten od 2020 r. wynosi powyżej 30% co może świadczyć o wzroście świadomości mieszkańców dotyczącej segregowania odpadów. Spadek tego odsetka od 2020 r. świadczy jednak, że temat ten wciąż jest istotny i warto dalej prowadzić akcje informacyjne i przeanalizować przyczyny zachodzących w ostatnich latach zmian.

Tabela 38. Odpady komunalne z terenu Gminy Augustów

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odpady zebrane w ciągu roku								
ogółem	t	-	856,28	956,77	1020,44	943,04	901,12	1046,58
ogółem w tys. ton	tys. t	-	0,86	0,96	1,02	0,94	0,9	1,05
z gospodarstw domowych	t	-	815,38	797,41	857,3	766,52	832,32	826,92
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	-	40,9	159,36	163,14	176,52	68,8	219,66
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku								
ogółem	t	-	86,9	204,91	263,72	391,9	327,78	325,7
z gospodarstw domowych	t	-	86,04	195,91	251,92	297,15	327,78	296,42
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	-	0,86	9	11,8	94,75	0	29,28
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku								
ogółem	t	821,69	769,38	751,86	756,72	551,14	573,34	720,88
ogółem na 1 mieszkańca	kg	120,2	113	110,7	111,9	84,7	88,3	111,7
z gospodarstw domowych	t	773,25	729,34	601,5	605,38	469,37	504,54	530,5
odpady z gospodarstw domowych	kg	113,1	107,1	88,5	89,5	72,2	77,7	82,2

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
przypadające na 1 mieszkańca								
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	szt.	2	2	1	1	1	1	2
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	-	40,04	150,36	151,34	81,77	68,8	190,38
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów								
ogółem	%	-	10,1	21,4	25,8	41,6	36,4	31,1
z gospodarstw domowych	%	-	10,6	24,6	29,4	38,8	39,4	35,8
papier i tektura, metale, szkło i tworzywa sztuczne	%	-	6	15,9	19,7	32,5	29,5	24,7
biodegradowalne	%	-	-	-	-	0,2	0	0,5
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca								
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	kg	-	-	-	150,86	145	139	162,2

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z „Raportem o Stanie Gminy Augustów za 2022 r.” od 2013 roku usługę w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych świadczy firma MPO Sp. z o.o. w Białymstoku, ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok.

Rada Gminy Augustów uchwałą Nr XXII/167/2017 z dnia 12 października 2017 r. postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy. Segregacja odpadów w gminie odbywa się w oparciu o pojemniki na odpady zmieszane, których wielkość jest dostosowana do potrzeb gospodarstwa domowego i worki na surowce.

Gospodarstwa domowe na własny koszt zaopatrują się w pojemniki na odpady zmieszane, natomiast worki są nieodpłatnie przekazywane mieszkańcom przez firmę odbierającą segregację.

W roku 2022 odpady zmieszane odbierane były raz w miesiącu, a w okresie letnim tj. kwiecień – październik dwa razy w miesiącu. Odpady segregowane odbierane były 1 raz w miesiącu.

Ponadto w okresie grzewczym, raz na 2 miesiące, odbierany był popiół z palenisk domowych. W 2022 r. firma transportująca odpady zorganizowała jedną akcję zbierania odpadów wielkogabarytowych. Odpady problematyczne takie jak zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady poremontowe i budowlane, wielkogabarytowe, zużyte baterie i akumulatory, opony, odpady niebezpieczne mieszkańcy mogą przekazać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzonego przez MPO Sp. z o.o. Augustów, Al. Kard. S. Wyszyńskiego 2.

Odpady w postaci przeterminowanych leków mieszkańcy Gminy Augustów mogli wrzucać do specjalnych pojemników ustawionych w przychodniach lekarskich w Żarnowie Drugim i Janowce. Odpady te odbierała firma FHU Natura z Bydgoszczy.

Tabela 39. Zestawienie ilości odpadów przyjętych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	0,32
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	2,00
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	8,42
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,46
RAZEM		11,20

Źródło: Dane Gminy Augustów

Zgodnie z „Analizą Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Gminy Augustów za 2022 rok” zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, przekazywane były do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Koszarówce ze Stacją Przeładunkową w Augustowie. Operatorem RIPOK-u, jest BIOM sp. z o. o z siedzibą w Dolistowie Starym I 144, 19-124 Jaświły, Biuro Zarządu: Zabiele 37, 19-124 Jaświły.

Niesegregowane odpady komunalne były poddawane procesowi mechaniczno – biologicznego przetworzenia w sortowni i kompostowni. W ZZO są również przetwarzane odpady zebrane selektywnie tym wielkogabarytowe oraz budowlane. Od stycznia 2016 r. przyjmowany jest popiół.

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych - 22,47%.

Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 9,23%.

Poziom składowania odpadów komunalnych – 5,58%.

5.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów” zaopatrzenie w energię elektryczną Gminy Augustów opiera się na systemie sieci 110 kV krajowego systemu sieci WN (wysokiego napięcia).

Teren gminy jest obsługiwany przez stacje transformatorowe SN/nn. Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się przez system sieci SN. Wszystkie stacje SN posiadają możliwość awaryjnego zasilania innymi sieciami SN.

Istniejące linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV na terenie gminy – mają ustanowione pasy technologiczne, są to:

- linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV Augustów – Dąbrowa Białostocka,
- linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV Augustów – Szeligi - linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV Augustów – Suwałki. GPZ 110/15 kV, zlokalizowany jest na terenie Miasta Augustowa.

Z GPZ wyprowadzone są napowietrzne linie średniego napięcia 15 kV, które zasilają użytkowników z terenu gminy Augustów w energię elektryczną.

Punkty zasilające poszczególne odbiory stanowią stacje transformatorowe 15/0,4 kV, zasilane z istniejących linii napowietrznych SN 15 kV magistralnych i odgałęzień.

Na tereny gminy zlokalizowane są istniejące i projektowane urządzenia elektroenergetyczne:

I. Istniejące:

- a. Linia WN-110 kV relacji Augustów-Stefa (Suwałki)-Suwałki 1,
- b. Linia WN-110 kV relacji Augustów-Dąbrowa Białostocka,
- c. Linia WN-110 kV relacji Augustów-Szelgi (Elk),
- d. Stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- e. Linie 15 kV,
- f. Linie niskiego napięcia.

II. Projektowane przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok:

- a. Stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- b. Linie 15 kV zasilające w/w/ stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- c. Linie niskiego napięcia.

Oraz w dalszej perspektywie planowana budowa linii WN-110 kV relacji Sejny-Augustów 2. Istniejące trzy jednotorowe linie WN 110 kV są źródłem pola elektroenergetycznego i wymagają ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Dla jednotorowych napowietrznych linii WN-110 kV ustanawia się pas o szerokości 40 m o ograniczonym użytkowaniu (po 20 m z każdej strony linii licząc od jej osi), gdzie dopuszczalna jest lokalizacja budynków jedynie po uzgodnieniu z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok.

Zmiana zagospodarowania terenu sąsiadującego z linią 110 kV podlega uzgodnieniu z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok a przy linii 15 kV z Rejonem Energetycznym Suwałki.

Zmiana użytkowania terenu objętego ww. pasem wymaga uzgodnienia z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok. Dopuszczalna jest lokalizacja budynków w odległości od linii 110 kV mniejszej niż wskazana powyżej, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w odpowiednich przepisach i normach. Planowane w sąsiedztwie linii 110 kV obiekty muszą spełniać normy i przepisy regulujące odległości obiektów od linii elektroenergetycznej oraz sposób ich budowy po uzgodnieniu z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok.

Rysunek 25. przedstawia infrastrukturę energetyczną przebiegającą przez województwo podlaskie.

Rysunek 25. Infrastruktura energetyczna województwa podlaskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Na terenie Gminy Augustów, podobnie jak w całym kraju, w ostatnich latach dynamicznie rozwija się wykorzystanie terenów pod OZE z wykorzystaniem promieniowania słonecznego.

Na terenie gminy nie ma systemu ciepłowniczego, każde gospodarstwo korzysta z własnego źródła ciepła.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. były 4 mieszkania wyposażone w gaz sieciowy (poziom ten utrzymywał się od 2020 r., w latach 2016 – 2019 było to 1 mieszkanie). W 2022 r. 0,2% mieszkańców korzystało z sieci gazowej (zgodnie z danymi GUS), poziom ten utrzymuje się od 2020 r.

Gazyfikacja terenów Gminy Augustów jest możliwa poprzez rozbudowę istniejącej oraz projektowanej sieci średniego ciśnienia z Gminy Miasto Augustów pod warunkiem spełnienia warunków technicznych oraz uzyskania pozytywnych wyników oceny efektywności ekonomicznej inwestycji.

Przez jej teren przebiega Sieć Szerokopasmowej Polski Wschodniej.

6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

6.1. INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Na terenie Gminy Augustów położonych jest 6 szkół podstawowych:

1. Szkoła Podstawowa im Gen. I. Prądzyńskiego w Białobrzegach,
2. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Janówce,
3. Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Kolnicy,
4. Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Netcie,
5. Szkoła Podstawowa im. Obrońców Westerplatte w Rutkach,
6. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Żarnowie.

Jest jedno niepubliczne przedszkole „Bajeczka”.

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjętego uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. na terenie województwa podlaskiego głównym ośrodkiem akademickim jest Białystok. Ośrodkami szkolnictwa wyższego są także: Suwałki, Augustów, Grajewo, Łomża, Zambrów, Hajnówka, Drohiczyne i Siemiatyczach.

Zgodnie z danymi Gminy Augustów ilość uczniów na jej terenie wygląda następująco:

- rok szkolny 2021/2022 – 635,
- rok szkolny 2022/2023 – 628,
- rok szkolny 2023/2024 – 611.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty w poszczególnych placówkach w 2022 r. zaprezentowano w poniższych tabelach.

Tabela 40. Wyniki egzaminu z języka polskiego, 2022 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	22	48
Kolnica	48	7	59
Netta Pierwsza	14	12	57
Żarnowo Drugie	1	10	60
Rutki Nowe	1	11	52
Białobrzegi	75	11	38

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 41. Wyniki egzaminu z matematyki, 2022 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	22	55
Kolnica	48	7	59
Netta Pierwsza	14	12	58
Żarnowo Drugie	1	10	67
Rutki Nowe	1	11	46
Białobrzegi	75	11	47

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 42. Wyniki egzaminu z języka angielskiego, 2022 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	22	65
Kolnica	48	7	60
Netta Pierwsza	14	12	42
Żarnowo Drugie	1	10	60
Rutki Nowe	1	11	47
Białobrzegi	75	11	44

Źródło: dane Gminy Augustów

W poniższych tabelach zaprezentowano wyniki egzaminów ósmoklasisty w poszczególnych placówkach w 2023 r.

Tabela 43. Wyniki egzaminu z języka polskiego, 2023 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	20	57
Kolnica	48	10	54
Netta Pierwsza	14	10	61
Żarnowo Drugie	1	11	72
Rutki Nowe	1	8	64
Białobrzegi	75	9	62

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 44. Wyniki egzaminu z matematyki, 2023 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	20	44
Kolnica	48	10	53
Netta Pierwsza	14	10	57
Żarnowo Drugie	1	11	54
Rutki Nowe	1	8	74
Białobrzegi	75	9	61

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 45. Wyniki egzaminu z języka angielskiego, 2023 r.

		Liczba zdających	Średni wynik %
Janówka	48 A	20	58
Kolnica	48	10	53
Netta Pierwsza	14	10	52
Żarnowo Drugie	1	11	56
Rutki Nowe	1	8	76
Białobrzegi	75	9	60

Źródło: dane Gminy Augustów

Tabela 46. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminach położonych na terenie powiatu augustowskiego, 2022 r.

Gmina - nazwa	Typ gminy	język polski		matematyka		język angielski		język niemiecki		język rosyjski	
		liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
Augustów	Gmina wiejska	73	51	73	55	73	54				
Augustów	Gmina miejska	381	56	382	56	381	64	1		3	
Bargłów Kościelny	Gmina wiejska	72	56	72	53	72	49				
Lipsk	Obszar wiejski	2		2						2	
Lipsk	Miasto	43	55	43	67	39	61			4	
Nowinka	Gmina wiejska	40	49	40	50	36	63			4	
Płaska	Gmina wiejska	35	58	35	59	35	56				
Sztabin	Gmina wiejska	49	56	49	56	48	58			1	

Źródło: mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow

Tabela 47. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminach położonych na terenie powiatu augustowskiego, 2023 r.

Gmina - nazwa	Typ gminy	język polski		matematyka		język angielski		język niemiecki		język rosyjski	
		liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
Augustów	wiejska	68	61,08824	68	54,64706	68	58,51471				
Augustów	miejska	384	63,75	384	48,60417	378	63,83069	5	80,2	5	75,2
Bargłów Kościelny	wiejska	44	57,43182	44	44,72727	44	50				
Lipsk	Miasto	49	65,55102	49	44,65306	49	52,38776				
Nowinka	wiejska	44	56,86364	44	41,81818	35	59,4			9	36,88889
Płaska	wiejska	19	58,21053	19	45,26316	18	57,44444	1			
Sztabin	wiejska	47	63,78723	47	54,46809	47	49,59574				

Źródło: mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow

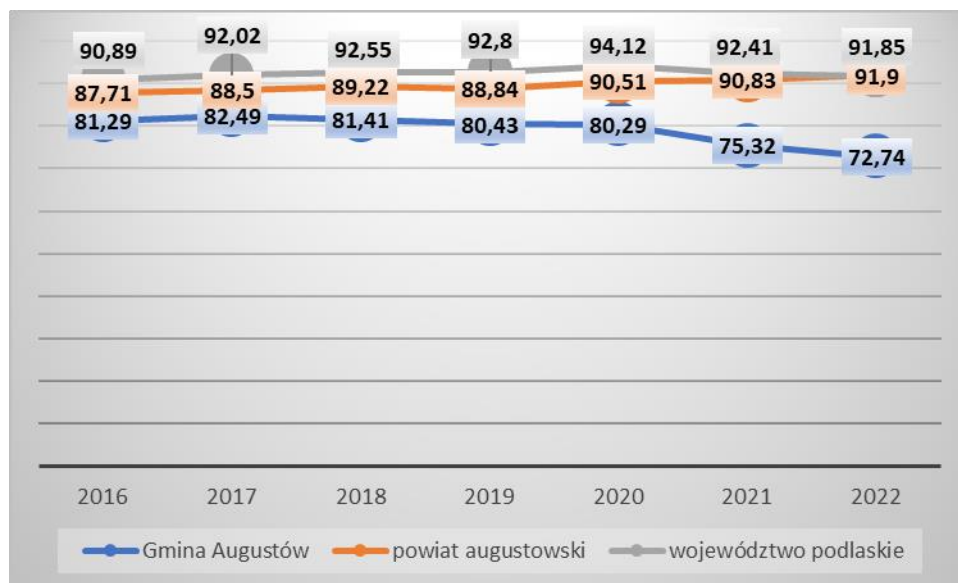
Analizując wyniki egzaminu ósmoklasisty, który został przeprowadzony w 2022 r. i 2023 r. widać, że wyniki uczniów z terenu Gminy Augustów nie różnią się znacząco od wyników uczniów z innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego. Widać jednak, że jest przestrzeń do poprawy szczególnie w przypadku języka polskiego (choć wyniki w 2023 r. były lepsze niż w 2022 r. w porównaniu do innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego).

Wyniki egzaminów mogą wskazywać na to, że poziom edukacji na terenie gminy jest na stosunkowo dobrym poziomie. Wciąż jednak niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowych prac służących by poziom nauczania był na jak najwyższym poziomie wraz ze wsparciem osób mających trudności w nauce, wykazujących specjalne zainteresowania w jakiejś dziedzinie oraz osób wybitnie uzdolnionych.

Współczynnik skolaryzacji netto jest liczony jako relacja liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Porównując współczynniki skolaryzacji w stosunku do szkół podstawowych na terenie Gminy Augustów, powiatu augustowskiego oraz województwa podlaskiego można zauważyć, że najmniejsza wartość wskaźnika występuje na terenie gminy, a największa na terenie województwa podlaskiego (oprócz roku 2022, gdzie sytuacja na terenie powiatu i województwa była niemal identyczna).

Wykres 45. Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie Augustów, powiecie augustowskim oraz w woj. podlaskim (szkoły podstawowe)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. było najwięcej dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych w porównaniu do lat 2016 – 2021.

W 2022 r. funkcjonowało 6 przedszkoli w szkołach podstawowych i 12 oddziałów/grup/klas.

Największa ilość dzieci w wieku 3 – 4 lata w latach 2016 – 2022 wystąpiła w 2020 r.

Tabela 48. Wychowanie przedszkolne

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych								
ogółem	osoba	88	88	92	90	78	91	177
chłopcy	osoba	54	58	58	43	43	55	85
dziewczęta	osoba	34	30	34	47	35	36	92
Dzieci w wieku przedszkolnym								
dzieci w wieku 3 - 4 lat	osoba	143	134	111	120	149	143	141
dzieci w wieku 3 - 5 lat	osoba	217	208	179	184	205	225	210
dzieci w wieku 3 - 6 lat	osoba	291	282	252	251	281	280	296
dzieci w wieku 4 - 6 lat	osoba	222	217	206	176	212	208	225

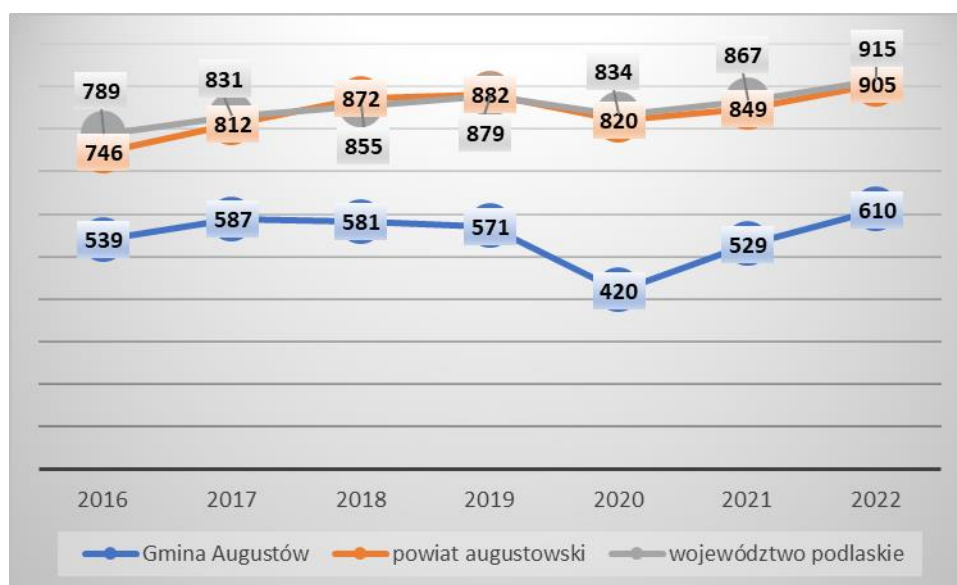
	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
dzieci w wieku 6 lat	osoba	-	-	-	-	76	55	86
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych								
ogółem	ob.	7	7	7	7	7	6	6
oddziały (klasy, grupy)	-	7	7	7	8	8	7	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując wskaźnik ilości dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3 – 5 lat w Gminie Augustów, powiecie augustowskim oraz województwie podlaskim można wskazać, że poziom objęcia wychowaniem przedszkolnym najmłodszych mieszkańców Gminy Augustów jest zdecydowanie niższy niż średnia dla powiatu i województwa.

Na terenie gminy ilość dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3 – 5 lat w 2022 r. był najwyższy w porównaniu do lat 2016 – 2021.

Wykres 46. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Augustów, powiecie augustowskim oraz województwie podlaskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA I REKREACYJNA

Na terenie Gminy Augustów znajdują się różne obiekty sportowe i rekreacyjne. Zaliczyć do nich można:

- Boiska:
 - przy każdej szkole podstawowej,
 - boisko piłkarskie pełnowymiarowe w Biernatkach,
 - boisko piłkarskie niepełnowymiarowe w Prusce Wielkiej,
 - boisko piłkarskie niepełnowymiarowe w Grabowie;
- Siłownie zewnętrzne w miejscowościach: Janówka, Grabowo, Kolnica Nowa, Rzepiski, Bór, w Centrum Kultury i Bibliotece Gminy Augustów w Żarnowie Drugim;
- Place zabaw przy szkołach podstawowych i w Centrum Kultury i Bibliotece Gminy Augustów w Żarnowie Drugim.

Na terenie gminy działalność prowadzą dwa kluby sportowe, tj. UKS „Grab” w Janówce z zakresu sportu – piłka nożna oraz UKS „Białobrzegi” w Białobrzegach z zakresu sportu – tenis stołowy.

W 2022 r. na terenie gminy zorganizowane zostały m.in. następujące imprezy sportowo-rekreacyjne: Turniej Rodzin o Puchar Przewodniczącej Rady Gminy Augustów, Mecz piłki siatkowej o Puchar Wójta Gminy Augustów, XII Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Wójta Gminy Augustów, Turniej Sołectw o Puchar Wójta Gminy Augustów, Turniej „ziemniak w roli głównej”, Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego.

6.3. INFRASTRUKTURA KULTURY

Na terenie Gminy Augustów funkcjonują:

- Centrum Kultury i Biblioteka Gminy Augustów w Żarnowie Drugim,
- Filia w Rutkach Nowych,
- Filia w Janówce,
- Filia w Białobrzegach,
- Filia w Borze,
- Filia w Netcie Folwark.

Centrum Kultury i Biblioteka Gminy Augustów w Żarnowie została powołana Uchwałą Nr XVI/119/2016 Rady Gminy Augustów z dn. 16.12.2016 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury oraz nadania statutu Centrum Kultury i Bibliotece Gminy Augustów w Żarnowie.

Centrum oraz Filie w 2022 r. prowadziły: wystawy; spotkania, prezentacje, lekcje biblioteczne, warsztaty; imprezy kulturalne (takie jak: Dzień Animatora kultury, Prezentacja kół zainteresowań, XIV Festyn Gminny z pempuchem, Dożynki Gminne, Święto Jesieni, Ocalić od zapomnienia – „Wspomnień czar – czasy PRL”, Wigilia wielopokoleniowa, „Wakacje inne niż wszystkie 2022”), Występy zespołów amatorskich, Występy zespołów zawodowych, Gminne turnieje, konkursy i przeglądy (takie jak: IX Przegląd kolęd i pastorałek, XVIII Mistrz Ortografii, Konkurs wielkanocny, Przegląd Piosenki Dowolnej, X Festiwal Piosenki Przedszkolnej Mam mały talent, XXIV Wszystko wiem o miano małego Omnibusa, Konkurs Mój ogród to nasza piękna Wieś, Konkurs Wieńce i wiązanki żniwne, Oryginalne Plody – wielkość, kształt, Konkurs Wiersze wierszyki łamiące języki, IX Przegląd Piosenki Patriotycznej, Konkurs bożonarodzeniowy Herody), Szkolenia /spotkania w placówce (m.in. Szkolenie rolników ODR, Szkolenie Stowarzyszenie Nasza Augustowszczyzna, Odbiór drogi Żarnowo Trzecie, Szkolenie rolników ODR, Spotkanie harcerzy, Spotkanie harcerzy, Szkolenie rolników ODR).

Pod opieką Centrum Kultury i Biblioteki Gminy Augustów w Żarnowie działa Zespół mniejszości religijnej Staroobrzędowców „Riabina”.

W roku 2022 Filia w Netcie Folwark prowadziła działalność kulturalno – oświatową zgodnie z opracowanym planem rocznym. W Filii organizowane były zajęcia w kołach zainteresowań: koło tenisa sportowego, koło plastyczne i koło komputerowe. W okresie ferii zimowych, a także wakacji letnich, organizowane były dodatkowe zajęcia kulturalno – rozrywkowe dla dzieci i młodzieży. W sierpniu realizowała projekt wakacyjny „Wakacje inne niż wszystkie 2022”. Filia organizowała także imprezy : dyskoteki, konkursy, spotkania/ prelekcja, imprezy sportowe. Imprezy organizowane przez świetlicę cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Filia udostępniała, także salę na imprezy okolicznościowe organizowane przez osoby prywatne i instytucje.

Filia w Borze umożliwiała korzystanie z komputerów i internetu, drukarki, skanu i xero w celu pisania prac szkolnych oraz odszukiwania informacji. 48 zarejestrowanych w Filii użytkowników miało możliwość korzystania z księgozbioru biblioteki liczącego woluminów

2862 i prasy 4 tytułów oraz materiałów bibliotecznych. W Filii prowadzone były zajęcia religii staroobrzędowców.

W 2022 r. biblioteki z terenu Gminy Augustów organizowały zajęcia oraz spotkania dla dzieci, młodzieży i dorosłych takie jak:

- lekcje biblioteczne,
- zajęcia czytelniczo – plastyczne,
- Dzień Głośnego Czytania,
- udział w ogólnopolskiej akcji „Jak nie czytam jak czytam”,
- Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom,
- „Cała Polska czyta dzieciom”,
- Światowy Dzień Książki,
- Narodowe czytanie : „Ballady i romanse” A. Mickiewicza,
- konkursy recytatorskie, plastyczne wewnętrzne m.in. związane z obchodami świąt, np. Dnia Pluszowego Misia, Dzień Kota,
- konkurs recytatorski dla uczniów szkół Gminy Augustów „Wiersze, wierszyki łamiące języki”,
- konkursy na laurkę – Dzień Babci i Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki,
- organizowanie zajęć podczas ferii zimowych, wakacji dla dzieci w placówkach,
- udział w ogólnopolskim projekcie „Książka na start – Mała książka wielki człowiek.

W 2022 r., zgodnie z danymi GUS, na terenie Gminy Augustów było 9,3 bibliotek publicznych na 10 tys. ludności (poziom ten utrzymywał się od 2021 r. i był najwyższy w porównaniu do lat 2016 – 2020).

Najmniejsza ilość osób na 1 placówkę biblioteczną w analizowanych latach wystąpiła w 2022 r. Największa ilość woluminów w księgozbiorze wystąpiła w 2022 r. (ilość – 46.535).

Tabela 49. Biblioteki publiczne

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Biblioteki publiczne								
biblioteki i filie	ob.	6	6	6	6	6	6	6
pracownicy bibliotek (działalności podstawowej)	osoba	9	5	6	5	6	5	5
księgozbiór	wol.	43264	44069	44566	45338	45215	45596	46535
czytelnicy w ciągu roku	osoba	1069	947	1001	1060	1014	1005	984

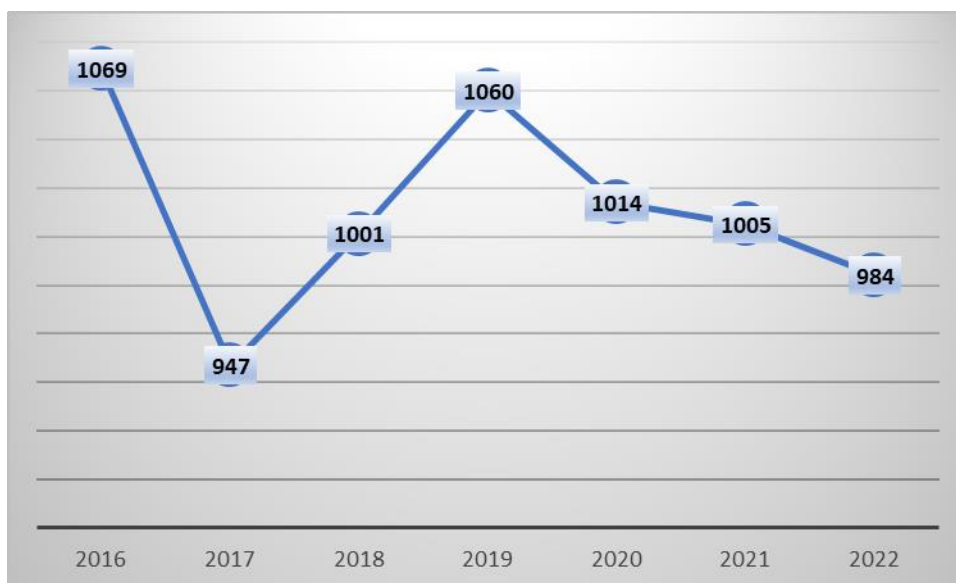
	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	24765	21582	22115	23284	21640	22497	22265
zbiory specjalne	szt.	-	-	-	91	91	91	91
obiekt przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych	ob.	-	-	-	-	1	1	1
Biblioteki publiczne - wskaźniki								
biblioteki publiczne na 10 tys. ludności	ob.	8,8	8,8	8,9	8,9	9,2	9,3	9,3
ludność na placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)	osoba	1139	1138	1130	1127	1085	1074	1072
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	6330,7	6452,3	6575,1	6707,8	6945,5	7075,7	7236
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	156	139	147	157	156	155	153
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	23,2	22,8	22,1	22	21,3	22,4	22,6

Źródło: Dane GUS

Zgodnie ze wskaźnikami dotyczącymi bibliotek publicznych na terenie Gminy Augustów w 2022 r. wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach osiągnęły poziom 22,6 woluminów (najwyższy wynik w analizowanych latach wystąpił w 2016 r.).

Na Wykresie 47 zaprezentowano liczbę czytelników na terenie Gminy Augustów, zgodnie z danymi GUS, w latach 2016 – 2022. Ich liczba największa wystąpiła w 2016 r.

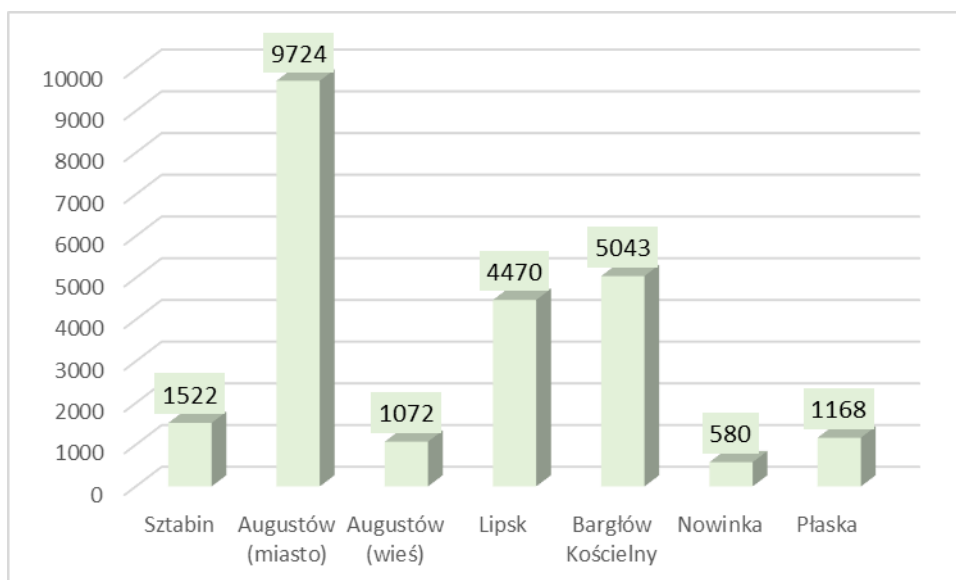
Wykres 47. Liczba czytelników w ciągu roku (2016 – 2022)

Źródło: Dane GUS

Porównując liczbę osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną wśród gmin powiatu augustowskiego w 2022 r. zauważyć można, że Gmina Augustów zajmuje wśród nich drugie miejsce. Lepsza sytuacja (czyli mniejsza ilość osób na 1 placówkę biblioteczną) wystąpiła jedynie w Gminie Nowinka.

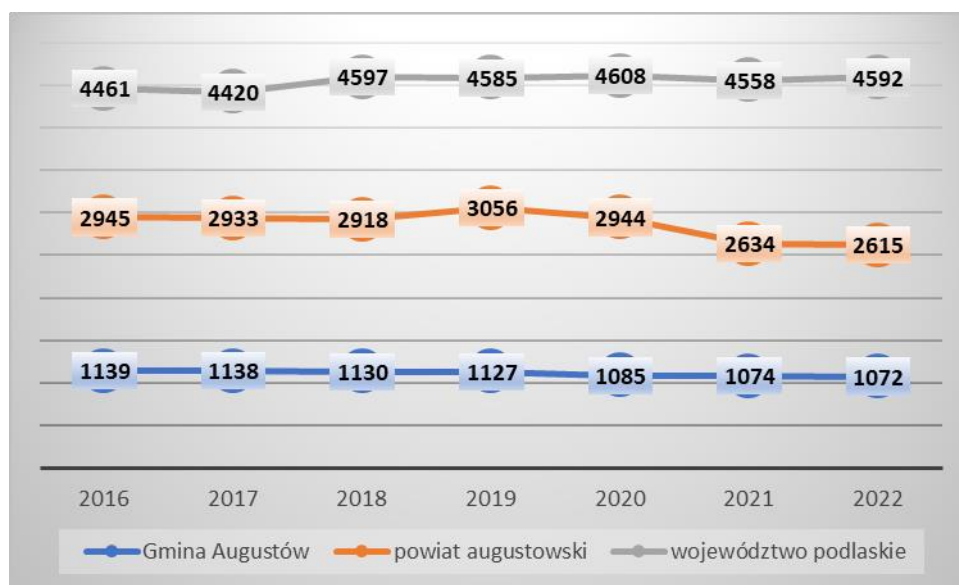
Wykres 48. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w poszczególnych gminach powiatu augustowskiego, 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

W porównaniu do wielkości wskaźnika w powiecie i województwie sytuacja gminy również wygląda zadawalająco. Jest lepsza niż w powiecie i województwie we wszystkich latach analizy (w latach 2016 – 2022). W przypadku gdyby liczba ludności wzrosła (co byłoby samo w sobie zjawiskiem pozytywnym) dobry dostęp do biblioteki i jej zasobów w przypadku braku dalszych inwestycji mógłby ulec jeszcze pogorszeniu. Warto powiększać ofertę bibliotek.

Wykres 49. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w Gminie Augustów, powiecie augustowskim oraz województwie podlaskim (2016 – 2022)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.4. INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Augustów” ludności zamieszkałej na obszarze gminy świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zapewniają dwie poradnie medycyny rodzinnej w: Janówce, i Żarnowie Drugim. Zatrudnionych jest tam dwóch lekarzy. Baza lokalowa placówek ochrony zdrowia jest dobra, jednakże wszystkie placówki wymagają znacznego doposażenia w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną.

W zakresie opieki szpitalnej oraz specjalistycznej mieszkańcy korzystają z usług placówek zlokalizowanych m.in. na terenie Gminy Miasto Augustów.

Brak danych GUS dotyczących występowania aptek na terenie gminy. Znajdują się one na terenie Gminy Miasto Augustów.

Jednym z głównych aspektów w kwestii infrastruktury społecznej i jakości opieki zdrowotnej, który uwzględniono w analizie, jest dostęp pacjentów do świadczeń. Jest on bardzo istotny, zwłaszcza w kontekście najstarszych mieszkańców gmin. Zgodnie z informacjami zaprezentowanymi na Wykresie 51 w latach 2016 – 2022 brak jednolitej tendencji w liczbie udzielonych porad. Najmniejsza ich liczba wystąpiła w 2021 r. W 2022 r. ich liczba odrobinę wzrosła jednak wciąż była dużo mniejsza niż w 2019 r. (przed wystąpieniem pandemii Covid-19).

Wykres 50. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie gminy

Źródło: Dane GUS

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (z siedzibą w Augustowie), który jest jednostką organizacyjną gminy.

W analizowanych latach liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności na terenie gminy spadała od 2018 r. do 2021 r. w 2022 r. wzrosła by osiągnąć wynik jedynie odrobinę mniejszy niż w 2017 r. (największa liczba beneficjentów wystąpiła w 2016 r.).

Analizując zaś dane na temat liczby osób oraz gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej, szczegóły zaprezentowane zostały w tabeli 50, można zauważyć, że

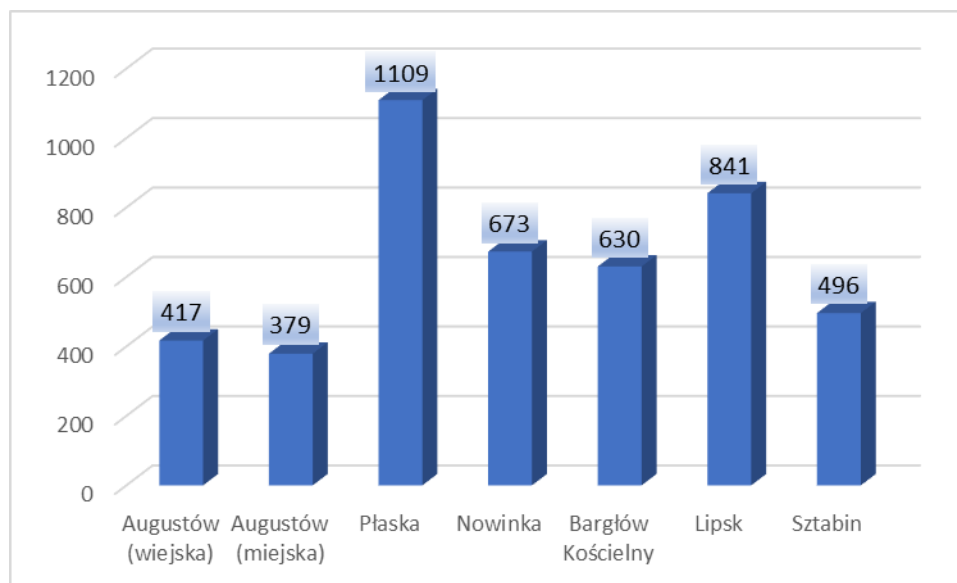
w 2021 r. było najmniej gospodarstw i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (analizując lata 2016 – 2022). Wzrost, który nastąpił w 2022 r. – jeśli ta tendencja zostanie utrzymana – spowoduje konieczność przekazywania dodatkowych środków z budżetu gminy na cele związane z pomocą społeczną.

Tabela 50. Liczba osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej - wskaźniki								
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	osoba	699	423	439	315	307	277	417
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej								
ogółem	gosp.	134	89	104	85	84	77	110
poniżej kryterium dochodowego	gosp.	76	45	52	43	46	36	52
powyżej kryterium dochodowego	gosp.	58	44	52	42	38	41	58
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej								
ogółem	osoba	478	288	298	213	200	180	269
poniżej kryterium dochodowego	osoba	261	134	132	96	109	72	110
powyżej kryterium dochodowego	osoba	217	154	166	117	91	108	159
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej								
ogółem	%	7	4,2	4,4	3,1	3,1	2,8	4,2
poniżej kryterium dochodowego	%	3,8	2	1,9	1,4	1,7	1,1	1,7
powyżej kryterium dochodowego	%	3,2	2,3	2,4	1,7	1,4	1,7	2,5

Źródło: Dane GUS

Wykres 51. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminach leżących na terenie powiatu augustowskiego

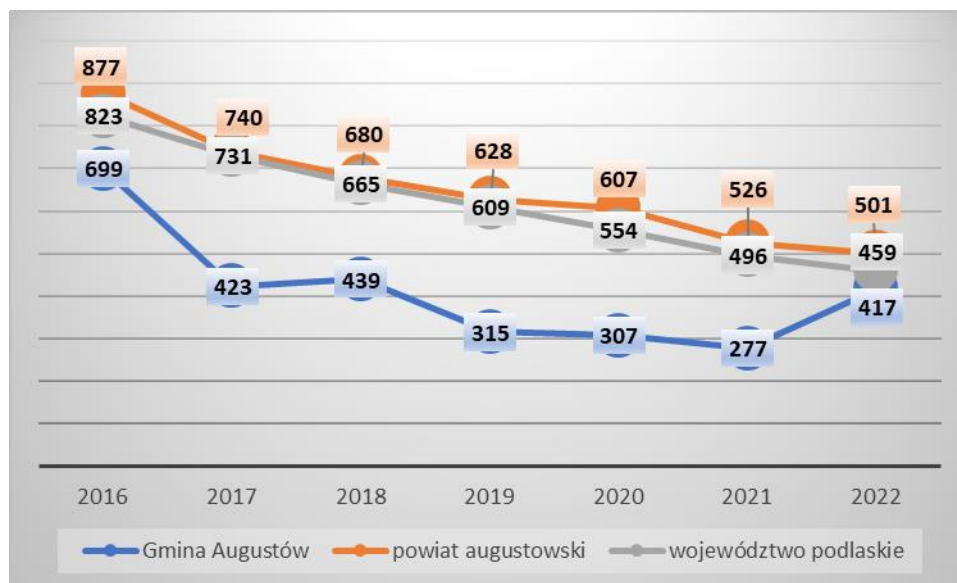

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2022 r.

Biorąc pod uwagę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie patrząc na sytuację Gminy Augustów i innych gmin położonych na terenie powiatu augustowskiego sytuacja na jej terenie nie odbiega znacząco od sytuacji w innych gminach. Najmniejsza liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej znajdowała się w Gminie Miasto Augustów, największa w Gminie Płaska.

Porównując liczbę osób będących beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Augustów z adekwatnymi wskaźnikami na poziomie powiatu augustowskiego i województwa podlaskiego w latach 2016 - 2022 widać, że sytuacja ta była najlepsza na terenie gminy – ich liczba jest najmniejsza.

Wykres 52. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Augustów, powiecie augustowskim oraz województwie podlaskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

6.5. INFRASTRUKTURA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Na terenie Gminy Augustów brak jest posterunków policji. Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa jednostka powiatowa – Komenda Powiatowa Policji w Augustowie.

Ochroną przed żywiołami zajmuje się Ochotnicza Straż Pożarna. Placówki Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane są w następujących miejscowościach: Netta Druga, Jabłońskie, Topiłówka, Pruska Wielka, Rutki Nowe, Kolnica.

W Gminie Augustów funkcjonuje Gminne Centrum Kryzysowe powołane przez Wójta Gminy Augustów na podstawie Zarządzenia Nr 17/03 z dnia 20 stycznia 2003 roku. Zadaniem Centrum jest zbieranie i udzielanie informacji mieszkańcom gminy dotyczących:

- zaistnienia zdarzeń i zjawisk o charakterze kryzysowym, zagrażającym zdrowiu życia mieszkańców, zwierząt gospodarskich oraz mieniu;
- stwierdzaniu występowania skutków tych zdarzeń i zjawisk.

Ponadto w powiecie augustowskim funkcjonuje Powiatowe Centrum Reagowania Kryzysowego, które ma siedzibę w Komendzie Powiatowej Straży Pożarnej w Augustowie.

7. FINANSE SAMORZĄDOWE

W tabeli 51 zaprezentowano dochody i wydatki Gminy Augustów w latach 2016-2022, zgodnie z danymi GUS. Wynika z nich, że w latach 2017 – 2019 gmina odnotowała deficyt budżetowy. W pozostałych okresach dochody przewyższały wydatki, co pozwala na założenie, że w kolejnych latach gmina będzie dysponowała środkami niezbędnymi do realizacji inwestycji poprawiających stan życia mieszkańców.

W analizowanych latach dochody gminy wzrastały. W przypadku wydatków brak tak jednolitej tendencji, w 2020 r. były niższe niż w 2019 r. Szczegółowy podział dochodów i wydatków według działów Klasyfikacji Budżetowej prezentuje tabela 52.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Augustów na lata 2023 – 2027 (przyjęta Uchwałą Nr XLIII/409/2023 Rady Gminy Augustów z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Augustów na lata 2023 – 2027) przewidywane wyniki roczne budżetu (do 2027 r. włącznie) będą w większości dodatnie (jedynie w 2023 r. i 2024 r. przewidziano wynik ujemny).

Tabela 51. Dochody i wydatki Gminy Augustów w latach 2016 - 2022 (zł)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
dochody ogółem	26 249 145,72	27 888 759,57	32 350 362,51	34 696 547,37	36 232 103,78	39 810 979,01	43 239 236,78
wydatki ogółem	24 594 758,93	28 161 497,24	34 449 086,09	37 663 803,14	31 217 909,02	36 847 329,38	42 581 548,56
różnica	1 654 386,79	-272 737,67	-2 098 723,58	-2 967 255,77	5 014 194,76	2 963 649,63	657 688,22

Źródło: Dane GUS

Tabela 52. Dochody i wydatki wg działów Klasyfikacji Budżetowej

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej								
ogółem	zł	-	27 888 759,57	32 350 362,51	34 696 547,37	36 232 103,78	39 810 979,01	43 239 236,78
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	zł	915 834,08	979 758,96	1 047 440,32	3 164 726,03	2 356 966,62	1 605 227,96	1 760 642,27
Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	220 997,32
Dział 600 – Transport i łączność	zł	0,00	0,00	1 056 373,36	1 117 777,00	0,00	607 739,71	3 800 000,00
Dział 630 - Turystyka	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 256,40
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	103 407,37	100 517,06	92 582,30	411 317,73	208 273,61	697 014,00	439 683,92

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 710 - Działalność usługowa	zł	743,10	0,00	6 000,00	5 000,00	0,00	30 000,00	0,00
Dział 720 - Informatyka	zł	46 735,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	612 215,14
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	103 730,86	63 010,44	49 573,73	48 533,04	69 371,38	86 688,83	69 088,21
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	22 062,54	2 335,54	63 451,27	69 891,38	58 416,00	1 391,00	1 392,98
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	10 939,00	2 833,33	72 074,67	9 000,00	10 000,00	205 000,00	66 514,37
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	zł	4 579 287,97	4 992 077,76	5 625 973,00	6 256 914,29	6 425 753,99	6 623 121,33	9 500 915,93
Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	12 024 571,46	12 111 056,23	12 732 044,88	12 301 731,79	15 307 087,02	18 201 736,16	15 356 302,57

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 801 – Oświata i wychowanie	zł	353 296,32	330 275,80	2 056 584,21	268 815,84	418 596,86	466 304,41	414 485,06
Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 328,07	80,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	7 426 560,03	369 925,10	359 063,55	363 764,10	363 127,33	412 123,99	1 134 612,75
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 305 684,13
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	90 675,00	74 000,00	70 606,00	65 000,00	81 000,00	74 081,00	78 422,00
Dział 855 - Rodzina	zł	-	8 282 533,22	7 836 500,66	8 715 940,11	9 878 800,28	9 533 940,40	5 138 195,52
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	571 302,40	580 436,13	1 281 454,56	1 898 136,06	1 054 710,69	1 243 282,15	1 314 748,21
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	0,00	0,00	640,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej								
ogółem	zł	24 594 758,93	28 161 497,24	34 449 086,09	37 663 803,14	31 217 909,02	36 847 329,38	42 581 548,56
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	zł	985 523,30	1 080 097,97	1 044 509,00	5 987 157,69	1 718 439,84	3 304 039,81	2 486 891,59
Dział 600 – Transport i łączność	zł	1 720 146,86	3 467 194,52	1 918 628,33	2 277 187,63	1 057 505,43	3 597 835,46	6 768 646,80

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 630 - Turystyka	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 153,74	470 911,68
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	122 537,12	75 314,72	478 476,42	298 613,73	27 823,06	85 974,08	128 202,31
Dział 710 - Działalność usługowa	zł	89 268,00	20 820,00	52 525,61	33 321,34	52 029,82	31 966,05	63 383,69
Dział 720 - Informatyka	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 179 686,70
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	1 757 294,80	1 898 591,46	7 548 767,02	3 126 675,55	3 150 008,25	2 986 112,25	3 181 152,34
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	22 062,54	2 335,54	63 451,27	69 891,38	58 416,00	1 391,00	1 392,98
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	264 630,64	240 113,24	534 324,24	632 176,51	258 032,27	832 297,82	563 944,03
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	zł	76 665,97	54 522,23	34 884,78	98 711,65	80 236,32	50 489,52	263 163,42
Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	0,00	0,00	10 000,00	0,00	4 000,00	6 000,00	21 820,00
Dział 801 – Oświata i wychowanie	zł	9 725 285,59	9 993 875,51	11 458 205,26	11 050 953,05	11 102 501,23	12 168 258,36	12 810 316,86

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	73 696,58	66 052,34	70 868,63	68 769,50	51 601,36	75 127,30	69 279,84
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	7 985 140,29	909 801,64	1 041 777,02	1 091 645,76	1 150 526,18	1 277 046,08	2 077 264,47
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 595 259,42
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	113 289,00	101 753,00	87 419,00	80 894,00	97 748,00	90 112,00	99 336,00
Dział 855 - Rodzina	zł	-	8 350 108,81	7 899 525,42	8 758 223,96	9 934 672,01	9 607 633,84	5 252 239,53
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	728 547,10	844 119,50	1 194 685,31	3 041 275,10	1 277 880,55	1 433 538,93	1 858 585,74
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	880 794,99	899 730,72	945 743,01	963 562,03	1 133 888,04	1 210 088,69	1 647 421,00
Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	zł	1 200,00	400,00	791,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	48 676,15	156 666,04	64 504,77	84 744,26	62 600,66	56 264,45	42 650,16

Źródło: Dane GUS

8. PODSUMOWANIE ANALIZY I DIAGNOZY

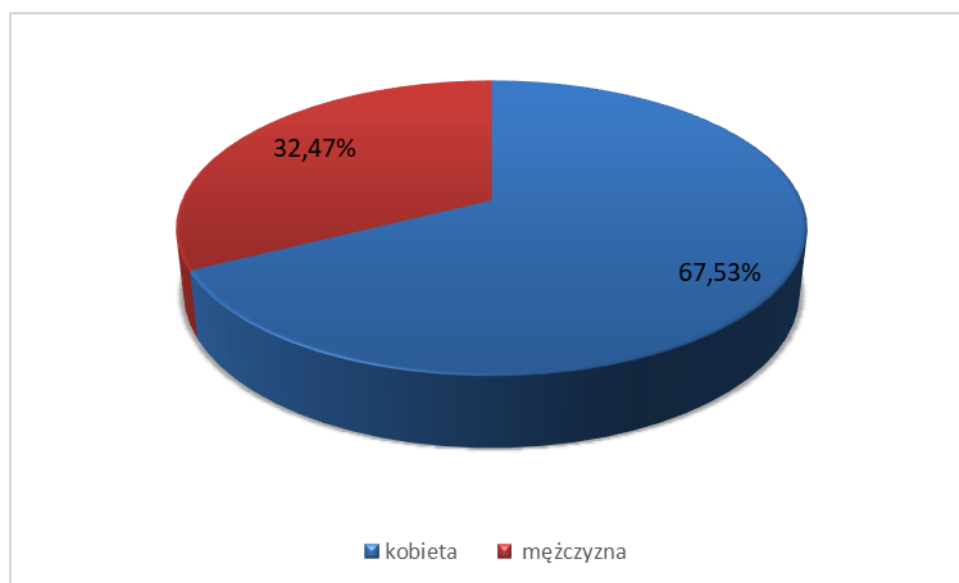
8.1. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO

W ramach prac nad przygotowaniem „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Augustów” oraz „Strategii Rozwoju Gminy Augustów na lata 2023 - 2030” wśród mieszkańców analizowanej jednostki samorządu terytorialnego zostało przeprowadzone badanie ankietowe. W sumie w badaniu wzięło udział 158 osób zamieszkujących Gminę Augustów.

Struktura ankietowanych z uwzględnieniem ich płci, wieku i statusu zawodowego została zaprezentowana na wykresach 53 – 55. Wynika z nich, że wśród osób biorących udział w badaniu przeważały kobiety, które stanowiły 67,53% ankietowanych. Biorąc pod uwagę wiek - przeważały osoby w przedziale wiekowym 26 - 45 lat (69,43%). Żaden z ankietowanych nie wskazał wieku poniżej 25 lat. Nie wszyscy jednak respondenci wskazali swój wiek tym samym wśród ankietowanych mogły się znajdować także osoby z tego przedziału wiekowego.

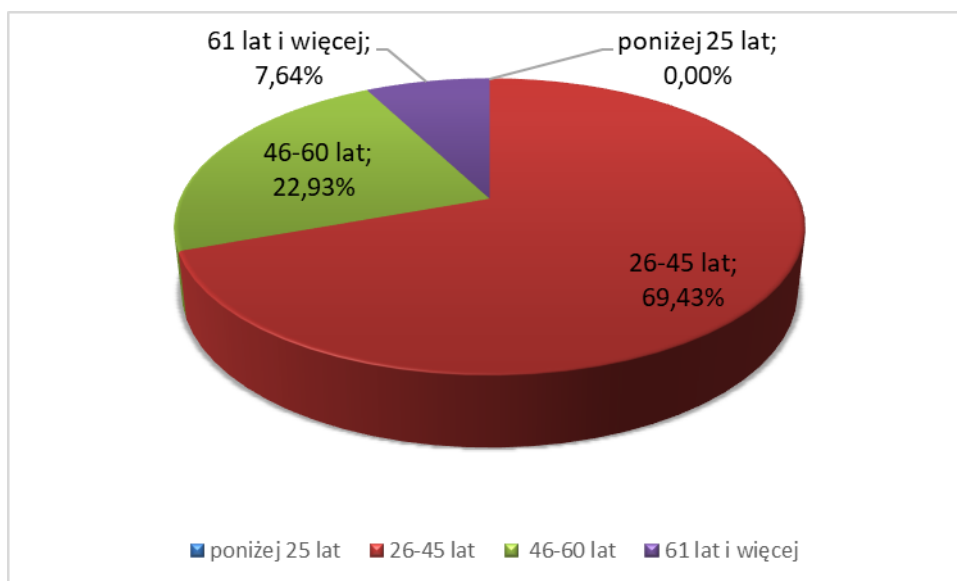
Analizując dane dotyczące statusu zawodowego należy stwierdzić, że największa ilość ankietowanych posiadała status pracownika – osoba pracująca 52,76%). Wśród ankietowanych osób określających swój status jako inny 44,44% osób wskazało, że posiada status emeryta.

Wykres 53. Płeć ankietowanych

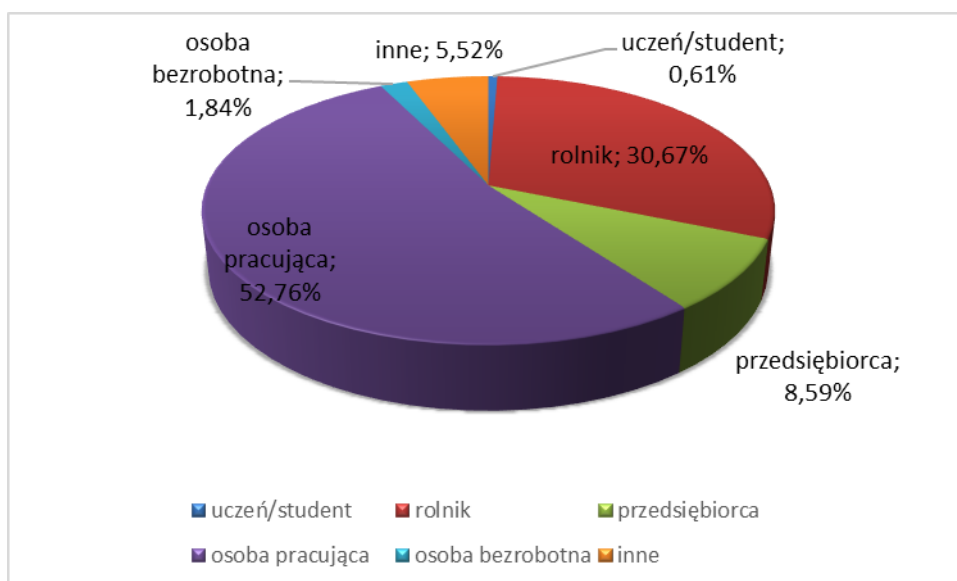
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Wykres 54. Wiek ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Wykres 55. Status zawodowy respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Pytania sformułowane w ramach ankiety zostały podzielone na następujące obszary:

- społeczeństwo;
- gospodarka;
- środowisko i przestrzeń;
- infrastruktura techniczna;
- turystyka i rekreacja;
- kultura;

– edukacja.

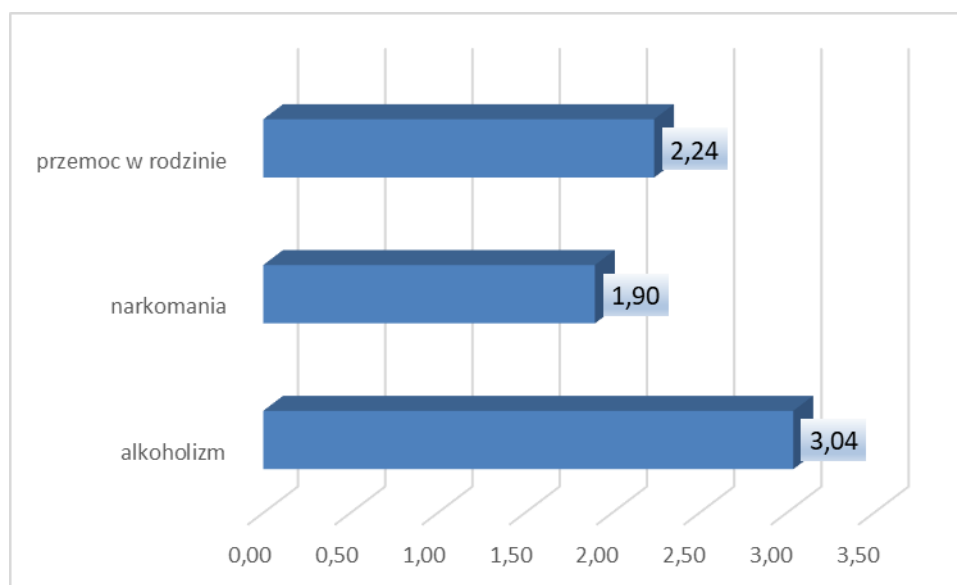
W ramach poszczególnych obszarów respondentów poproszono o dokonanie oceny według 5-ciestopniowej skali, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 - najwyższą. Na podstawie zebranych odpowiedzi obliczoną średnią ocenę dla każdego obszaru.

Ankietowanych poproszono także o wskazanie mocnych i słabych stron Gminy Augustów, szans i zagrożeń dla jej rozwoju oraz najpilniejszych aspektów, które wymagają poprawy.

SPOŁECZEŃSTWO

Jako najbardziej istotny problem w obszarze: Społeczeństwo ankietowani wskazali alkoholizm (ocena średnia: 3,04 pkt), przemoc w rodzinie (2,24 pkt) oraz narkomanię (1,90 pkt). Oceny te szczególnie w przypadku alkoholizmu są wysokie. Mieszkańcy dostrzegają potrzebę zadbania także o przemoc w rodzinie – ocena powyżej 2,0 pkt co wskazuje. Trochę mniej istotny, ale wciąż zauważalny jest problem narkomanii (ocena jedynie niewiele poniżej 2,0 pkt).

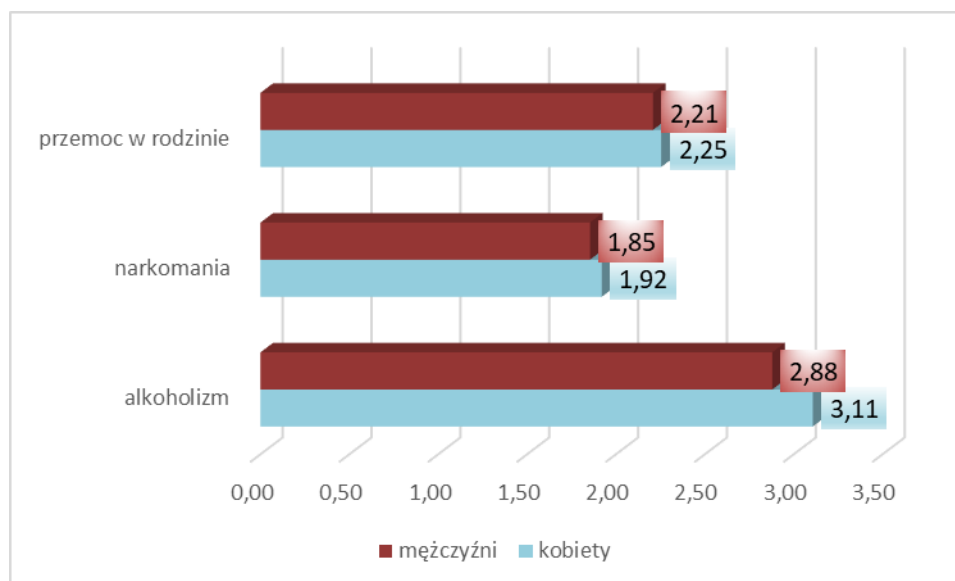
Wykres 56. Skala występowania problemów społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Patrząc na płeć ankietowanych większy problem z występowaniem wskazanych problemów społecznych zauważały kobiety. Średnia ocena wśród kobiet we wszystkich trzech przypadkach była wyższa niż wśród mężczyzn. Szczegóły zaprezentowano na Wykresie 57.

Wykres 57. Ocena występowania problemów społecznych, wg płci ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Ankietowani docenili jakość pomocy społecznej (3,19 pkt). Co jest dobrą oceną choć wciąż istnieje przestrzeń do poprawy. Patrząc na płeć ankietowanych lepiej oceniły ją kobiety (3,22 pkt, mężczyźni 3,18 pkt). Patrząc na wiek ankietowanych najlepiej oceniły ją osoby w wieku 61 lat i więcej. Najgorzej zaś osoby w wieku 46 – 60 lat. Ankietowani w wieku 61 lat i więcej nie dokonali ani jednego wskazania na ocenę 1 lub 2. Nie dziwi więc średnia ocena 3,92 pkt. To również w tej grupie wiekowej dokonano najwięcej wskazań na ocenę 5 (36,36% wszystkich wskazań w tej grupie wiekowej) w porównaniu do innych grup.

Ankietowani nie są w pełni zadowoleni z poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej (średnia ocena wyniosła 2,84 pkt).

Porównując odpowiedzi kobiet i mężczyzn dotyczących poziomu zaangażowania mieszkańców zauważyć można, że kobiety oceniły go lepiej (2,90 pkt) niż mężczyźni (2,72 pkt).

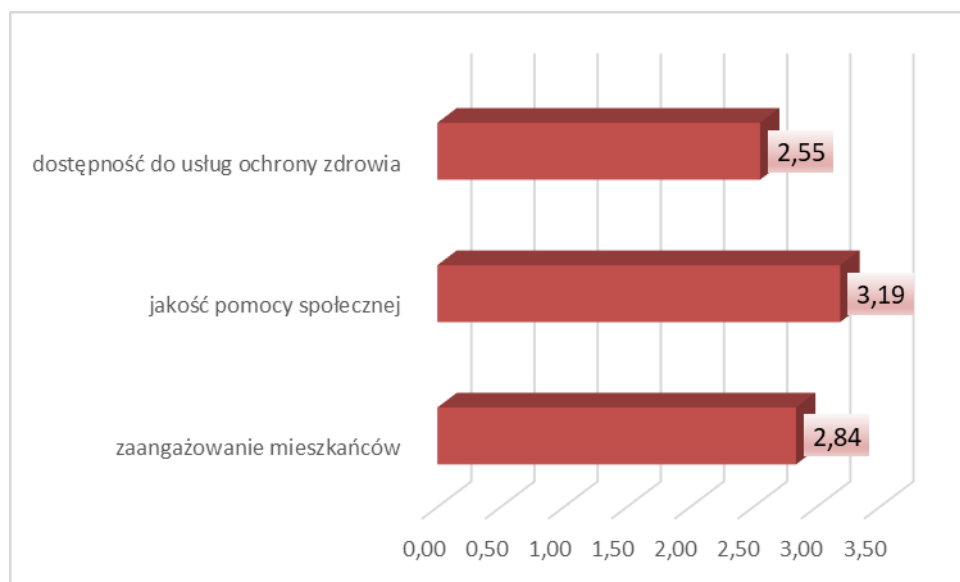
Patrząc na wiek ankietowanych najbardziej krytycznie w tej sprawie wypowiedzieli się mieszkańcy gminy w wieku 26 – 45 lat. Średnia ocena w tym przedziale wiekowym wyniosła 2,79 pkt (36,45% ich ocen było na poziomie 1 i 2, warto zauważyć, że dużo odpowiedzi na poziomie 1 i 2 wystąpiło wśród ankietowanych w wieku 61 lat i więcej – 41,67%). Najlepiej ocenili zaangażowanie mieszkańców ankietowani w wieku 61 lat i więcej – średnia 3,25 pkt. W tej grupie wiekowej 8,33% odpowiedzi to wskazania na ocenę 3 i 25,00% odpowiedzi to wskazania na ocenę 4, a 25,00% odpowiedzi na ocenę 5.

Najgorzej ankietowani ocenili dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie. Część ankietowanych podkreślała, że są duże kolejki do specjalistów i praktycznie niemożliwość dostania się do lekarza na NFZ. Dostrzeżono m.in. problem z dostaniem się i wykonaniem usługi na NFZ u stomatologa.

Biorąc powyższe pod uwagę nie dziwi średnia ocena 2,55 pkt. Lepiej ocenili ją kobiety – średnia 2,61 pkt, niż mężczyźni – średnia 2,44 pkt.

Patrząc na wiek ankietowanych najniżej poziom ochrony zdrowia ocenili ankietowani w wieku 61 lat i więcej – średnia 2,18 pkt. Dostęp do usług ochrony zdrowia na 1 najczęściej oceniali ankietowani właśnie w tej grupie wiekowej (36,36% ich odpowiedzi), co ciekawe najwięcej ocen na 5 również dokonywali ankietowani w tej grupie wiekowej (9,09% wskazań w tej grupie wiekowej). Najwyższą średnią ocenę w tym zakresie wystawili mieszkańcy w wieku 26 – 45 lat (2,59 pkt).

Wykres 58. Ocena poziomu zaangażowania mieszkańców oraz podstawowych usług

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

Dostrzeżono też problem z dużą ilością psów poruszających się po terenie gminy bez opiekunów/właścicieli i mogących stwarzać niebezpieczeństwo dla osób poruszających się po jej terenie.

GOSPODARKA

W sferze gospodarczej ankietowani najlepiej ocenili rolę działalności rolniczej na terenie gminy w dalszej perspektywie rozwoju całości gminy (3,66 pkt). Uznając i podkreślając tym samym jej ważność dla funkcjonowania Gminy Augustów. Jej ważność bardziej zauważają kobiety – średnia ocena 3,73 pkt, średnia ocena wśród mężczyzn - 3,51 pkt. Patrząc na wiek

ankietowanych najwyżej oceniły ten aspekt osoby w wieku 26 – 45 lat (średnia ocena – 3,79 pkt), najniżej zaś osoby w wieku 61 lat i więcej (średnia ocena – 3,27 pkt).

Respondenci najniżej ocenili natomiast działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie inwestorów/przedsiębiorców tworzących miejsca pracy – średnia ocena 2,43 pkt (kobiety – 2,50 pkt, mężczyźni – 2,30 pkt). Zauważają tym samym potrzebę poprawy w tym zakresie.

Ankietowali trochę lepiej ocenili możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy (2,54 pkt). Patrząc na płeć ankietowanych gorzej oceniły ją kobiety (2,52 pkt, mężczyźni – 2,63 pkt). Patrząc zaś na wiek ankietowanych najgorzej oceniły ją ex aequo osoby w wieku 46 – 60 lat oraz 61 lat i więcej (średnia ocena 2,25 pkt).

Respondenci zauważyli również pewne braki w przypadku warunków prowadzenia działalności gospodarczej – średnia ocena 2,71 pkt (kobiety – 2,71 pkt, mężczyźni – 2,73 pkt). Najniżej ocenili je ankietowani w wieku 46 – 60 lat (średnia ocena 2,48 pkt). Najbardziej pozytywnie ocenili ją respondenci w wieku 61 lat i więcej (średnia ocena 2,82 pkt), wciąż jednak średnia ocena była poniżej 3,00 pkt. Tylko ankietowani w wieku 26 – 45 lat dokonali wskazań na ocenę 5 (2,08% ich odpowiedzi). Najwięcej wskazań na ocenę 1 i 2 dokonali respondenci w wieku 46 – 60 lat.

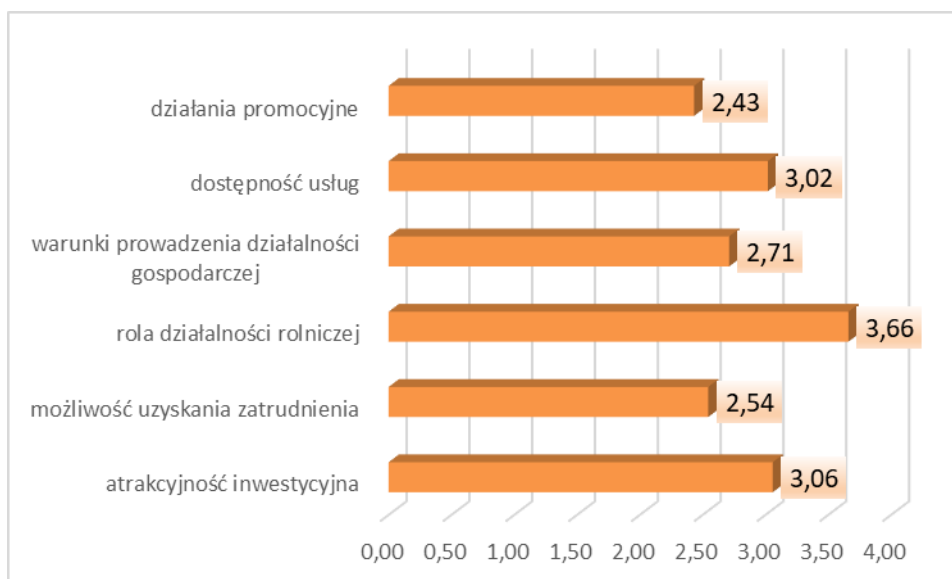
Ocena poniżej 3,00 pkt zarówno w przypadku możliwości uzyskania zatrudnienia i warunków prowadzenia działalności gospodarczej ukazuje potrzebę podjęcia działań służących poprawie tej sytuacji na terenie gminy. Mieszkańcy zauważają w tym zakresie pewne braki. Pojawiły się głosy dotyczące ograniczenia dostępu do informacji związanej z prowadzeniem działalności czy wręcz trudności z założeniem/wejściem na rynek nowej firmy na terenie gminy.

Średnią ocenę powyżej 3,00 pkt oprócz roli działalności rolniczej na terenie gminy uzyskały także pytania dotyczące atrakcyjności inwestycyjnej oraz dostępność do usług.

Atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz) oraz dostępności usług na terenie gminy (handel, punkty usługowe) oceniono na 3,06 pkt (kobiety – 3,21 pkt, mężczyźni - 2,80 pkt). Nisko ocenili ją mieszkańcy w wieku 26 – 45 lat (średnia ocena: 2,79 pkt). Najlepiej ocenili ją respondenci w wieku 61 lat i więcej (średnia ocena: 3,25 pkt).

Dostępność usług oceniono na 3,02 pkt (kobiety – 3,05 pkt, mężczyźni - 2,94 pkt). Najniżej ocenili ją osoby w wieku 61 lat i więcej (średnia ocena: 2,73 pkt). Najlepiej zaś ankietowani w grupie wiekowej 26 – 45 lat (średnia ocena: 3,06 pkt).

Wykres 59. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – gospodarka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

Ankietowani najlepiej ocenili estetykę obiektów użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, świetlice, boiska, place zabaw itp.) – średnia ocena: 3,71 pkt, kobiety – 3,67 pkt, mężczyźni – 3,80 pkt.

Trochę gorzej oceniono funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, świetlice, boiska, place zabaw itp.) – średnia ocena 3,64 pkt (kobiety – 3,61 pkt, mężczyźni – 3,74 pkt).

Stosunkowo dobrze oceniono także czystość środowiska naturalnego na terenie gminy (średnia ocena: 3,55 pkt, kobiety – 3,57 pkt, mężczyźni – 3,44 pkt). Szczególnie zadowoleni są z niego mieszkańcy w wieku 61 lat i więcej (średnia ocena wśród ankietowanych wyniosła 3,92 pkt).

Trochę gorzej oceniono estetykę miejscowości – średnia ocena 3,45 pkt (kobiety – 3,45 pkt, mężczyźni – 3,44 pkt). Szczególnie zadowoleni byli z niej respondenci w grupie wiekowej 61 lat i więcej (średnia ocena 4,00 pkt).

Średnią ocenę powyżej 3,00 pkt uzyskał także wpływ działalności zakładów przemysłowych i wytwórczych działających na terenie gminy na jakość środowiska naturalnego. Średnia 3,10 pkt wskazuje na właściwie obojętny ich wpływ na środowisko (kobiety – 3,06 pkt,

mężczyźni – 3,16 pkt). Najgorzej jednak wciąż powyżej 3,00 pkt ocenili go respondenci w wieku 26 – 45 lat (3,07 pkt).

Na średnią ocenę poniżej 3,00 pkt oceniono jedynie jedno zagadnienie - efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie) (średnia ocena 2,81 pkt, kobiety – 2,87 pkt, mężczyźni – 2,71 pkt). Najbardziej krytycznie ocenili ją ankietowani w wieku 46 – 60 lat – 2,71 pkt. Najlepiej zaś ex aequo respondenci w grupie wiekowej 26-45 lat oraz 61 lat i więcej – 2,83 pkt. Ankietowani nie są w pełni zadowoleni ze sposobu zagospodarowania przestrzeni. Uważają, że nie jest ono w pełni efektywne.

Wykres 60. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – środowisko i przestrzeń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

W obszarze: Infrastruktura techniczna ankietowani najlepiej ocenili system odbioru odpadów (3,84 pkt), poziom rozwoju sieci wodociągowej (3,74 pkt). Co wskazuje, że mieszkańcy zauważają poprawę w jakości i dostępności infrastruktury i pozytywnie oceniają działania władz gminy mające na celu zapewnienie jak najszerzego dostępu do infrastruktury technicznej – sieci wodociągowej oraz istniejący system odbioru odpadów.

Resztę zagadnień oceniono poniżej 3,00 pkt.

Choć mieszkańcy zauważają pewne braki stosunkowo pozytywnie oceniono poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej (2,97 pkt, kobiety – 3,15 pkt, mężczyźni – 2,68 pkt).

Infrastrukturę sportowo – rekreacyjną w miejscu zamieszkania (boiska, place zabaw, sale gimnastyczne, itp.) oceniono na 2,88 pkt (kobiety – 2,82 pkt, mężczyźni – 2,94 pkt). Docenili ją mieszkańcy w wieku 46 – 60 lat, wśród których średnia ocena wyniosła 3,11 pkt.

Gorzej oceniono dostęp do Internetu (2,81 pkt, kobiety – 2,82 pkt, mężczyźni – 2,76 pkt) i infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.) – średnia ocena 2,80 pkt, kobiety – 2,82 pkt, mężczyźni – 2,78 pkt). W tym wypadku wśród respondentów pojawiły się głosy dotyczące dużych zaniedbań w tym zakresie.

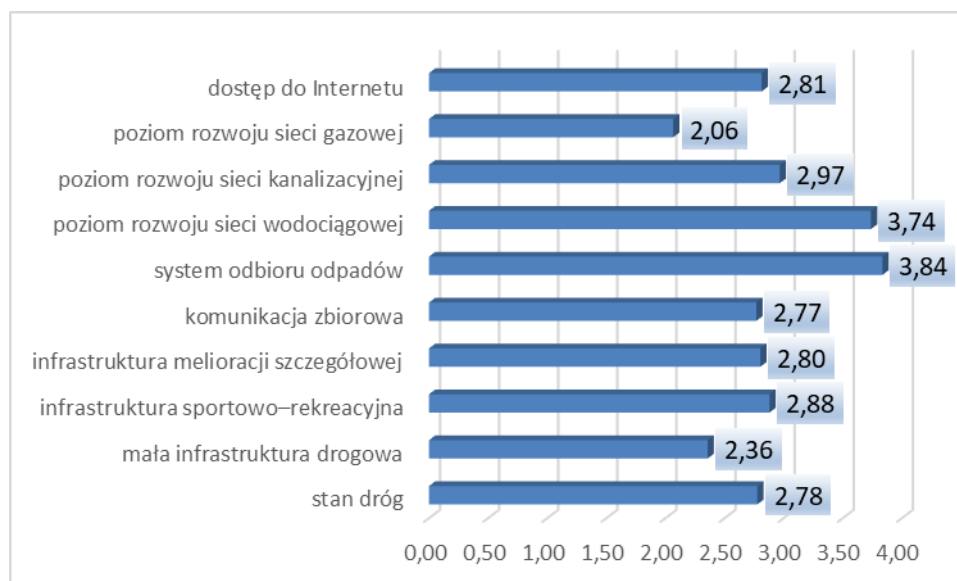
Mieszkańcy nie są w pełni zadowoleni ze stanu dróg w gminie (2,78 pkt, kobiety – 2,66 pkt, mężczyźni – 3,02 pkt). Stan dróg najlepiej ocenili mieszkańcy w wieku 46 – 60 lat (3,03 pkt). Najgorzej zaś respondenci w wieku 26 – 45 lat (2,72 pkt).

Respondenci widzą braki w komunikacji zbiorowej w gminie (linie autobusowe itp.), którą ocenili na 2,77 pkt (kobiety – 2,81 pkt, mężczyźni – 2,66 pkt). Patrząc na wiek ankietowanych najniższą ocenę wystawiły osoby w wieku 26 – 45 lat – 2,67 pkt. Wśród mieszkańców pojawiają się głosy, że mogłoby być ich więcej.

Ankietowani dostrzegają poważne braki w małej infrastrukturze drogowej w gminie (chodniki i ścieżki rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.) (2,36 pkt, kobiety – 2,37 pkt, mężczyźni – 2,30 pkt).

Ankietowani najgorzej ocenili poziom rozwoju sieci gazowej, którą ocenili na 2,06 pkt (kobiety – 2,19 pkt, mężczyźni – 1,83 pkt). Patrząc na wiek ankietowanych najbardziej krytycznie podeszli do tego zagadnienia respondenci w wieku 26 – 45 lat (średnia ocena 1,99 pkt).

Wykres 61. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – infrastruktura techniczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

TURYSTYKA I REKREACJA

Mieszkańcy Gminy Augustów zauważają potrzebę inwestowania w rozwój turystyki (3,99 pkt, kobiety 4,16 pkt, mężczyźni 3,78 pkt). Patrząc na wiek ankietowanych najbardziej tę potrzebę dostrzegają mieszkańcy w wieku 26 – 45 lat (4,10 pkt).

Podjęcie takich kroków – inwestowanie w rozwój turystyki może przyczynić się także do wzrostu dochodów mieszkańców, którzy dzięki rozwojowi tej gałęzi gospodarki będą mogli znaleźć zatrudnienie na terenie gminy.

Mieszkańcy najniżej ocenili ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów (2,48 pkt, kobiety – 2,53 pkt, mężczyźni – 2,40 pkt). Najgorzej ocenili ją ankietowani w wieku 26 – 45 lat (2,43 pkt).

Najwyższa średnia ocena u ankietowanych kobiet dotyczyła ważności inwestowania w rozwój turystyki. Najniższa dotyczyła oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów. Wśród ankietowanych mężczyzn zagadnienia te się pokrywały zarówno w przypadku najwyższej i najniższej średniej oceny.

Najstarsi ankietowani (61 lat i więcej) najwyżej ocenili ważności inwestowania w rozwój turystyki, średnia ocena 3,67 pkt. Najniżej zaś ocenili działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów (średnia ocena 2,58 pkt).

Ze względu na brak wśród ankietowanych osób w przedziale wiekowym poniżej 25 lat brak danych dotyczących tej grupy wiekowej.

Ankietowani dostrzegają też pewien potencjał związany z atrakcyjnością turystyczną gminy (3,38 pkt), który mógłby być wykorzystany. Choć pojawiły się także głosy, że nie ma co pokazać turyście.

Trochę gorzej oceniono poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (3,23 pkt). Najgorzej ocenili ją mieszkańcy w wieku 61 lat i więcej (3,08 pkt). Najlepiej zaś mieszkańcy w wieku 26 – 45 lat (3,26 pkt). Pojawiły się wśród respondentów głosy, że na terenie gminy jest duży wybór w tym zakresie.

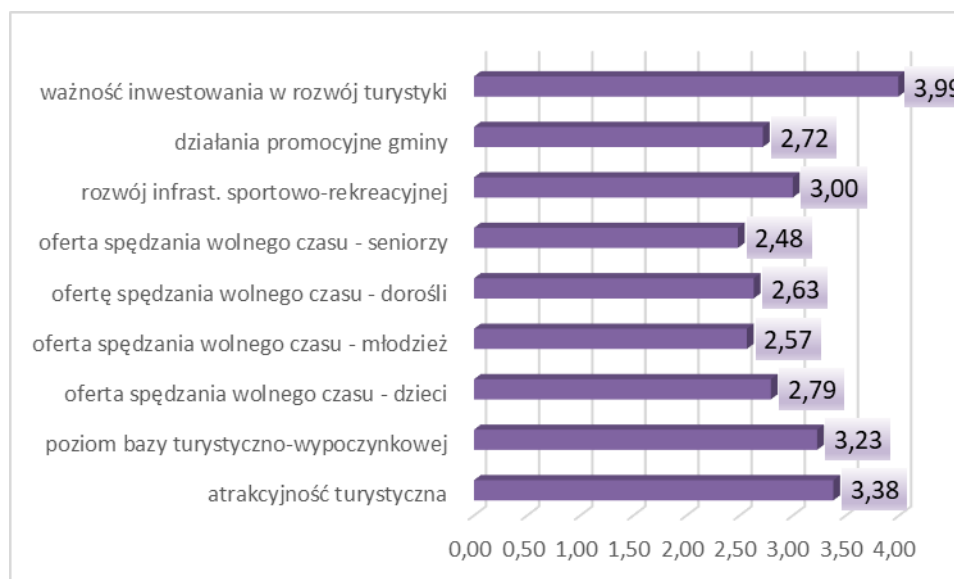
Poziom rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej został oceniony na 3,00 pkt (kobiety – 2,98 pkt, mężczyźni 3,02 pkt). Najbardziej pozytywnie ocenili ją mieszkańcy w wieku 61 lat i więcej (3,42 pkt). Najgorzej zaś mieszkańcy w wieku 46 – 60 lat (2,89 pkt).

Resztę zagadnień oceniono poniżej 3,00 pkt. Co wskazuje, że mieszkańcy widzą w tych zagadnieniach przestrzeń do poprawy.

Ankietowani widzą braki w ofercie spędzania wolnego czasu na terenie gminy. W przypadku dzieci ocenioną ją na 2,79 pkt, w przypadku młodzieży na 2,57 pkt a w przypadku dorosłych na 2,63 pkt. Co przy ocenie 2,48 pkt w przypadku oferty dla seniorów ukazuje, że jest to ogólny problem, nie dotyczy jedynie jednej grupy wiekowej.

Respondenci nie są też w pełni zadowoleni z podejmowanych działań promocyjnych gminy, mających na celu pozyskanie potencjalnych turystów – średnia ocena 2,72 pkt (kobiety - 2,82 pkt, mężczyźni – 2,50 pkt). Najniżej oceniły je osoby w wieku 61 lat i więcej (2,58 pkt), najwyżej osoby w wieku 26 – 45 lat (2,74 pkt).

Wykres 62. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – turystyka i rekreacja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

KULTURA

Mieszkańcy Gminy Augustów zauważają spore braki w liczbie obiektów kulturalnych położonych na terenie gminy (świetlice, biblioteki, domy kultury, itp.) – średnia ocena 2,73 pkt. Kobiety oceniły to zagadnienie na 2,71 pkt, a mężczyźni na 2,76 pkt. Patrząc na wiek ankietowanych najlepiej liczbę obiektów oceniły osoby w wieku 61 lat i więcej – średnia ocena 3,42 pkt a najgorzej osoby w wieku 26 – 45 lat – średnia ocena 2,59 pkt.

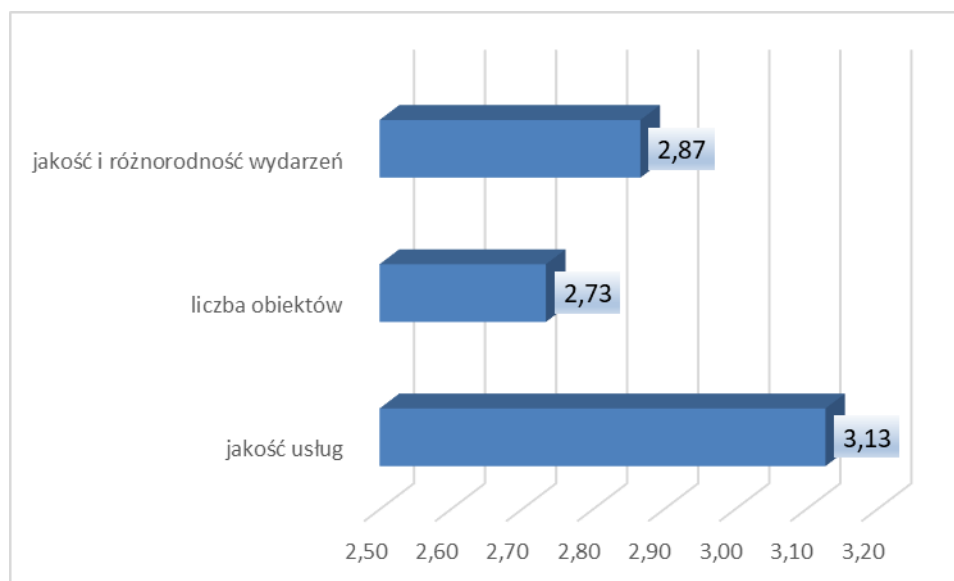
Warto zauważyć, że wskazań na ocenę 1 dokonały jedynie osoby w grupie wiekowej 26 – 45 lat (14,68% ich wskazań było na ocenę 1). To także w tej grupie wiekowej wystąpiło najwięcej wskazań na ocenę 1 i 2 (44,95%). Wskazań na 4 i 5 dokonano najwięcej wśród ankietowanych w wieku 61 lat i więcej (41,67%), także w tej grupie wiekowej dokonano najwięcej wskazań na samą ocenę 5 (25,00%).

Trochę lepiej jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy – 2,87 pkt. Lepiej oceniły ją kobiety – 2,89 pkt niż mężczyźni – 2,82 pkt.

Patrząc na wiek respondentów najgorzej ten aspekt funkcjonowania gminy postrzegają osoby w wieku 26 – 45 lat – średnia ocena 2,80 pkt. Najlepiej zaś osoby w wieku 61 lat i więcej – średnia ocena 3,42 pkt.

Najwięcej wskazań na 1 i 2 występowały wśród mieszkańców w wieku 26-45 lat (38,53%). Na 4 i 5 zaś osoby w wieku 61 lat i więcej (33,33%).

Wykres 63. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – kultura

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

EDUKACJA

W zakresie działań edukacyjnych na terenie Gminy Augustów ankietowani najlepiej ocenili jakość edukacji przedszkolnej (3,66 pkt). Trochę gorzej ocenili jakość edukacji w szkołach podstawowych (3,63 pkt). Pojawiły się głosy, że obecny program nauczania w szkołach podstawowych wymaga wprowadzenia pewnych zmian.

Część ankiet posiadało jeszcze pytanie dotyczące jakości edukacji w gimnazjum (2,75 pkt). Obecnie gimnazja nie funkcjonują, stąd nawet wśród ankiet, które to pytanie zawierało odpowiedzi na to pytanie udzieliło tylko kilkoro respondentów.

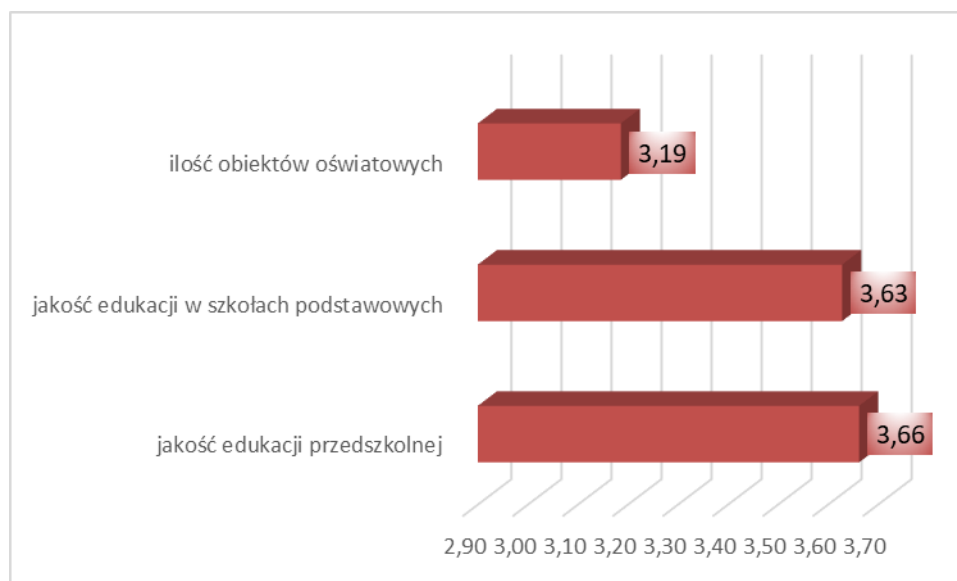
Nie licząc pytania dotyczącego gimnazjów najgorzej oceniono ilość obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły) – średnia ocena 3,19 pkt. Wciąż jednak wynik ten był na poziomie ponad 3,00 pkt co wskazuje, że choć w kontekście zagadnień edukacyjnych oceniono ją najgorzej to nie jest to według mieszkańców najistotniejszy problem. Choć zauważają pewną przestrzeń do poprawy są umiarkowanie zadowoleni z ich ilości.

Lepiej tę ilość ocenili mężczyźni – 3,20 pkt niż kobiety – 3,18 pkt. Patrząc na wiek ankietowanych najwyżej ocenili ją osoby w wieku 61 lat i więcej – 3,92 pkt, najniżej zaś ex aequo osoby w wieku 26-45 lat oraz 46-60 lat – 3,12 pkt.

Na ocenę 1 dokonały wskazań jedynie osoby w wieku 26 – 45 lat (5,50%). Na ocenę 1 i 2 najwięcej wskazań było również w tej grupie wiekowej (22,02%).

Na ocenę 5 najwięcej wskazań dokonano w grupie wiekowej 61 lat i więcej (33,33%). Na ocenę 4 i 5 najwięcej wskazań było również w tej grupie wiekowej (58,33%). Warto zaznaczyć, że wśród respondentów w tej grupie wiekowej nikt nie dokonał wskazania na ocenę 1 i 2.

Wykres 64. Ocena warunków funkcjonowania Gminy Augustów – edukacja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

ASPEKTY WYMAGAJĄCE POPRAWY

W ramach ankiety mieszkańcy gminy wskazali także sfery, które wymagają najpilniejszej poprawy. Jako najbardziej istotne wskazano:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg) – 22,51% wskazań;
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży – 10,76% wskazań;
- rozwój sportu – 10,36% wskazań;
- poprawę jakości obsługi medycznej – 10,16% wskazań;
- rozwój turystyki – 7,97% wskazań.

MOCNE I SŁABE STRONY GMINY, SZANSE I ZAGROŻENIA DLA JEJ ROZWOJU

Według respondentów mocne strony gminy to przede wszystkim:

- korzystne położenie;
- wysokie walory środowiska naturalnego;
- czyste środowisko naturalne;
- wystarczająca ilość miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych;
- infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja).

Z kolei słabymi stronami Gminy Augustów są:

- słaby dostęp do opieki medycznej;
- mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci;
- zły stan dróg;
- niska inicjatywa społeczna;

- brak dogodnych międzymiastowych połączeń komunikacyjnych (linie autobusowe).

Jako największe zagrożenia dla rozwoju gminy respondenci wskazali:

- ucieczkę ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast;
- niski przyrost naturalny;
- ograniczony dostęp do środków finansowych z Unii Europejskiej;
- brak rozwoju małej przedsiębiorczości (handel, usługi).

Szanse dla zwiększenia potencjału Gminy Augustów to – według mieszkańców:

- dostęp do środków finansowych z Unii Europejskiej;
- rozwój małej przedsiębiorczości (handel, usługi);
- osiedlanie się na terenie gminy nowych mieszkańców;
- wysokie walory środowiska naturalnego.

PODSUMOWANIE

Przedstawiony materiał badawczy zawiera informacje odnośnie opinii mieszkańców Gminy Augustów w wielu ważnych dla niej kwestiach. Głównym celem badania było zweryfikowanie poglądów mieszkańców na temat funkcjonowania kluczowych obszarów gminy oraz poznanie oczekiwań co do jej przyszłości. Badanie dostarcza materiałów diagnostycznych, jak również inspiracji w kontekście definiowania kierunków rozwoju gminy, które zostaną wykorzystane w ramach dalszych prac nad konstruowaniem Strategii Rozwoju Gminy Augustów na lata 2023 – 2030.

Zauważają oni ważność środków finansowych z Unii Europejskiej dla rozwoju i funkcjonowania gminy (wskazane zostały one jako jedno z głównych szans rozwojowych a ograniczenie do nich dostępu zostało wskazane jako jedno z głównych zagrożeń). Wielokrotnie podkreślano istotność walorów przyrodniczych terenu i doceniono stosunkowo czyste środowisko (szanse rozwojowe i mocne strony gminy). Stosunkowo pozytywnie mieszkańcy ocenili też estetykę i funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej. Widzą jednak przestrzeń do poprawy w efektywności zagospodarowania uznając, że nie wszystkie tereny są wykorzystane optymalnie.

Ankietowani ukazują potrzebę poprawy komunikacji zbiorowej, dostrzegają braki w liczbie dogodnych międzymiastowych połączeń komunikacyjnych (linie autobusowe). Wskazując, że mogłoby być ich więcej.

Mieszkańcy stosunkowo pozytywnie ocenili jakość pomocy społecznej, choć wciąż jej ocena mogłaby być wyższa. Średnio oceniono poziom występowania na terenie omawianej jednostki samorządu terytorialnego takich problemów jak: narkomania, alkoholizm i przemoc domowa. Za największy z nich problemem uznano alkoholizm. Pozostawiono uwagę, że w najbliższym sąsiedztwie ankietowanego/ankietowanej jest aż 5 domów z problemem alkoholowym na 8 co uwypukla potrzebę podjęcia działań w tym zakresie.

Jednym z największych zagrożeń terenu uznano brak rozwoju małej przedsiębiorczości (handel, usługi) a za jedną z szans rozwojowych wskazano jej rozwój co ukazuje potrzebę podjęcia działań w tym zakresie. Szczególnie przy niskiej ocenie możliwości uzyskania zatrudnienia na terenie gminy.

Mieszkańcy zauważają potrzebę rozwoju turystyki co wraz z ważnością w ich oczach działalności rolniczej na terenie gminy ukazuje ważność promocji w celu przyciągnięcia potencjalnych turystów, warto również promować rozwój agroturystyki. Ankietowani są stosunkowo zadowoleni z poziomu rozwoju sieci wodociągowej, widzą przestrzeń do poprawy w zakresie dostępu do Internetu. Dostrzegają też zły stan niektórych dróg oraz potrzebę zadbania o pobocza i lasy, w tym o stan ich czystości.

Stosunkowo pozytywnie oceniono poziom edukacji na terenie gminy oraz jakość usług świadczonych przez obiekty kulturalne na jej terenie, choć wciąż pozostają w tym zakresie możliwości rozwoju i poprawy obecnej sytuacji. Szczególnie wskazano na problem z ofertą zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, która według ankietowanych jest za mała. Poziom edukacji i zagospodarowania czasu wolnego może w dłuższej perspektywie mieć wpływ nie tylko na poziom aktywności mieszkańców, ale również na ich sytuację na rynku pracy oraz być jednym z czynników wpływających na przyciągnięcie lub nie nowych mieszkańców. Co przy zauważanym przez respondentów niskim przyrostem naturalnym i ucieczką ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast może mieć ogromne znaczenie dla przyszłości omawianej jednostki samorządu terytorialnego i stojących przed nią wyzwań.

Do tego dużym zauważalnym problemem na terenie gminy jest słaby dostęp do opieki medycznej. Mieszkańcy zauważają brak miejsc na integrację społeczną w poszczególnych wsiach oraz dostrzegają przestrzeń do poprawy w zakresie oferty spędzania wolnego czasu. Co wraz z szansą jaką widzą w osiedlaniu się na terenie gminy nowych mieszkańców i mocną stroną jaką jest wystarczająca ilość miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych (choć godziny ich pracy mogłyby zostać poddane dogłębnej analizie) dopełnia obraz gminy w oczach jej mieszkańców.

8.2. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGHTS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten można przeprowadzić również w inny sposób, mianowicie: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli wady i zagrożenia.

Analiza SWOT została przeprowadzona w oparciu o przedstawioną diagnozę sytuacji gminy oraz z uwzględnieniem wyników przeprowadzonych badań ankietowych. Zgodnie z zakresem przeprowadzonej diagnozy oraz w oparciu o sfery najbardziej istotne dla rozwoju gminy, analizę SWOT przeprowadzono w pięciu obszarach:

- sfera przestrzenno-środowiskowa;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- infrastruktura techniczna;
- infrastruktura społeczna, jakość życia mieszkańców.

Sfera przestrzenno-środowiskowa	
Silne strony	Słabe strony
– korzystne położenie; – tradycje kultywowane podtrzymywane przez mieszkańców; – funkcjonujące koła gospodyń wiejskich; – cenne zabytki architektoniczne;	– niewystarczający stan techniczny części dróg; – niewystarczająca długość sieci kanalizacyjnej i niewystarczająca ilość

– duża świadomość społeczna lokalnego dziedzictwa kulturowego; – walory kulturowe; – zadawalający stan części dróg; – obowiązywanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określającego zasady zagospodarowania terenu całej gminy; – wysokie walory środowiska naturalnego; – występowanie terenów cennych pod kątem turystycznym	– przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych szamb; – niewystarczający poziom izolacyjności części budynków; – wciąż niezadawalający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach indywidualnych; – niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków indywidualnych i użyteczności publicznej; – występowanie nieefektywnego oświetlenia ulicznego; – zanieczyszczenie wód powierzchniowych; – występowanie terenów zagrożonych suszą
Szanse	Zagrożenia
– racjonalna polityka przestrzenna; – poprawa dostępności terenów i poprawa systemów komunikacji; – możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych; – stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okolicy turystycznej; – tworzenie i rozbudowa istniejących tras turystycznych; – poprawa oznakowania poziomego i pionowego; – zadbanie o utrzymanie czystości środowiska naturalnego; – zwiększenie efektywności energetycznej budynków wraz ze zwiększeniem wykorzystywania odnawialnych źródeł energii; – remont, modernizacja i budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej; – polepszenie oświetlenia ulicznego; – budowa ścieżek edukacyjnych; – budowa zbiorczej oczyszczalni ścieków	– przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji; – duże koszty opracowania planów zagospodarowania przestrzennego; – zwiększenie kosztów montażu alternatywnych źródeł energii; – niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych mająca wpływ na zachowania i wybory mieszkańców

Sfera społeczna	
Silne strony	Słabe strony
– wzrastający poziom wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje; – podnoszenie poziomu wykształcenia przez mieszkańców gminy; – świadomość społeczna lokalnego dziedzictwa kulturowego; – spadająca liczba osób bezrobotnych	– niekorzystne zmiany demograficzne w tym starzenie się społeczeństwa (ujemne saldo migracji, ujemny przyrost naturalny, spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym); – występowanie zauważalnych przez mieszkańców problemów społecznych – np. alkoholizm; – zauważalny przez mieszkańców problem z dostępem do opieki medycznej; – niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych, a także seniorów; – niewystarczająca ilość i różnorodność zajęć pozalekcyjnych dla dzieci;

	– zauważalny przez mieszkańców niedobór udogodnień i dostępnych informacji dotyczących zakładania nowych firm
Szanse	Zagrożenia
– lokalizacja gminy; – rozwój rolnictwa ekologicznego; – rozwój agroturystyki i ekoturystyki; – zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych; – stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego zapewniających dodatkowe dochody dla mieszkańców gminy; – krzewienie kultury regionalnej, tworzenie i promowanie produktów regionalnych; – osiedlanie się na terenie gminy nowych mieszkańców; – rozwój opieki długoterminowej i geriatrycznej; – przeprowadzanie działań służących integracji mieszkańców	– niekorzystne ogólnopolskie zmiany demograficzne; – zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych; – brak rozwoju małej przedsiębiorczości; – rosnące koszty pracy; – ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast; – rosnące koszty życia; – wzrost trudności ze znalezieniem atrakcyjnego zatrudnienia

Sfera gospodarcza	
Silne strony	Słabe strony
– potencjał do rozwoju turystyki dzięki korzystnemu położeniu i wysokim walorom środowiska	– mała ilość podmiotów gospodarczych; – brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie; – zauważalny przez mieszkańców niedobór udogodnień dla pokonywania barier w zakładaniu przedsiębiorczości; – trudności w rozwoju małej przedsiębiorczości (handel, usługi)
Szanse	Zagrożenia
– możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych; – zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych, – transfer nowych technologii do rolnictwa zmierzających do modernizacji zaplecza technicznego; – stworzenie spójnej oferty turystycznej oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego; – zwiększenie poziomu inwestowania na terenie gminy; – rozwój agroturystyki i ekoturystyki	– brak jednolitej oferty turystycznej na terenie powiatu; – niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej; – zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych; – rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej; – ograniczenie dostępu do środków zewnętrznych – dofinansowań; – brak rozwoju małej przedsiębiorczości (handel, usługi)

Infrastruktura techniczna	
Silne strony	Słabe strony
– efektywny system gospodarki odpadami; – prowadzenie prac polepszających stan dróg na terenie gminy; – rozwój sieci wodociągowej	– niewystarczająca długość sieci kanalizacyjnej oraz niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych szamb; – niewystarczający poziom izolacyjności części budynków użyteczności publicznej oraz obiektów prywatnych; – niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach indywidualnych; – niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków indywidualnych; – niedostateczny stan dróg oraz infrastruktury drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)
Szanse	Zagrożenia
– racjonalna polityka przestrzenna, tworzenie planów miejscowych na terenach rozwojowych, – poprawa dostępności terenów i poprawa systemów komunikacji, – możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych; – rozwój infrastruktury wodno – ściekowej; – stworzenie korzystnych warunków do tworzenia farm wiatrowych i innej przyjaznej dla środowiska infrastruktury wytwarzającej energię; – dalsze prowadzenie prac rozbudowujących sieć wodociągową	– przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji, – duże koszty opracowania planów zagospodarowania przestrzennego, – wzrost kosztów budowy alternatywnych źródeł energii, – zmiany prawa powodujące zmniejszenie opłacalności wykorzystania odnawialnych źródeł energii; – wzrost kosztów przeprowadzania inwestycji w infrastrukturę w wyniku wzrastających cen

Infrastruktura społeczna, jakość życia mieszkańców	
Silne strony	Słabe strony
– funkcjonowanie placówek wychowania przedszkolnego; – funkcjonowanie szkół podstawowych; – funkcjonowanie Ochotniczej Straży Pożarnej zapewniającej bezpieczeństwo mieszkańców	– niewystarczająca oferta w zakresie zajęć pozalekcyjnych; – niewystarczający system aktywizacji osób starszych, dorosłych oraz młodzieży i dzieci; – niesatysfakcjonujący poziom opieki medycznej; – trudności z dostępem do specjalisty
Szanse	Zagrożenia
– możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych; – zwiększenie współpracy Gminy Augustów z organizacjami pozarządowymi; – przeznaczenie dodatkowych środków finansowych na dofinansowanie inicjatyw organizacji pozarządowych; – poprawa bezpieczeństwa poprzez m.in. poprawę oznakowania poziomego i pionowego oraz stanu dróg i oświetlenia;	– zmiany przepisów prawnych dotyczących polityki finansowej jednostek samorządu terytorialnego; – trudności w pozyskaniu zewnętrznych funduszy; – wzrost kosztów funkcjonowania instytucji kultury i edukacji

– krzewienie kultury regionalnej, tworzenie i promowanie produktów regionalnych; – poprawa jakości edukacji; – poprawa oferty kulturalnej; – rozwój oferty medycznej; – wyposażenie jednostek OSP	
---	--

9. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

TABELA 1. SZCZEGÓŁOWY PODZIAŁ SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW NA TERENIE GMINY	6
TABELA 2. LICZBA MIESZKAŃCÓW I POWIERZCHNIA POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCI POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW.....	6
TABELA 3. ZESTAWIENIE ZASOBNOŚCI GLEB NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO W LATACH 2011-2014.....	12
TABELA 4. ZŁOŻA ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	16
TABELA 5. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH ZAMIEJSKICH W POWIATOWYM ZARZĄDZIE DRÓG W AUGUSTOWIE NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW	17
TABELA 6. DROGI GMINNE.....	18
TABELA 7. POMNIKI PRZYRODY	25
TABELA 8. UŻYTKI EKOLOGICZNE	28
TABELA 9. TYMCZASOWE CELE OCHRONY DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA BIEBRZAŃSKA PLB200006	47
TABELA 10. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA AUGUSTOWSKA	53
TABELA 11. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY	58
TABELA 12. STAN JEZIOR NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 1.....	60
TABELA 13. STAN JEZIOR NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 2.....	60
TABELA 14. STAN JEZIOR NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 3.....	61
TABELA 15. STAN RZEK NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 1	61
TABELA 16. STAN RZEK NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 2	63
TABELA 17. STAN RZEK NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW (LATA 2016 – 2021), CZ. 3	64
TABELA 18. ZMIANY WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH W REGIONIE PÓŁNOCNO-WSCHODNIM DO 2030 R.	74
TABELA 19. ZABYTKI WPISANE DO WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH	81
TABELA 20. STAN LUDNOŚCI ZAMIESZKUJĄCEJ TEREN GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 – 2022	92
TABELA 21. LUDNOŚĆ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 – 2022.....	94
TABELA 22. RUCH NATURALNY NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 – 2022	95
TABELA 23. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE W LATACH 2016 - 2022.....	99
TABELA 24. GRUPY WIEKOWE LUDNOŚCI W LATACH 2016 – 2022.....	104
TABELA 25. ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 – 2022.....	109

TABELA 26. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE W LATACH 2016 – 2022	110
TABELA 27. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA TERENIE GMINY	114
TABELA 28. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W LATACH 2016 – 2022.....	117
TABELA 29. GOSPODARSTWA ROLNE OGÓŁEM NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW	119
TABELA 30. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WYBRANYCH UPRAW NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW ...	119
TABELA 31. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH	120
TABELA 32. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W LATACH 2016 – 2022	122
TABELA 33. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007	123
TABELA 34. PODMIOTY WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI.....	124
TABELA 35. STAN ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW	127
TABELA 36. SIEĆ KANALIZACYJNA	130
TABELA 37. NIECZYSTOŚCI CIEKŁE I OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW	131
TABELA 38. ODPADY KOMUNALNE Z TERENU GMINY AUGUSTÓW	137
TABELA 39. ZESTAWIENIE IŁOŚCI ODPADÓW PRZYJĘTYCH W PUNKCIE SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	139
TABELA 40. WYNIKI EGZAMINU Z JĘZYKA POLSKIEGO, 2022 R.....	145
TABELA 41. WYNIKI EGZAMINU Z MATEMATYKI, 2022 R.	145
TABELA 42. WYNIKI EGZAMINU Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO, 2022 R.....	145
TABELA 43. WYNIKI EGZAMINU Z JĘZYKA POLSKIEGO, 2023 R.....	145
TABELA 44. WYNIKI EGZAMINU Z MATEMATYKI, 2023 R.	146
TABELA 45. WYNIKI EGZAMINU Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO, 2023 R.....	146
TABELA 46. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W GMINACH POŁOŻONYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	147
TABELA 47. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W GMINACH POŁOŻONYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2023 R.	147
TABELA 48. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE.....	149
TABELA 49. BIBLIOTEKI PUBLICZNE.....	153
TABELA 50. LICZBA OSÓB I GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY	158
TABELA 51. DOCHODY I WYDATKI GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 - 2022 (zł).....	162
TABELA 52. DOCHODY I WYDATKI WG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	162
 RYSUNEK 1. POŁOŻENIE GMINY AUGUSTÓW NA TLE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	4
RYSUNEK 2. LOKALIZACJA W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM	5

RYSUNEK 3. POŁOŻENIE GMINY AUGUSTÓW NA TLE REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH, CZ. 1	9
RYSUNEK 4. POŁOŻENIE GMINY AUGUSTÓW NA TLE REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH, CZ. 2	10
RYSUNEK 5. POŁOŻENIE GMINY AUGUSTÓW NA TLE REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH, CZ. 3	11
RYSUNEK 6. SZLAKI KOMUNIKACYJNE, CZ. 1	21
RYSUNEK 7. SZLAKI KOMUNIKACYJNE, CZ. 2	22
RYSUNEK 8. POŁOŻENIE OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE GMINY	45
RYSUNEK 9. POŁOŻENIE OBSZARÓW NATURA 2000 (OBSZARY SIEDLISKOWE) NA TERENIE GMINY	56
RYSUNEK 10. POŁOŻENIE OBSZARÓW NATURA 2000 (OBSZARY PTASIE) NA TERENIE GMINY	57
RYSUNEK 11. MAPA ZASOBÓW DYSPONICYJNYCH WÓD PODZIEMNYCH W OBSZARACH BILANSOWYCH (STAN NA 31.12.2022 R.)	68
RYSUNEK 12. MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO	70
RYSUNEK 13. PRZEGLĄDOWA MAPA OSUWISK I OBSZARÓW PREDYSPONOWANYCH DO WYSTĘPOWANIA RUCHÓW MASOWYCH W POWIECIE AUGUSTOWSKIM (A)	71
RYSUNEK 14. USŁONECZNIE	73
RYSUNEK 15. SUMA OPADÓW	73
RYSUNEK 16. ZAGROŻENIE SUSZĄ ATMOSFERYCZNĄ	76
RYSUNEK 17. ZAGROŻENIE SUSZĄ ROLNICZĄ	77
RYSUNEK 18. ZAGROŻENIE SUSZĄ HYDROLOGICZNĄ	78
RYSUNEK 19. ZAGROŻENIE SUSZĄ HYDROGEOLOGICZNĄ	79
RYSUNEK 20. ŁĄCZNE ZAGROŻENIE SUSZĄ TERENU GMINY AUGUSTÓW	80
RYSUNEK 21. ZABYTKI WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WRAZ Z SEKCJAMI ARCHEOLOGICZNEGO ZDJĘCIA POLSKI, CZ. 1	83
RYSUNEK 22. ZABYTKI WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW WRAZ Z SEKCJAMI ARCHEOLOGICZNEGO ZDJĘCIA POLSKI, CZ. 2	84
RYSUNEK 23. ZABYTKI WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTKÓW, CZ. 1	85
RYSUNEK 24. ZABYTKI WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTKÓW, CZ. 2	87
RYSUNEK 25. INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	142
WYKRES 1. POWIERZCHNIA GMIN W POWIECIE AUGUSTOWSKIM	8
WYKRES 2. SOŁECTWA I MIEJSCOWOŚCI W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	8
WYKRES 3. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH W WOJEWÓDZTWACH, 2022	67
WYKRES 4. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W STACJI METEOROLOGICZNEJ W SUWAŁKACH, 2021 R.	72

WYKRES 5. LUDNOŚĆ ZAMIESZKUJĄCA TEREN GMINY WEDŁUG PŁCI, STAN NA 31.XII.	92
WYKRES 6. LICZBA MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	93
WYKRES 7. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	94
WYKRES 8. PRZYROST NATURALNY WEDŁUG PŁCI W LATACH 2016 – 2022	96
WYKRES 9. URODZENIA ŻYWE NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	97
WYKRES 10. ZGONY NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	97
WYKRES 11. PRZYROST NATURALNY NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	98
WYKRES 12. WSKAŹNIKI URODZEŃ ŻYWYCH, ZGONÓW ORAZ PRZYROSTU NATURALNEGO NA 1000 MIESZKAŃCÓW GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO, 2022 R.	99
WYKRES 13. SALDO MIGRACJI OGÓŁEM NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	101
WYKRES 14. SALDO MIGRACJI OGÓŁEM NA 1000 MIESZKAŃCÓW GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO, 2022 R.	101
WYKRES 15. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓŁEM (2016 – 2022)	103
WYKRES 16. STRUKTURA LUDNOŚCI W PODZIALE NA GŁÓWNE GRUPY WIEKOWE W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM I WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (%), 2022 R.	106
WYKRES 17. LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (%), 2022 R.	107
WYKRES 18. LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (%), 2022 R.	107
WYKRES 19. LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (%), 2022 R.	108
WYKRES 20. LICZBA MIESZKAŃ OGÓŁEM NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 - 2022	110
WYKRES 21. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE, 2022 R.	111
WYKRES 22. WYPOSAŻENIE SANITARNE MIESZKAŃ W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO – WODOCIĄG I USTĘP SPŁUKIWANY	112
WYKRES 23. WYPOSAŻENIE SANITARNE MIESZKAŃ W GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO – CENTRALNE OGRZEWANIA, ŁAZIENKA I GAZ SIECIOWY	112

WYKRES 24. WYPOSAŻENIE SANITARNE MIESZKAŃ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	113
WYKRES 25. WYPOSAŻENIE SANITARNE MIESZKAŃ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (OBSZAR WIEJSKI) ORAZ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO (OBSZAR WIEJSKI)	113
WYKRES 26. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH Z UWZGLĘDNIENIEM PŁCI	115
WYKRES 27. WSKAŹNIK PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2021 R.	115
WYKRES 28. WSKAŹNIK PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	116
WYKRES 29. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW W LATACH 2016 – 2022	117
WYKRES 30. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM WEDŁUG PŁCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (%), 2022 R.	118
WYKRES 31. STRUKTURA GOSPODARSTW W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM I WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM	121
WYKRES 32. PODMIOTY WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007 W LATACH 2016 – 2022	123
WYKRES 33. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	124
WYKRES 34. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO, 2022 R.	125
WYKRES 35. ODSETEK OGÓŁU LUDNOŚCI GMINY KORZYSTAJĄCY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W LATACH 2016 – 2022	128
WYKRES 36. KORZYSTAJĄCY Z WODOCIĄGU W % OGÓŁU LUDNOŚCI W GMINACH LEŻĄCYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	129
WYKRES 37. KORZYSTAJĄCY Z KANALIZACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI W GMINACH LEŻĄCYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	130
WYKRES 38. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO (OGÓŁEM)	132
WYKRES 39. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (OBSZAR WIEJSKI) I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO (OBSZAR WIEJSKI), 2022 R.	133
WYKRES 40. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	133

WYKRES 41. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (OBSZAR WIEJSKI) I OBSZARZE WIEJSKIM WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO, 2022 R.	134
WYKRES 42. KORZYSTAJĄCY Z KANALIZACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI W GMINACH LEŻĄCYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	135
WYKRES 43. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI GAZOWEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	135
WYKRES 44. ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI GAZOWEJ NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW, POWIATU AUGUSTOWSKIEGO (OBSZAR WIEJSKI) I WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO (OBSZAR WIEJSKI), 2022 R.....	136
WYKRES 45. WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI NETTO W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM ORAZ W WOJ. PODLASKIM (SZKOŁY PODSTAWOWE).....	149
WYKRES 46. DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1 TYS. DZIECI W WIEKU 3-5 LAT W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM ORAZ WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM	150
WYKRES 47. LICZBA CZYTELNIKÓW W CIĄGU ROKU (2016 – 2022)	155
WYKRES 48. LUDNOŚĆ NA 1 PLACÓWKĘ BIBLIOTECZNĄ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU AUGUSTOWSKIEGO, 2022 R.	155
WYKRES 49. LUDNOŚĆ NA 1 PLACÓWKĘ BIBLIOTECZNĄ W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM ORAZ WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (2016 – 2022).....	156
WYKRES 50. LICZBA PORAD ZDROWOTNYCH UDZIELONYCH NA TERENIE GMINY	157
WYKRES 51. BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W GMINACH LEŻĄCYCH NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO	159
WYKRES 52. BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W GMINIE AUGUSTÓW, POWIECIE AUGUSTOWSKIM ORAZ WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM.....	160
WYKRES 53. PŁEĆ ANKIETOWANYCH	167
WYKRES 54. WIEK ANKIETOWANYCH	168
WYKRES 55. STATUS ZAWODOWY RESPONDENTÓW	168
WYKRES 56. SKALA WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	169
WYKRES 57. OCENA WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, WG PŁCI ANKIETOWANYCH .	170
WYKRES 58. OCENA POZIOMU ZAANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW ORAZ PODSTAWOWYCH USŁUG	171
WYKRES 59. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – GOSPODARKA.....	173
WYKRES 60. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ	174
WYKRES 61. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	176

WYKRES 62. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – TURYSTYKA I REKREACJA	178
WYKRES 63. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – KULTURA.....	179
WYKRES 64. OCENA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA GMINY AUGUSTÓW – EDUKACJA.....	180